

JAMES FRANCO

SOPHIA MYLES

BEFORE ROMEO & JULIET, THERE WAS

TRISTAN+ISOLDE

CHUYỆN TÌNH TRISTAN VÀ ISOLDE

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>

Mục Lục

[CHƯƠNG 1](#)

[CHƯƠNG 2](#)

[CHƯƠNG 3](#)

[CHƯƠNG 4](#)

[CHƯƠNG 5](#)

[CHƯƠNG 6](#)

[CHƯƠNG 7](#)

[CHƯƠNG 8](#)

[CHƯƠNG 9](#)

[CHƯƠNG 10](#)

[CHƯƠNG 11](#)

[CHƯƠNG 12](#)

[CHƯƠNG 13](#)

[CHƯƠNG 14](#)

[CHƯƠNG 15](#)

[CHƯƠNG 16](#)

[PHỤ LỤC](#)

CHƯƠNG 1

Ngày xưa, thời trung cổ bên Âu châu, vua Marc trị vì tại miền Cornouaille. Đất đai rộng lớn, nhiều đô thị, nhiều rừng tốt, nhiều mỏ quý và nhiều lông thú. Nhà vua ngự tại Tintagel, trong một tòa lâu đài với những cây tháp cao vời vợi. Thương thuyền tứ xứ đua nhau kéo tới bỏ neo dưới bến. Hiệp sĩ bốn phương đều ao ước tới triều đình vua Marc dự những cuộc đua tài đấu võ.

Rivalen, trị vì tại miền Loonois, cũng tới dự đua. Rivalen dòng dõi quý tộc và can trường, trước triều vua Marc có nhiều dịp biểu dương đức tính hiệp sĩ và chiếm được trái tim công chúa Blanchefleur, em gái của vua Marc. Cả hai cùng xinh đẹp và phong nhã, được cảm tình của hết thảy mọi người chung quanh. Nhà vua hoan hỷ chiều ý đôi bạn, cho phép kết hợp thành đôi vợ

chồng.

Hôn lễ vừa xong, có tin từ Loonois tới cấp báo. Công tước Morgan cho quân tới đánh chiếm lãnh thổ của Rivalen. Dọc đường tiến quân lâu đài bị phá nát, chúng dân bị cướp bóc, quân lính của Rivalen bị hại rất nhiều. Rivalen vội vã xuống thuyền trở về, đưa theo công chúa Blanchefleur đã thụ thai.

Về tới đất nhà, Rivalen hối hả triệu tập binh sĩ, tung quân ngăn chặn xâm lăng. Trước khi lên đường, Rivalen trao cho người thân tín Roald, tức Foi-Tenant, nhiệm vụ bảo vệ và chu toàn công chúa Blanchefleur.

Trong một cuộc đấu nảy lửa, Rivalen bị hạ sát. Blanchefleur đợi mãi chồng chẳng thấy tin. Khắp miền Loonois, dân chúng kêu gào than khóc. Khi hay tin Rivalen đã bị giết, Blanchefleur tái xanh, chết ngất.

“Phu quân ta chết đi làm sao ta sống được nữa. Ta là cuộc sống, là nguồn an ủi của chàng; chàng là niềm vui, là cả đời ta. Ta phải chết theo chàng. Nếu ta không mang thai trong bụng chắc ta phải chết tức khắc.”

Blanchefleur cho gọi Foi-Tenant.

“Ta giao phó cho nhà ngươi đứa nhỏ trong bụng. Nhớ tới phu nhân ta, nhà ngươi hãy lo bao bọc đứa nhỏ, coi như con của nhà ngươi. Còn đây là chiếc nhẫn: tặng vật của vua Marc. Một ngày nào vua Marc trông thấy chiếc nhẫn sẽ nhìn nhận con của em gái nhà vua.”

Một ngày một đêm công chúa Blanchefleur đau đớn, sáng hôm sau hạ sanh một trai. Nhờ ơn Thượng Đế, đứa nhỏ khỏe mạnh. Bồng con trên tay, công chúa Blanchefleur nhủ thầm với con:

“Con ơi, mang thai con mẹ mong đợi xiết bao, sanh con ra xinh đẹp như vậy nhưng mẹ không sao nguôi được nỗi buồn. Về đây khi giặc giã mẹ đã buồn, và sau đây mẹ sẽ chết vì buồn. Buồn thương bao vây con, mẹ cho con mang tên buồn, Tristan.”

Blanchefleur hôn con rồi chết.

Chàng hiệp sĩ Tristan ra đời bị buồn thương vây bọc, sau đây còn nhiều khổ lụy với cô gái đẹp Iseut.

Mời bạn đọc nghe chuyện tình đau khổ của Tristan và Iseut.

Công tước Morgan chiếm lãnh được miền Loonois bèn treo bảng an dân: dân chúng cứ yên ổn làm ăn, đất đai của ai vẫn lo canh tác như thường. Nhưng nếu Morgan hay tin con trai của Roalen còn sống sót chắc chắn sẽ hạ lệnh bắt giết.

Road, Foi-Tenant bồng đứa nhỏ, tắm rửa rồi bí mật đưa về nhà. Road bảo vợ nằm yên trên giường như nằm cũ. Tristan được coi như con mới sinh của gia đình Road. Rồi Road nuôi nấng Tristan như con mình.

Bảy năm, Roald không để Tristan cho đám phụ nữ coi sóc nữa và đưa tới giao phó cho một ông thầy. Đó là Governal, một kỵ sĩ vừa đạo đức vừa thông thạo mọi môn thao luyện để trở thành hiệp sĩ. Governal dạy cho Tristan làm chủ con ngựa như thế nào, dạy điều khiển chim điểu, tập những cực nhọc của một cuộc săn thú, luyện công phu của một hiệp sĩ cầm gươm mặc giáp. Governal cũng dạy cho Tristan biết đánh cờ cao, biết những món giải trí ngồi bàn, cũng như gọt được từ cây thụ cầm buông ra những âm thanh như ý muốn. So sánh với những chàng trai cùng trang lứa, chẳng bao lâu Tristan đã vượt hẳn về diện mạo, đức độ cùng những sở trường

của người hiệp sĩ. Trông thấy Tristan lớn lên và trở thành một chàng trai với đầy đủ bản lĩnh, ai cũng phải ngợi khen. Chỉ riêng đám con trai của Roald lại ghen tị, cho rằng cha cùng một mình Tristan, muốn gì cũng được chiều ý. Lũ chúng đâu biết Tristan là con trai chủ tướng của Roald, và lớn lên sẽ là chủ tướng lai của Roald nữa.

Bữa kia có một thương thuyền từ Norvège tới cập bến. Tristan đòi xuống thuyền coi những khách thương ngoại quốc. Nài nỉ quá, Roald phải chiều lòng đưa Tristan cùng đi với lũ con mình.

Hàng hóa chất đống trên thuyền: trân châu, vũ khí, lông thú, tơ lụa và một bầy chim điêu. Tristan nói được tiếng các thủy thủ ngoại quốc, trả giá mua bảy con chim điêu chia cho các anh em. Tình cờ Tristan ngó thấy một bàn cờ. Tristan đánh thức đám thủy thủ cùng đánh cờ. Hai bên thỏa thuận đặt cược và ngồi đánh. Roald bảo với Tristan:

“Cha đưa mọi người về trước, Tristan, con có thể ngồi lại”

Lũ thủy thủ thấy Tristan xinh trai và tài giỏi, chúng toan tính nếu bắt cóc Tristan đưa đi sẽ có lợi. Giữ Tristan dưới tàu sai phải được nhiều việc, nếu sau có bán đi cũng có nhiều tiền. Lẳng lặng, chúng cho thuyền rời bến.

Khi Tristan ngó lên thì chiếc thương thuyền đã ra khơi.

“Trời ơi, các người muốn gì? Tại sao các người bắt ta đi?”

Lũ thủy thủ đáp:

“Chú bé phải đi theo bọn ta. Không có ai bảo vệ chú bé nữa đâu”.

Tristan trút hết tức giận trên bàn cờ, nhưng có than trách đến đâu chiếc thương thuyền vẫn rẽ sóng lướt đi. Bỗng đâu có bão tố, cánh buồm đập mạnh, sóng biển dâng cao, mưa gió, chớp giạt, sấm động. Thuyền bị nhồi dứ dội đến độ không ai có thể đứng vững. Tám ngày tám đêm trên chiếc thuyền bị trôi dạt theo sóng gió giữa biển khơi, không biết đâu là đất liền nữa. Lũ thủy thủ bàn với nhau:

“Thượng Đế trừng phạt chúng ta đó. Bão tố bất ngờ chỉ vì chúng ta bắt cóc thằng nhỏ. Chùng nào biển lặng thuyền ghé bến, chúng ta nhất định phải trả tự do cho nó.”

Lũ thủy thủ thề thốt nặng lời, nên trời bỗng quang đãng, sóng gió dịu dần và mặt trời lộ dạng, chói lói. Buồm được giăng lên, chẳng bao lâu hiện ra ở chân trời một vùng đất liền. Lũ thủy thủ thả Tristan lên bờ với một ít lương thực. Chúng bảo với cậu bé:

“Nhờ ơn Thượng Đế phù hộ cho nhé.”

Không ai biết nơi Tristan được thả lên là chốn nào.

Tristan ngồi trên mỏm đá than thở:

“Lạy Chúa ba ngôi, xin Chúa che chở cho con. Con bị mất cha, mất mẹ, mất mọi người thân, bị bỏ rơi cô độc tại đây. Chung quanh chỉ rừng núi và rừng cây. Con sợ sự tử, sợ gấu.”

Ở Loonnois Roald cũng than thở:

“Hỡi tiểu chủ Tristan, lũ khách thương kia bắt tiểu chủ đi mất đã lấy mất nguồn vui và sự bình an trong tim tôi.”

Roald trang bị một chiếc thuyền. Roald quyết không trở về nếu không tìm thấy Tristan.

* * *

Tristan không ở lại lâu nơi bờ biển, thử vào rừng sâu trong đất liền. Bước vào cánh rừng rậm, Tristan cởi bớt áo cho thoải mái. Đi mỗi chân trong rừng bỗng thấy một con nai nhẩy ra, theo sau là một bầy chó săn hối hả. Con vật lao vào bụi rậm, nhào xuống một vũng nước, nhưng vẫn bị bầy chó sói bao vây chặt. Bọn thợ săn vừa tới, liền dùng dao nhọn đâm chết con nai, sắp sửa mổ thịt.

Tristan bước tới, cúi chào và la lên:

“Quý vị hãy ngừng tay. Mổ ruột con nai đâu có giống như mổ heo được!”

Người cầm đầu đám thợ săn biết phép lịch sự. Vẻ tuấn tú của Tristan đã khiến ông ta vị nể.

“Bạn ơi, ở đây chúng tôi quen hạ con vật săn được như vậy. Chúng tôi xẻ con nai thành bốn mảnh. Nếu bạn biết một hương thức nào khác, bạnh hãy chỉ cho chúng tôi đi.”

“Xin vâng. Ở xứ tôi, con vật săn phải được làm thịt”.

“Bạn nói sao? Làm thịt con vật? Bạn hãy chỉ cho chúng tôi làm thịt ra sao”.

Tristan mổ ruột con nai, lột da, lóc từng loại thịt, rồi chặt đầu, chặt đuôi.

“Xin mời chủ ông cùng quý bạn lại gần đây, đón nhận món nướng.”

Tristan kiếm một khúc cây dài, xiên lá gan, hai thỏi bắp đùi và miếng thịt bụng.

“Đây là món nướng. Còn lại là phần đám chó săn”.

“Chúng tôi ở đây không biết chia ra món nướng và phần dành cho chó săn. Bạn vui lòng chỉ cho chúng tôi, phương thức của xứ bạn rất hay.”

Tristan trải tấm da con nai, rồi bỏ trên đó những phần không dùng đến và gọi đám chó lại. Rồi Tristan chặt một cành cây cắm cái đầu con nai lên, đưa cho người cầm đầu đám thợ săn.

“Xin ngài nhận lấy. Đây là món tặng vật, thường dành cho bậc công tước hay nhà vua.”

“Bạn ơi, chúng tôi rất quý cung cách làm thịt con vật săn của bạn. Bạn đã học được ở đâu thế.”

Tristan thận trọng đáp:

“Thưa, tại miền Loonois. Cha tôi buôn bán tại đó. Nhiều du khách từ xa tới thường ghé lại nhà cha tôi, khiến cho tôi nảy ý thích tới thăm những xứ lạ, chuyến này tôi trốn đi muốn tới thăm những nơi xa”.

“Thật quý hóa, ở miền của bạn, đến nhà buôn cũng biết dạy con như vậy. Cha bạn đã đặt tên gì cho bạn vậy?”

“Tên tôi là Tristan.”

“Tại sao bạn lại mang cái tên buồn như vậy? Bạn hãy cùng về với chúng tôi. Về triều, chính tay bạn sẽ dâng món tặng vật này cho nhà vua.”

Thế rồi, Tristan dẫn đầu đám thợ săn xếp một hàng dài. Tristan dẫn đầu vì mang món tặng vật, người thứ hai cầm cây xiên những món nướng, người thứ ba bưng hai dùi trước. Ai nấy đều có mang một phần thịt nai. Đi chẳng bao lâu tới một tòa lâu đài lộng lẫy. Trên tường cẩm thạch ánh đỏ chói và lưu ly xanh biếc, trông như những ô trên bàn cờ.

Tristan hỏi:

“Thưa chủ ông, xin cho biết tên tòa lâu đài này”.

“Đó là lâu đài Tintagel, tòa lâu đài có phép lạ mỗi năm hai mùa đông hạ biến dạng. Đây là nơi ngự trị của đức vua Marc, chúa tể vùng Cornouaille.”

Nhà vua nghe tiếng kèn thợ săn, bèn xuống vườn đón đám thợ săn về.

Tristan dâng lên món tặng vật đầu con nai và các thợ săn tường trình với nhà vua phương thức làm thịt con vật, đồng thời giới thiệu Tristan với nhà vua.

Vua Marc nói:

“Hỡi bạn Tristan, trông bạn tuấn tú và phong nhã lắm. Ta muốn giữ bạn ở lại triều đình ta”.

Từ đó, Tristan cùng nhà vua đi săn thú. Tristan biểu diễn nghệ thuật của mình. Nhà vua rất quý mến Tristan vì chàng trai rất dễ thương. Một buổi tối, trong khi vua tôi đang đánh cờ có một người hát dạo tới mua vui, dạo đầu một bản thụ cầm. Vừa nghe mấy cung đầu Tristan đã nhận ra bản ca, nói với người hát dạo:

“Bài ca này hay lắm. Người xứ Bretagne bày ra bài ca này để kể mối tình của công tước Goron với người yêu. Bạn hãy trổ hết ngón đàn diễn tả hết ý vị của bài ca.”

Người hát dạo dứt khúc ca bèn đưa cây thụ cầm mời Tristan cùng dạo một bản, nếu Tristan biết chơi đàn.

Tristan ôm lấy cây đàn, chợt nhớ lại những bài ca tuổi nhỏ. Nghe Tristan đàn ca, các vương tước hiện diện mê ly đến quên cả tên mình.

Vua Marc nói:

“Khanh thật là một nhạc sư kỳ tài. Từ nay, ban đêm khanh hãy ngủ trong phòng ta, nếu ta trần trọc không ngủ được, khanh sẽ đờn cho ta bớt sầu.”

Càng gần Tristan, vua Marc càng yêu thương Tristan hơn. Không đi đâu vua Marc không dất Tristan đi theo.

Trong thời gian đó Roald, tức Foi-Tenant đi cùng khắp thiên hạ. Ba năm trải sóng gió trên biển, cùng nổi đau trong lòng. Sau cùng Roald ghé bến Tintagel, gặp lại Tristan bên vua Marc, giữa đám quần thần. Road không dám tiến tới e rằng một kẻ rách rưới lưu lạc sẽ bị xua đuổi. Road nhờ người lính canh đưa tin cho Tristan. Tristan đi ra, nhận rõ Roald trong bộ trang phục thảm hại, ôm lấy Roald, rồi dắt tay đưa tới trình diện với vua Marc.

“Tâu nhà vua, đây là cha sanh ra tôi, nuôi dưỡng tôi. Vì lưu lạc nhiều năm theo dấu vết của tôi, ông đã trở thành một người rách rưới. Xin nhà vua đón nhận cha tôi.”

Vua Marc là người đại độ, hạ lệnh ban cho Roald ăn no và thay quần áo tốt. Sau khi đã no đủ, Roald bèn kể lại đầu đuôi.

“Tâu nhà vua, đã ba năm nay, tôi bỏ vợ và con ra đi kiếm Tristan. Nhưng Tristan đâu phải con tôi”.

Vua Marc ngạc nhiên:

“Người nói sao? Tristan không phải con của người?”

“Tâu nhà vua, tôi chỉ là kẻ hầu của Tristan. Nhà vua còn nhớ công chúa Blanchefleur, gả cho công tước Rivalen. Rivalen bị công tước Morgan hạ sát. Công chúa Blanchefleur đã chết sau khi hạ sanh Tristan. Để giữ được Tristan, tôi phải nói dối là con tôi.”

Và Roald đưa ra chiếc nhẫn tặng vật của vua Marc cho công chúa Blanchefleur. Nhà vua ngắm chiếc nhẫn, hết hoài nghi, bèn ôm lấy Tristan, hôn người cháu ruột thịt. Người cháu quý xuống mặt vua Marc:

“Tâu nhà vua, xin nhà vua phong cho tôi chức hiệp sĩ. Tôi muốn trả thù cho cha và giành lại gia tài.”

Vua Marc làm y lời cháu. Vua Marc mặc binh giáp cho Tristan, trao quyền điều khiển một trăm hiệp sĩ và một chiến thuyền. Tristan giương buồm thẳng tới miền Loonois. Công lý được Tristan thi hành mau lẹ: Morgan bị đâm chết tại trận và lãnh thổ của cha được Tristan giải phóng. Thù nhà đã trả. Tristan triệu tập các vương tước:

“Hỡi các bạn, ta đây mới đích thực là chủ tước của các bạn. Nhưng vua Marc là cậu ruột của ta, chỉ có một mình ta là người thân. Ta muốn quay về phụng sự ở bên vua Marc cho tròn nghĩa khí. Lãnh thổ đây, ta nhường lại cho Roald là người đau khổ nhiều vì ta. Lãnh thổ này là của Roald, sẽ truyền thụ lại về sau cho con cháu. Các bạn hãy trung thành với Roald và để cho ta đi.”

Các vương tước khóc ôm lấy Tristan. Rồi Tristan cùng với Governal theo các hiệp sĩ miền Cornouaille ra khơi.

CHƯƠNG 2

Khi Tristan cập bến Tintagel, chỉ nghe thấy những tiếng than khóc:

“Trời ơi! Bọn người của Morholt tới bắt cóc những trai gái trẻ tuổi. Đất ơi! Sao đất không mở ra chôn sống hết con cái chúng ta đi! Chúng sanh ra đâu có để làm tội mọi cơ bọn người Irlande! Gió tàn ác, sao gió không thổi mạnh để chôn vùi hết bọn chúng dưới đáy biển!”

Tristan hỏi một hiệp sĩ tại sao có tiếng than khóc đó và Morholt là ai. Hiệp sĩ đáp rằng, Morholt là em trai nữ hoàng Irlande, y tới đòi Cornouaille phải triều cống Irland theo lệ một trăm con trai và một trăm con gái. Nếu không ai đương đầu được với Morholt, y sẽ đưa số trai gái đó đi.

Tristan hỏi lại:

“Nếu có người giao đấu hạ được Morholt thì sao?”

“Cornouaille sẽ thoát được lệ triều cống đó”.

“Nếu chỉ cần một hiệp sĩ đứng ra đem thân xác mình thay thế cho món triều cống, việc đó đâu có khó.”

“Nhưng người đó không thể làm nổi, vì Morholt là một người khổng lồ, to lớn, khỏe mạnh, hiệp sĩ nổi tiếng nhất thiên hạ. Không ai có đủ can đảm đương đầu với y.”

Tristan than:

“Trời ơi! Mọi người ở đây hèn nhát đến thế sao!”

Giữa đại sảnh trong lâu đài Tintagel, Morholt nói với vua Marc:

“Nhà vua miền Cornouaille, ta đến đây nhân danh nhà vua Irlande, đòi món triều cống theo lệ. Ta sẽ ráng chờ trong sáu ngày. Nếu không đủ số triều cống, ta sẽ tuốt gươm. Nhà vua và các vương tước hãy coi chừng. Chớ nên để cho vua tôi nổi giận!”

Vua Marc đưa mắt ngó các vương tước, mọi người đều cúi mặt. Vua Marc không biết trả lời sao. Nhưng Tristan vụt bước vào:

“Người sẽ không nhận được món triều cống nếu không thắng nổi đường gươm của ta. Morholt, hãy nhận lấy chiếc găng tay này.”

Morholt hỏi vua Marc:

“Có phải người hiệp sĩ kia nhân danh nhà vua?”

Vua Marc cảm động, sung sướng chen lẫn lo ngại; đáp lời Morholt:

“Quả tình ta không đòi hỏi hiệp sĩ phải nói như vậy; nhưng nếu ý muốn của hiệp sĩ, ta chấp thuận cho mở trận đấu, đem giang sơn của ta làm đích tranh đua.”

Tristan hôn chân vua Marc.

Morholt nói với Tristan:

“Hỡi chàng trai điên dại! Người sẽ được thử tài và kết quả sẽ là sanh mạng của người.”

Hai bên giao ước. Trận đấu sẽ khởi điểm ba ngày sau trên đảo Thánh Sanson.

Tới ngày giao ước, hết thảy những chuông lớn nhỏ tại miền Cornounaille đều được gióng lên. Dân miền Cornounaille thấy đều tới giáo đường hát những bài thánh ca và cầu nguyện. Tristan giáp trụ tề chỉnh đi xem lễ sớm nhất. Vua Marc nói với cháu:

“Tristan hỡi, nếu cháu mệnh hệ nào, không bao giờ cậu còn thấy vui trên đời này nữa.”

“Xin nhà vua an tâm. Chúng ta có chính nghĩa trong cuộc đấu.”

Tristan đưa tay đón lấy chiếc nón sắt che kín mặt do vua Marc đích thân trao cho. Rồi Tristan xuống thuyền chèo ra đảo. Toàn dân miền Cornounaille thương và lo cho Tristan. Vừa bước chân lên bờ, Tristan liền đạp cho chiếc thuyền trôi ra xa. Morholt hỏi:

“Sao vậy? Tại sao không giữ thuyền lại?”

Tristan đáp:

“Ở đây đã có một chiếc thuyền và hai người, một trong hai chúng ta sẽ chết. Người thắng chỉ cần một chiếc thuyền.”

Thế rồi, cả hai người thả cho ngựa phi lao vào nhau. Hai người đụng nhau mạnh đến độ cùng té xuống đất, cùng ngất đi không còn biết ngày đêm. Sau đó, họ dùng gươm đấu với nhau. Hai bên sắp lại tơi bời, giáp trụ bắt đầu tả tơi, không bên nào chịu nhường tay. Tristan đâm Morholt bị thương nơi vai, Morholt đâm Tristan bị thương nơi đùi. Thiếu chút nữa một trong hai người phải chết.

Morholt nói với Tristan:

“Người sắp thua rồi. Đừng quên rằng lưỡi gươm của ta có tẩm thuốc độc, người sẽ chết vì vết thương. Riêng có chị ta, nữ hoàng Irlande, biết phương thuốc chữa trị vết thương đó. Người hãy nhận thua đi, ta sẽ tới trước chị ta. Bỏ trận đấu mà người vì non dại hung hăng đã thách thức ta, ta sẽ cho người đi theo ta từ nay.”

Nhưng Tristan không sợ chết, chỉ sợ nhục. Tristan vung gươm lên, vận hết sức bình sinh táng một cú lên đầu Morholt. Lưỡi gươm chém sâu qua nón sắt, bạt một miếng sọ. Morholt lăn ra chết.

Tristan nói:

“Hỡi Morholt, vết thương ta có nặng thật nhưng vết thương của người còn nặng hơn.”

Tristan lên thuyền của Morholt chèo vào bờ. Khi tới gần bờ, dân chúng miền Cornounaille nổ tung tiếng reo hò sung sướng. Còn đám người Irlande đi theo Morholt cúi đầu chịu tang.

Tristan bảo với họ:

“Hỡi các vương tước miền Irlande, quý vị hãy ra đảo lãnh lấy món triều cống.”

Bọn người Irlande bơi mau ra đảo. Họ chỉ thấy xác chết của Morholt.

Tristan lên ngựa vào thành Tintagel. Dân chúng hoan hô vang dậy: “Miền Cornouaille đã giải thoát được nạn triều cống!” Tại lâu đài tung bừng mở hội, vua Marc ôm lấy Tristan, nhưng chợt nhận thấy nước da tái xanh bèn hỏi:

“Tristan, ngươi sao vậy?”

Tristan đáp:

“Tâu nhà vua, tôi bị thương. Nếu được Thượng Đế phù trợ, may ra sẽ khỏi chết.”

Mọi người cỡi giáp trụ cho Tristan, đặt nằm trên giường. Nọc độc nơi vết thương hành đến độ Tristan không thiết ăn, uống, cười, nói. Tristan ngủ không được. Dù mọi thứ trị liệu không sao khiến cho vết thương của Tristan bớt lở rộng và ăn sâu đen sạm. Vết thương hôi thối, mọi người đều tránh xa, ngoại trừ Governal và người bạn thiết của Tristan Dinas ở Lidan.

Một hôm, Tristan cho mời vua Marc tới. Tristan chỉ còn da bọc xương, giữa da và xương, gân mạch như những sợi dây cứng. Trông Tristan giống như một xác chết hơn là người sống.

Nhà vua hỏi:

“Cháu muốn điều chi?”

“Tâu nhà vua, hãy ban ơn cho tôi, ơn không tổn kém cho lắm.”

Nhà vua đáp:

“Cho dù tổn kém tới đâu ta cũng không ngại. Ta sẽ không từ nan một điều gì, bởi ta thương yêu cháu.”

“Nếu ở lại đây, tôi sẽ không sống được mà cũng không chết ngay. Tôi cần đi đến một nơi khác kiếm cách chữa trị vết thương.”

“Nhưng, Tristan, làm sao cháu ra đi được? Cháu không cỡi ngựa, đi bộ được, và ta không tin cháu chịu để cho khiêng cáng.”

“Tâu nhà vua, ý muốn của tôi như sau: Cho tôi một chiếc thuyền nhỏ, buồm nhẹ để một mình tôi có thể sử dụng. Trên thuyền có che bằng một tấm lụa để tránh mưa nắng. Trên thuyền sẽ có lương thực và chiếc thụ cầm của tôi. Khi sửa soạn xong sẽ khiêng tôi xuống đặt nằm trên thuyền và thuyền được thả ra khơi. Tôi sẽ một mình trên biển, nếu Thượng Đế muốn vậy tôi sẽ chết, vì sống mãi cực khổ thà chết còn hơn. Nếu Thượng Đế cứu giúp chữa trị lành vết thương tôi sẽ trở lại Cornouaille, tôi chấp tay van xin nhà vua hãy lập tức cho thi hành ý muốn cuối cùng của tôi.”

“Tristan, cháu muốn bỏ ta mà đi ư?”

“Không cách nào khác. Nhà vua sẽ có Governal ở lại phò tá.”

Nhà vua hạ lệnh sửa soạn chiếc thuyền theo ý muốn của Tristan. Khi sửa soạn xong. Tristan được khiêng xuống thuyền. Cuộc ra đi không khác một đám tang. Trông thấy mọi người đau khổ chia biệt, Tristan muốn ở lại. Nhưng chàng vội hạ lệnh đẩy thuyền ra khơi. Buồm no gió căng phồng. Phút chốc thuyền đã đi xa. Vua Marc và mọi người trên bờ mắt hút theo con thuyền chở Tristan. Tristan cũng không nhìn thấy bờ biển Cornouaille nữa.

Tristan phiêu lưu trên biển như vậy có hơn mười lăm ngày. Thuyền trôi thẳng tới Irlande, trước lâu đài Weisefort.

Nhà vua và hoàng hậu Irlande, chị của Morholt, ngự trị lâu đài Weisefort. Nhà vua Irlande còn công chúa Iseut nữa, một thiếu nữ xinh đẹp và ngoan hiền.

Khi Tristan trông thấy vùng đất lạ, trong lòng bỗng hoang mang sung sướng. Nhờ ơn Thượng Đế đã xui khiến cho Tristan không chết trên mặt biển, Tristan bèn ôm cây thụ cầm, so dây rồi dạo lên một bài êm dịu. Đã nghe tiếng đàn của Tristan không ai nổi dời đi mà chỉ muốn nghe mãi.

Nhà vua đứng bên cửa sổ, vắng nghe tiếng đàn. Rồi nhà vua trông thấy thuyền tới buồm lái trang bị đầy đủ, nhưng dường như chỉ có một người ở trên. Nhà vua kêu con gái tới, cùng ngó chiếc thuyền như từ một chuyện thần tiên hiện ra. Iseut la lên:

“Lạy Thượng Đế! Vua cha hãy cùng con tới nơi xem sao.”

Nhà vua bèn cùng với công chúa, không người theo hầu, đi ra bãi biển. Nhà vua cùng công chúa đứng lặng nghe Tristan đàn cho đến khi buông cây đàn, đặt sang bên.

Tristan ngược lên trông thấy, hỏi nhà vua đây là đất nào. Nhà vua đáp:

“Đây là miền Irlande.”

Tristan cảm thấy lúng túng, Tristan biết rõ nếu người ta nhận biết Tristan, kẻ đã giết Morholt, chắc hẳn Tristan sẽ phải chết.

Nhà vua tự giới thiệu và hỏi lại Tristan là ai.

“Tâu nhà vua, tên tôi là Tristan, tôi người miền Loonois. Buồn khổ và bệnh hoạn, tôi thả thuyền phiêu lưu trên biển, hôm nay ghé đến với ước mong gặp được danh y chữa trị cho lành bệnh. Tôi đã đau đớn và khổ sở rất nhiều; thà rằng chết đi còn hơn phải chịu đựng mãi.”

Nhà vua hỏi:

“Du khách có là một hiệp sĩ không?”

“Tâu nhà vua, tôi là một hiệp sĩ.”

“Du khách hãy an tâm, tới bến này chắc du khách sẽ lành bệnh. Hoàng hậu rất thông thạo các vị thuốc lá: nếu được Thượng Đế giúp sức, hoàng hậu sẽ chữa khỏi cho du khách.”

Nhà vua cùng Iseut quay về triều, hạ lệnh cho mọi người đưa Tristan lên bờ và chuẩn bị chỗ yên nghỉ cho khách. Khi Tristan có nơi yên nghỉ, nhà vua yêu cầu hoàng hậu và công chúa Iseut hãy lo săn sóc. Hai người rất dịu nhẹ đối với Tristan. Hoàng hậu ngó thần sắc và thăm vết thương cho Tristan. Thuốc lá được đắp lên vết thương. Hoàng hậu nói với Tristan:

“Nhờ ơn Thượng Đế, lá thuốc sẽ lần lần trị lành vết thương.”

Tristan nằm nghỉ trong phòng hai tháng. Mỗi ngày hoàng hậu và công chúa tới thăm nom Tristan. Hoàng hậu lo vết thương, dán thuốc lá lên vết thương, trong khi Iseut chuyện trò cùng Tristan. Hoàng hậu sốt sắng cực nhọc đến độ nọc độc ra hết. Tristan lành bệnh, bắt đầu ăn uống, tìm lại được sức khỏe và vẻ xinh trai tuyệt vời. Tristan rất thân với Iseut, dạy cho Iseut đàn thụ cầm, soạn những bài ca. Tristan có nhiều dịp nhận thấy Iseut đẹp. Nhưng Tristan cũng nghĩ tới trở về miền Cornouaille. Tristan thừa biết nếu phát giác được tông tích của mình, người Irlande sẽ không để cho được an toàn. Nỗi nhục nhã và đau đớn do cái chết của Morholt

đâu dễ nguôi quên. Tristan nói với hoàng hậu xin phép ra đi. Hoàng hậu muốn lưu giữ khách, nhưng Tristan lại nhớ cha mẹ, bằng hữu, ở quê nhà.

Nhà vua giúp cho Tristan một chiếc thuyền. Tristan dong buồm trở về Tintagel.

CHƯƠNG 3

Tristan an lành và khỏi bệnh trở về khiến cho vua Marc với quần thần phải kinh ngạc. Tristan kể lại hành trình phiêu lưu, việc chữa trị ra sao, không hết lời ca tụng về lễ độ của nhà vua Irlande, tài giỏi của hoàng hậu và sắc đẹp của công chúa Iseut. Iseut với cặp mắt xanh trong như biển lặng và mái tóc vàng óng ả như tơ. Vua Marc khóc, ôm lấy Tristan. Hội mừng mở liên tiếp mấy ngày không hết.

Nhưng bao nhiêu may mắn của Tristan đã khiến cho có kẻ ghen ghét. Chúng bàn thảo với nhau:

”Tại sao cò thể nhiều may mắn đến thế? Hạ sát một hiệp sĩ khổng lồ, phiêu lưu trên mặt biển an toàn, chữa lành vết thương đáng chết. Tristan phải có phép lạ gì! Chúng ta phải coi chừng những trò ma quái của hắn.”

Kẻ khác thêm vô:

”Coi bộ hắn kiêu ngạo quá! Biết đâu hắn chẳng đang kiếm cách trả thù những ai đã bỏ rơi hắn trong tai nạn.”

Kẻ khác nữa nói nhỏ:

”Hắn có tài thay đổi lòng dạ những ông vua: vua Cornouaille đã xiêu lòng vì hắn, lại đến vua Irlande cũng vậy. Xem ra nhà vua của chúng ta bị hắn mê hoặc thái quá!”

Và kẻ thứ tư nói lời quyết định:

”Vua Marc không có hoàng tử nối dõi. Ngày nào Tristan lên kế vị, chúng ta sẽ bị hắn trừng trị.”

Chúng bốn người, bốn bề tôi nhiều quyền hành nhất của vua Marc, nhưng cũng là bốn kẻ gian xảo, quay quắt nhất. Các bạn đừng quên tên chúng: Denoalen, Andret, Guenelon và Gondoin. Chúng bốn người thù ghét Tristan hơn bất kỳ thứ gì khác ở đời.

Một hôm bọn chúng tâu vua Marc nên kiếm một hoàng hậu để lo bề nối dõi; nếu nhà vua không nghe lời thì chúng sẽ bỏ đi, không phò tá nhà vua nữa. Vua Marc cho biết, không mong sanh con vì đã có Tristan đầy đủ điều kiện nối dõi ngôi vua. Lời đáp của nhà vua càng khiến cho bọn ghen ghét nung nấu thù hận với Tristan.

Nhưng Tristan hay biết vụ khuyến cáo, ngại mang tiếng thèm thuồng ngôi báu. Tristan tâu với vua Marc: nếu nhà vua không cưới vợ chính, Tristan cũng bỏ đi. Vua Marc bị nài ép quá đành nhận lời. Nhưng nhà vua ra một điều kiện trong vòng bốn chục ngày sẽ triệu tập quần thần. Các vương tước hãy rón trong thời hạn tìm thấy cô gái. Nhà vua sẽ xét định diện mạo và đức độ, nếu trong thời hạn mà không kiếm được người vừa ý nhà vua, vụ khuyến cáo coi như không có nữa.

Tới thời hạn, các vương quốc tiến cử rất nhiều con gái nhà quý tộc khắp nơi. Nhà vua không chấp nhận một ai. Tuy vua Marc không chủ ý cưới vợ, phép lịch sự buộc nhà vua phải lựa lấy một trong đám các cô gái tiến cử, quả tình hết thấy đều xinh đẹp và đức độ. Bỗng có con chim

én từ ngoài cửa sổ bay vào phòng, đáng rớt một sợi tóc dài vàng óng như sợi tơ. Tia nắng rơi qua sợi tóc bay lơ lửng càng tăng thêm sắc vàng óng. Con chim vô tình hải sợ đông người bay ra cửa sổ, còn lại sợi tóc rớt xuống trước mặt nhà vua.

Vua Marc lượm sợi tơ vàng trên tay áo, nói với quần thần:

“Hỡi các khanh, ta đã lựa chọn xong rồi. ta sẽ cưới cô gái có sợi tóc này.”

Quần thần hốt hải, kinh ngạc: nhà vua giấu cợt họ. Phải chăng một quý kế của Tristan?

Tristan đứng ra tâu với vua Marc:

“Tâu nhà vua, xin nhà vua ban ơn cho tôi được ra đi kiếm người con gái có sợi tóc vàng. Không kiếm được, tôi sẽ không trở về đây nữa. Xin nhà vua ban ơn cho tôi được ra công đền ơn nhà vua một lần.”

Vua Marc không thể từ chối.

Tristan chuẩn bị một chiếc thuyền với nhiều món hàng quý, lựa hai chục hiệp sĩ cải trang thành thương nhân. Khi thuyền rời bến, thủy thủ hỏi tra đưa thuyền đi đâu. Tristan đáp: “Tới bến Weisefort”. Vì hình ảnh công chúa Iseut chưa phai mờ trong trí nhớ của Tristan.”

Dọc đường mọi người trên thuyền cũng như Tristan đều hoang mang và lo ngại. Đi tới đất của Morholt biết đâu chẳng gặp chuyện không hay. Tristan cũng lo ngại, nhưng trấn an đám tùy tùng. Tristan lo ngại: nếu nói thẳng mục đích cầu hôn Iseut cho nhà vua Cornouaille, Tristan sẽ lộ tung tích và sẽ chết. Nhưng làm cách nào? Hay Tristan sẽ bắt cóc Iseut như xưa kia Tristan bị bọn người Norvege bắt cóc? Nhưng bày kế nào để dụ được Iseut một mình xuống thuyền?

Tới bên Weisefort, mọi người tạ sự từ miền Bretagne tới, nhà vua Irlande vui lòng cho bọn họ ghé lại mua bán. Nhưng lạ lùng thay, những khách thương mới tới đều tỏ ra mãi vui chơi hơn bán buôn. Khách thương mà cung cách như những hiệp sĩ vậy... Tristan hốt hoảng: phải lo cách nào thành công cho sớm, nếu chậm lại sẽ bị lộ tung tích.

Nhưng tại miền Irlande có một tai họa không sao trị nổi: một quái vật khổng lồ thường xuất hiện tàn phá khắp nơi, cách vài ngày lại tới trước lâu đài nhà vua, lính canh không may bị bắt đành làm mồi cho quái vật nuốt sống. Nhà vua phải loan báo gả công chúa Iseut cho bất tài danh nào giết chết được quái vật, trừ hại cho dân Irlande. Vào đúng ngày nhà vua truyền rao như vậy, quái vật có mặt trước lâu đài.

Khi Tristan chợt nghe tiếng quái vật hú ghê rợn, vội giấu thanh gươm trong mình đi tới lâu đài. Con quái vật đang nuốt chưa hết một hiệp sĩ vì hi vọng được bàn tay công chúa Iseut đã liềm mình tới gần. Con quái vật chưa đủ no trông thấy Tristan đã lao tới. Nhanh vuốt đưa ra hết, quái vật dùng móng sắc níu đứt khỏi tay tấm khiên Tristan vừa lượm lên do hiệp sĩ xấu số bỏ lại trên mặt đất. Con ngựa Tristan cỡi bị té nhào, quật ngã luôn cả Tristan. Nhưng Tristan đâu chịu thua, vội vùng dậy, đưa gươm lên, ra sức đâm thủng mình con quái vật. Nhưng vài quái vật cứng hơn thép, gươm không sao xuyên thủng. Tức giận, quái vật há miệng đỏ lòm, nóng như lò lửa, phóng tới tính nuốt trọn Tristan. Chàng hiệp sĩ đã từng hạ nổi người khổng lồ Morholt liền lợi dụng cái miệng há rộng của con quái vật, đâm thẳng lưỡi gươm sâu vào trong cổ họng và bổ đôi trái tim quái vật. Mỗi tai họa rùng rợn, từng gây tan hoang khắp miền Irlande nằm dài chết dưới đất. Tristan dùng gươm cắt lấy chiếc lưỡi con quái vật, bỏ vào ống giày.

Tristan vừa bước đi trở về thuyền bỗng lão đảo muốn té, rồi bước đi vài bước chợt té lăn xuống mương bên lộ. Nọc độc của quái vật trên chiếc lưỡi bỏ trong ống giày đã làm độc thân thể Tristan.

Tại triều vua Irlande có một phán quan mang tên Aguyerran Tóc Đỏ. Y thầm yêu trộm nhớ Iseut. Được lời rao của nhà vua, y vội xách cây gươm chạy tới mong thực hiện được giấc mộng bấy lâu. Nhưng tình yêu to lớn hơn lòng can đảm của y quá nhiều lần. Lén lén đi tới, y thấy quái vật nằm dưới đất. Lấy hết can đảm, anh chàng tóc đỏ lại gần thêm: quái vật đã chết. Aguyerran Tóc Đỏ vội chặt đầu quái vật, chạy tới trước mặt nhà vua:

“Tâu nhà vua, thần đã giết chết con quái vật tai hại. Xin nhà vua giữ lời gả công chúa Iseut cho thần.”

Nhà vua hoan hỉ đáp:

“Để ta hỏi ý kiến Iseut.”

Nhà vua tới gặp hoàng hậu và công chúa, kể chuyện phán quan Tóc Đỏ đã giết chết con quái vật ra sao. Nhà vua nói với Iseut:

“Cha đã hứa, Aguyerran Tóc Đỏ đã làm đúng lời hứa của cha; cha buộc lòng phải giữ lời hứa.”

Hoàng hậu và công chúa nghe vậy đều buồn tủi; Iseut vội la lên nhất định không chịu làm vợ thằng tóc đỏ, thà chết còn hơn nhận thằng tóc đỏ làm chồng.

Hoàng hậu nói với nhà vua:

“Tâu nhà vua, xin cho triệu tập quần thần và nói cho người kia biết phải chờ ý kiến của quần thần đã. Trong vòng tám ngày sẽ trả lời dứt khoát cho y rõ.”

Nhà vua ước hẹn như vậy với phán quan, y thỏa thuận.

Hoàng hậu bảo công chúa Iseut:

“Con hãy ra con con quái vật chết. Ta không thể tin người kia đủ can đảm giết chết được quái vật.”

Iseut tức thời cùng với viên kỵ sĩ thân tín Perinis và con hầu cận Brangien ra phía trước lâu đài nơi quái vật chết. Iseut ngắm rất lâu xác con quái vật: rõ ràng nó đã chết mất đầu.

Trên đường trở về lâu đài, Iseut khám phá thấy Tristan nằm dưới mương như đã chết. Iseut lại gần, nhưng không nhận ra Tristan vì thân thể Tristan đã trương phình như chiếc thùng rọ rỉ. Iseut nói:

“Chết chưa! Tại sao có người nằm đó như người chết vậy. Không chừng đây mới chính là người giết chết quái vật.”

Hoàng hậu hay tin, sai Perinis đưa người lâm nạn lên lưng ngựa đem về lâu đài. Khi thay quần áo cho người đó, bỗng tìm thấy cái lưỡi con quái vật trong ống giày.

Hoàng hậu chẩn bệnh thấy người đó chưa chết, bèn cho uống thuốc lá có công hiệu trục hết nọc độc ra khỏi cơ thể người bệnh. Tristan tỉnh lại. Khi đó, hoàng hậu và công chúa mới nhận ra đó là hiệp sĩ từng quen biết trước. Hoàng hậu và công chúa hoan hỉ gặp lại người cũ, và kể chuyện cho Tristan biết có phán quan tóc đỏ huênh hoang đã giết chết con quái vật. Tristan cũng hay tin nhà vua Irlande đã hứa trong tám ngày sẽ trả lời dứt khoát về vụ hứa hôn.

Tristan la lên:

“Tai họa! Tôi sẽ giải cứu cho Iseut vì phán quan tóc đỏ kia đã nói dối. Nhưng chiếc lưỡi quái

vật không biết tôi đã đánh rơi mất ở đâu.”

Hoàng hậu vội đáp:

“Hỡi hiệp sĩ, khỏi lo, cái lưỡi tôi đã cắt giữ đây.”

“Nếu vậy xin hoàng hậu và công chúa bình tâm. Tôi sẽ tới trước triều nhà vua, đúng kỳ hạn, tôi sẽ chứng minh sự gian dối của quán quan. Nếu cần thí võ để bảo vệ quyền lợi, tôi cũng sẵn sàng.”

Hoàng hậu sai chuẩn bị một thùng nước nóng để bệnh nhân nằm cho hồi lực, đồng thời lo chế thêm thuốc lá. Nhưng công chúa Iseut tò mò ngắm cây gươm của hiệp sĩ Tristan với niềm cảm kích trước sự dũng cảm. Cây gươm dài được kéo ra khỏi vỏ. Thấy lưỡi gươm bị bể một miếng, công chúa Iseut tình cờ nói tới mảnh gươm bể còn ghim nơi sọ Morholt mà hoàng hậu khi khám nghiệm xác chết từ Cornouaille đưa về, đã cẩn thận cắt riêng một nơi. Công chúa Iseut chạy tới kiểm chiếc hộp gỗ có đựng mảnh gươm bể đem tới ráp vào lưỡi gươm của hiệp sĩ chiến thắng quái vật thấy vừa ý. Công chúa Iseut nổi giận, vác cây gươm chạy tới bên Tristan:

“Nhà ngươi chính là Tristan ở Cornouaille! Chính tay nhà ngươi đã dùng cây gươm này giết chết cậu của ta... Nhà ngươi sẽ phải chết dưới lưỡi gươm này!”

Nhưng Tristan giữ tay Iseut lại:

“Công chúa có quyền giết chết tôi, nhưng công chúa sẽ hối hận. Tôi đã hứa lật mặt gian dối của phán quan tóc đỏ; nếu bây giờ công chúa giết chết tôi, ai sẽ chứng minh điều đó cho công chúa? Công chúa sẽ trở thành vợ của phán quan tóc đỏ.”

Nghe nói vậy, Iseut đâu còn dám hạ sát Tristan nữa. Iseut thù ghét Tristan, nhưng còn thù ghét phán quan tóc đỏ hơn nữa. Hoàng hậu khi đó bước vào vội hỏi:

“Chi vậy, Iseut? Tại sao con cầm gươm đe dọa Tristan như vậy?”

Iseut đáp:

“Tâu mẫu hậu, người này đã giở che mắt chúng ta. Y không phải là Tristan ở miền Loonnois mà chính Tristan ở Cornouaille, kẻ đã hạ sát công tước Morlt.”

Đến lượt hoàng hậu cũng muốn giằng lấy gươm đâm chết Tristan. Nhưng Iseut đã giữ tay hoàng hậu lại:

“Xin mẫu hậu hãy tạm nén cơn giận, chúng ta còn cần có Tristan trong vụ phán quan tóc đỏ.”

Tristan cũng nói:

“Tâu hoàng hậu, hãy đoái thương cho kẻ này. Đã hai lần hoàng hậu chữa trị, cứu kẻ này khỏi chết. Đời sống của tôi bây giờ là của hoàng hậu, lúc nào hoàng hậu muốn tôi chết, tôi cũng sẵn sàng, tôi tới đây có mục đích đem chuyện tốt lành tới miền Irlande. Tôi có tâu với vua Marc, cậu của tôi về nhan sắc của công chúa Iseut, về đức độ của công chúa, về mái tóc vàng óng như tơ. Vua Marc muốn hỏi công chúa Iseut về làm hoàng hậu miền Cornouaille và sai tôi lãnh nhiệm vụ đưa tin, thưa với nhà vua cùng hoàng hậu và công chúa Iseut ý muốn tốt đẹp của vua Marc. Tôi trở lại đây, dưới bề ngoài khách thương do mục đích đó. Tới đây, tôi đã vì nhà vua diệt trừ quái vật. Nếu hoàng hậu để cho tôi sống, tôi sẽ còn chứng minh trước triều đình quyền hạ sát quái vật, để tránh cho công chúa Iseut một hoàn cảnh khó xử. Và công chúa Iseut sẽ trở thành hoàng hậu miền Cornouaille.”

Hoàng hậu và công chúa Iseut không biết nói sao, đành lui ra.

Tám ngày sau, viên phán quan tóc đỏ tới trước triều đình đòi thực hiện lời hứa của nhà vua. Nhà vua triệu tập quần thần, ai nấy đều chung một ý: lời hứa của nhà vua là trọng.

Nhưng hoàng hậu và công chúa Iseut bỗng xuất hiện, theo sau có hiệp sĩ Tristan. Hoàng hậu và công chúa cúi đầu trước nhà vua:

“Tâu nhà vua xin ban cho chúng tôi một ơn huệ.”

“Có chuyện gì đó, hoàng hậu và công chúa, nếu ý muốn chính đáng, có bao giờ ta chối từ.”

Hoàng hậu chỉ Tristan và nói:

“Đây là một người ở xứ xa tới, y muốn chứng minh sự gian dối của tên tóc đỏ. Chính Tristan ở Loonnois đây, người đã hạ sát công tước Morholt của chúng ta tại đảo Thánh Sanson mới là người đã giết chết con quái vật. Tristan được để tùy quyền định đoạt của nhà vua.”

Nhà vua ngó Tristan, suy nghĩ rồi đáp:

“Hoàng hậu, công tước Morholt là em của hoàng hậu. Nếu hoàng hậu vui lòng tha cho kẻ hạ sát em, ta rất vui lòng ưng thuận quyết định rộng lượng đó. Ta cũng tha tội cho y.”

Sau khi Tristan cúi đầu cảm ơn nhà vua, bèn quay lại la lên:

“Đâu? Kẻ nào huênh hoang giết chết được con quái vật? kẻ đó hãy ra đây: ta tuyên bố kẻ đó nói dối, ta sẵn sàng chứng minh điều đó.”

Aguynguerran bèn nhảy tới trước mặt Tristan:

“Ta không nói dối, chính tay ta đã chặt đầu con quái vật.”

Tristan đáp:

“Nhà ngươi nói đúng, chính tay nhà ngươi đã chặt đầu con quái vật. Nhưng khi đó quái vật đã chết trước dưới tay ta. Nhà ngươi chặt được đầu quái vật, nhưng ta muốn hỏi: nhà ngươi hãy mở miệng quái vật để nhà vua coi, quái vật đâu còn lưỡi, lưỡi đã bị ta lấy mất từ trước.”

Aguynguerran không thể chối từ: đầu quái vật không có lưỡi.

Tristan bèn đưa ra trước mặt nhà vua chiếc lưỡi con quái vật đã khô cứng. Mọi người reo lên, giễu cợt tên tóc đỏ. Y xấu hổ bỏ chạy mất.

Khi những tiếng cười giễu đã tắt, Tristan cho gọi đám tùy tùng của mình tới. Họ đã được lệnh thay đổi y phục, trở lại thành những hiệp sĩ lịch sự và hiên ngang, với lưỡi gươm ngang hông, áo choàng bằng nỉ đỏ có điểm những đường viền lớn bằng lông thú. Họ không còn là những khách thương khó giấu được tung tích nữa.

Tristan nói:

“Tâu nhà vua Irlande, đến phiên tôi xin nhà vua thực hiện lời hứa. Chính tay tôi đã giết con quái vật, như vậy tôi đã chiếm lãnh được công chúa Iseut, nhưng tôi xin nhà vua hãy gả công chúa cho cậu của tôi là vua Marc ở Cornouaille. Chúng tôi đây là sứ giả của nhà vua oai hùng. Công chúa Iseut sẽ thành hoàng hậu miền Cornouaille: đó là vùng đất tốt đẹp nhất trên thế

giới, lễ độ nhất trong số các vương hầu là nhà vua của chúng tôi. Cuộc hôn nhân sẽ tạo nên mối thân hữu vĩnh viễn giữa hai miền, hai dân tộc.”

Nhà vua hỏi ý kiến các vương tước, mọi người đều đồng ý và ưng thuận. Tới lượt Tristan và đám hiệp sĩ túy tòng tốt gươm, nói lên lời hứa giữ mãi điều cam kết qua cuộc hôn nhân.

Hội được mở tung bừng, mọi người hân hoan trong tiệc vui, tưởng như Thượng Đế cũng giáng hạ chia vui cùng nhà vua. Vua tôi cũng như chúng dân miền Irlande đều vui mừng, vì tin chắc từ đây hòa bình giữa hai miền sẽ được duy trì mãi mãi. Hoà bình giữa Irlande và Cornouaille.

Riêng toán hiệp sĩ Cornouaille còn vui mừng hơn nữa, vì nhiệm vụ đã hoàn tất không tốn công bao nhiêu.

CHƯƠNG 4

Khi Tristan chuẩn bị xong chiếc thuyền của mình, nhà vua bèn trao công chúa Iseut cho cùng về Cornouaille. Kỵ sĩ Perinis và hầu gái Brangien được cử theo hầu công chúa. Trước khi khởi hành, hoàng hậu cho đòi riêng Brangien tới:

“Nhà ngươi hãy giữ kỹ chai rượu quý này. Đây là tinh túy của nhiều thứ cỏ hoa được cất lên. Đêm đầu tiên, khi vua Marc và công chúa Iseut sắp động phòng, nhà ngươi hãy rót mời vua Marc, rồi công chúa Iseut cùng uống. Còn lại nhà ngươi phải đổ đi. Nhà ngươi cũng cần phải giữ không để cho ai khác uống phải, vì như vậy sẽ sinh tai họa lớn. Rượu quý này mang tên là men Yêu. Chứng nào vua Marc cùng công chúa Iseut đã uống vào, hai người sẽ yêu thương gắn bó, tình yêu sẽ lên tới tột đỉnh và không bao giờ hai người có thể bất hòa hay xa nhau được. Ta đã dày công chế hóa thứ Men Yêu riêng cho hai người đó, nhà ngươi ráng giữ không để cho ai khác uống được.”

Brangien nguyện hết sức giữ đúng lời hoàng hậu căn dặn. Thuyền nhổ neo. Nhiều người thương nhớ Iseut đến khóc, vì Iseut xinh đẹp và đức độ ai cũng yêu quý. Trên thuyền Iseut buồn bã, than thở phải bỏ quê cha đi tới đất lạ. Bỏ cha mẹ, lâu đài, đất quê đi tới làm vợ một người đàn ông chưa quen biết. Để giúp cho Iseut được khuây khỏa, Tristan đem đàn ra dạo hay bày cuộc cờ cho Iseut giải trí.

Một hôm hai người đang đánh cờ. Trời nóng dữ. Tristan khát nước đòi mang rượu ra. Brangien vội vã chạy đi lấy rượu, lấy lộn phải chai đựng Men Yêu. Rượu quý rót trong ly không khác gì rượu thường trong vắt, chỉ khác có trôn tinh chất của cỏ hoa lạ. Brangien vô tình đưa ly rượu cho Tristan; Tristan đưa mời Iseut uống trước mấy hớp. Iseut uống xong, đưa trả Tristan uống cạn. Thế là hai người bước lên con đường yêu thương không bao giờ ra khỏi được nữa, chừng nào còn sống trên đời này hai người sẽ sánh vai trên đường yêu thương bất tận. Uống ly rượu Men Yêu, hai người cảm thấy dịu nhẹ vô cùng, không biết rằng ở đời bấy nhiêu ngọt ngào và dịu nhẹ sẽ phải trả bằng một giá vô cùng đau khổ. Uống vào, hai người bỗng thấy ngây ngất, trái tim đảo say. Hai con người đối diện bỗng dung biến đổi trong mắt nhau. Người nọ ngó người kia, lạ lùng, kinh ngạc. Trước kia, mỗi người nghĩ đi một mối. Bây giờ hai người chỉ nghĩ tới nhau. Tristan nghĩ tới Iseut, Iseut nghĩ tới Tristan: Tristan chỉ nghĩ làm sao giữ được tình yêu của Iseut, Iseut chỉ nghĩ làm sao giữ được tình yêu của Tristan. Hai trái tim cùng hòa một điệu suốt đời...

Ngó Tristan, Iseut cảm thấy không còn lựa chọn nào khác được: Tristan có đủ mọi điều kiện đàn ông làm say lòng một cô gái như Iseut. Ngó Iseut, Tristan cảm thấy không còn lựa chọn nào khác được: Iseut có đủ mọi điều kiện, nhan sắc làm say lòng một chàng trai như Tristan. Tristan xinh trai, Iseut đẹp gái. Nhà vua Cornouaille hãy kiếm một hoàng hậu khác, vì Iseut chỉ muốn Tristan, và Tristan cũng chỉ muốn Iseut. Hai người cứ ngó trông nhau cũng đọc thấy ý muốn của nhau.

Tới khi đó, Brangien mới khám phá ra sự lỡ lầm vô phương cứu vãn của mình. Brangien nói:

“Tại vạ làm sao! Tôi đã làm chai rượu quý! Khổ cho tôi và cho hai vị! Hai vị đã uống phải thứ Men Yêu mà hoàng hậu đặc biệt chế ra và trao cho tôi sẽ rót mời cặp vợ chồng mới đêm tân hôn. Hai vị đã uống phải bản án tử, hai vị tránh không khỏi tai họa!”

Brangien lo lắng bao nhiêu thì hai người đã uống phải Men Yêu sung sướng bấy nhiêu. Tristan ngó Iseut, thấy yêu mê Iseut đến độ chỉ ước muốn có Iseut mà thôi; Iseut ngó lại, cũng thấy yêu mê đến độ chỉ ước nguyện có Tristan mà thôi. Ước muốn đốt cháy đến cao độ, không còn một chướng ngại nào mà hai người không vượt qua được.

Biết làm sao được! Tristan cảm thấy Iseut không từ nan một ý muốn nào của người yêu. Hai người đều trẻ tuổi, hai người ở bên nhau, hai người không thấy e ngại một chút gì, hai người không thấy hổ thẹn gì hết. hai người là của nhau. Hai người chiều ý muốn của nhau.

Biết bao nhiêu vui sướng trên chiếc thuyền lênh đênh rẽ sóng. Hai người trẻ tuổi yêu nhau, không hiểu làm cách nào một ngày kia có thể rời nhau.

Thuyền thẳng tiến bờ biển Cornouaille.

CHƯƠNG 5

Tới lâu đài Tintagel, Tristan dắt tay Iseut đưa tới trước mặt vua Marc. Tristan nói:

“Tâu nhà vua, đây là hoàng hậu mà nhà vua đã lựa chọn, cô gái có mái tóc vàng, công chúa tóc vàng Iseut, con gái nhà vua miền Irlande.”

Vua Marc ngắm Iseut, phải kinh ngạc tại sao cô gái có thể xinh đẹp đến thế. Nhà vua hỏi lòng, hạ lệnh đón hoàng hậu bằng những ngày hội linh đình, tiếp theo là lễ cưới cũng huy hoàng không kém. Công chúa Iseut trở thành hoàng hậu miền Cornouaille. Từ khắp nơi các vương tước, các mệnh phụ phu nhân, các tiểu thư khuê các, mọi người kéo tới lâu đài Tintagel dự lễ cưới của vua Marc lấy công chúa Iseut miền Irlande.

Trong khi bên ngoài, toàn dân hân hoan mừng hoàng hậu mới. Trong phòng riêng Iseut không hết lo lắng, Tristan nói:

“Biết làm sao bây giờ? Nếu nhà vua khám phá thấy Iseut không còn là một trinh nữ? Nhà vua có đủ lý do để thù ghét chúng ta. Chúng ta sẽ bị nhục và sẽ bị giết chết.”

Brangien đáp:

“Bao nhiêu tội lỗi đều do kẻ hèn này mà ra. Nhưng kẻ hèn này sẽ có cách cứu vãn. Nhưng phải thi hành một kế mọn. Đêm nay khi nhà vua vào giường nằm, hiệp sĩ hãy thổi tắt hết những ngọn nến và kẻ hèn này sẽ len lén tới nằm bên nhà vua. Sau khi nhà vua đã thực hiện xong ý muốn với kẻ hèn này, lập tức kẻ hèn này sẽ lén ra khỏi giường. Khi đó công chúa Iseut sẽ vào thay thế.”

Đêm tới.

Nhà vua sửa soạn đi ngủ.

Khi nhà vua đã nằm trên giường, Tristan thổi tắt những ngọn nến, còn Brangien tới nằm bên vua. Iseut cũng ở bên giường.

Nhà vua hỏi:

“Tại sao lại tắt hết nến?”

Tristan đáp:

“Tâu nhà vua, đây là tục lệ miền Irlande áp dụng đêm tân hôn. Thân mẫu của Iseut có căn dặn cần giữ đúng tục lệ.”

Rồi Tristan ra khỏi phòng.

Nhà vua nhận thấy Brangien còn trinh nữ.

Sau đó, Brangien rời khỏi giường và Iseut vào nằm thay thế. Sáng dậy, nhà vua cho vời Tristan tới và nói:

“Hỡi Tristan, cháu đã biết giữ gìn Iseut. Để trả công cháu đã cực nhọc vì ta, nay ta phong cho cháu chức vụ quản thủ tòa lâu đài.”

Tristan cúi đầu cảm ơn nhà vua.

Từ đó, Iseut hết sức sung sướng. Iseut trở thành hoàng hậu; nhà vua yêu thương Iseut; mọi người giàu nghèo đều tôn kính hoàng hậu; Iseut lúc nào muốn đều có thể gặp được Tristan. Không ai hay biết điều bí mật của họ, ngoại trừ một người duy nhất: Brangien! Iseut mỗi khi nghĩ tới vụ Brangien là người duy nhất nắm giữ bí mật lại cảm thấy lo ngại. Nếu Brangien đem bí mật của hai người ra tố cáo với nhà vua, Tristan và Iseut sẽ bị hạ nhục và bị giết chết.

Một hôm, Iseut cho kiếm được hai người thứ dân nghèo khổ. Iseut bảo với hai người đó:

“Các người hãy đưa cô gái ta sắp gọi tới đây vào trong rừng sâu. Các người hãy bí mật giết chết cô gái và cắt đứt lưỡi. Đem chiếc lưỡi về đây, ta sẽ giải phóng cho các người và các người sẽ trở nên giàu có.”

Rồi Iseut gọi Brangien tới:

“Ta cảm thấy trong đầu nhức nhối khó chịu. Em hãy đi vào rừng sâu, ráng kiếm những lá thuốc mà em đã biết, những lá thuốc có thể chữa trị chứng nhức đầu cho ta. Hai người kia sẽ dẫn đường cho em.”

Brangien đáp:

“Tâu hoàng hậu, xin đi ngay.”

Brangien cùng hai người thứ dân đi vào rừng.

Khi tới quãng rừng âm u nhất, một trong hai thứ dân hỏi cô gái:

“Cô em đã làm nên tội tình gì mà hoàng hậu muốn bắt cô em phải chết?”

Rồi hai người đưa gươm ra toan giết Brangien.

Khi cô hầu gái trông thấy lưỡi gươm sắc bén hoảng kinh, năn nỉ:

“Lạy các ông, xin Thượng Đế ban ơn cứu giúp con! Theo như tôi nghĩ, chưa hề bao giờ tôi đã làm một chuyện gì lầm lỗi đối với hoàng hậu. Có lẽ chỉ có một lần. Khi rời khỏi miền Irlande, công chúa và tôi mỗi người có một chiếc áo lót bằng vải gai trắng như tuyết. Trên biển trời nóng dữ, công chúa Iseut không thể chịu nổi món y phục nào khác ngoài chiếc áo lót bằng vải gai trắng như tuyết đó. Thành ra có chiếc áo bận hoài, công chúa làm dơ hết. Tối, khi nhập phòng với nhà vua tại đây, công chúa phải mượn chiếc áo còn trắng mới của tôi. Có lẽ vì cho mượn áo như vậy cho nên công chúa trở nên hết thương tôi. Nếu quả tình công chúa nay trở thành hoàng hậu Cornouaille muốn tôi phải chết, các ông hãy thừa lại giùm tôi, tôi chân thành cảm ơn những gì hoàng hậu đã ban cho tôi. Và tôi cũng không hề oán trách hoàng hậu, vì hoàng hậu sai các ông giết chết tôi. Thôi, nhờ ơn Thượng Đế, các ông hãy giết tôi đi.”

Không thấy cô gái có tội tình gì đáng chết, hai người thứ dân rủ lòng thương hại, tha không giết chết. Hai người cột cô gái trên một thân cây, cột khá cao để tránh thú dữ không làm hại cô gái. Rồi hai người kiếm giết một con thỏ lớn, cắt lưỡi đem về trình hoàng hậu.

Trông thấy hai người trở về, Iseut liền hỏi:

“Đã giết chết con nhỏ chưa? Có thiệt đã giết chết chưa?”

Hai người thứ dân đưa chiếc lưới thả trình lên và nhắc lại những lời trung hậu mà cô gái mới nói với họ. Nghe thấy những lời trung hậu như vậy, Iseut liền hối hận, chỉ muốn có những gì quý báu nhất trên đời cho đi hết mong đổi lại mạng sống của Brangien.

Iseut quay qua trách mắng hai người thứ dân:

“Hỡi chúng bây, hai tên thứ dân kia, tại sao chúng bây giết chết con nhỏ? Đó là người thân tín của ta.”

Hai người kia kinh ngạc, hỏi lại:

“Tâu hoàng hậu, chính hoàng hậu đã sai chúng tôi làm công việc đó, xong việc sẽ được giải phóng và được vàng bạc để trở nên giàu có. Hai chúng tôi tham lợi cho nên đã làm đúng như lời sai bảo của hoàng hậu.”

Hoàng hậu đã quên hết những lời đã ban truyền, xót thương đã làm cho hoàng hậu quên hết ý ác khi trước:

“Ta sai bảo các người bao giờ? Ta sai bảo các người thế nào? Tại sao lại có chuyện đó? Brangien có phạm tội gì đâu? Brangien yêu quý của ta ời, em có thấy lũ người này nói dối quá chừng không? Ta bảo em vào rừng sâu kiếm lá thuốc nhức đầu về chữa trị bệnh nhức đầu cho ta. Đáng lẽ, chúng phải lo bảo vệ cho em thì chúng lại giết em. Lũ sát nhân các người sẽ phải chết, chết phanh thây, chết cháy mất xác.”

Hai người thứ dân hoảng sợ tâu:

“Tâu hoàng hậu, ý tưởng của hoàng hậu thay đổi nhanh chóng quá! Vừa mới đây, hoàng hậu hạ lệnh cho lũ chúng tôi phải giết chết cô gái trong rừng sâu, cắt lấy lưới đem về trình. Vậy mà bây giờ, hoàng hậu lại muốn giết chết chúng tôi vì tội đã giết cô gái. Nhưng tâu hoàng hậu, quả tình cô gái chưa chết, vẫn còn yên lành trong rừng. Chúng tôi sẽ mau mau đưa cô gái trở về đây.”

Hoàng hậu không làm sao tin được lời hai người nọ trong khi chiếc lưới của Brangien bị cắt đứt còn đây. Iseut bèn giữ một người ở lại, bắt người kia vào rừng đưa Brangien về.

Khi Iseut gặp lại rõ ràng Brangien còn sống đã vui mừng khôn xiết ôm chặt lấy cô hầu Brangien. Cô gái cũng sung sướng ôm lấy hoàng hậu, quên hết những chuyện hãi hùng vừa qua. Hai người cứ ôm nhau mãi không thôi.

CHƯƠNG 6

Hai người yêu nhau không đôi cặp nào so sánh nổi. Hai người đúng là của nhau, không rời. Hai người chung vui với nhau tùy thích, những lúc vui cũng như những lúc buồn, hai người có nhau.

Giấu giếm làm gì cuộc tình, trong khi trọn vẹn con người của đôi lứa nói lên tình yêu: trong con mắt, trên vành môi, trong lòng bàn tay, lẫn với giọng nói, bất kỳ giây phút nào cũng tràn đầy những yêu thương. Hai người yêu thương nhau. Cứ chỉ, ý tứ la thét lên tình yêu!

Tình yêu bộc lộ đến khi bắt đầu có những con mắt tinh ở ngoài nhận thấy, hai con mắt nhận thấy, nhiều con mắt tiết lộ với nhau những nhận xét đáng ngờ. Mọi người trong đám triều thần bắt đầu lưu ý tới hai người tuổi trẻ dưới bóng bao dung của vua Marc già nua. Nhưng cặp trẻ tuổi ngây thơ; nhà vua đâu đã sinh nghi, tuổi trẻ lấn lướt mọi thận trọng, Tristan thấy yêu Iseut và Iseut cũng thấy yêu Tristan. Thấy kẻ!

Nhắc lại bốn vương tước quyền hành nhất và cũng gian xảo, quay quắt nhất. Bạn đọc còn nhớ bốn vương tước đó chăng? Denoalen, Andret, Guenelon và Gondoin. Cứ chỉ, ý tứ đáng ngờ của cặp trẻ tuổi dưới bóng bao dung của vua Marc già nua, làm bọn chúng quyết tâm rình rập, không rời một bước. Mỗi hành vi của hai người mỗi lời nói của hai người, mỗi thay đổi trên nét mặt, mỗi đầu mày cuối mắt khi gặp mặt, thấy đều được bọn chúng ghi nhớ, trao đổi cho nhau.

Một đêm, kẻ hăng hái nhất trong bọn, Andret, theo dõi Tristan nhờ những vết chân trên tuyết, Andret đi theo Tristan tới một vườn cây kế cận với khu phòng ngủ của hoàng hậu. Andret chui qua rào vào vườn, tới bên một khung cửa sổ, rình rập mãi, và sau cùng bắt gặp sự bí mật giữa hai người tuổi trẻ.

Hôm sau, Andret tới trước vua Marc. Andret đã đầy khôn ngoan cho nên tránh làm tổn thương danh dự nhà vua. Andret nói:

“Tâu nhà vua, dư luận đồn đại những tin tức liên quan tới Tristan và hoàng hậu. Nhất định đó là những lời ác tâm bịa đặt. Nhưng lời đồn đại có thể gây thành một dư luận mà hậu quả là mang tiếng xấu xa cho toàn miền Cornouaille đầy kiêu hãnh của nhà vua. Đó chỉ là những lời đồn đại, nhưng nhà vua cũng nên lưu tâm. Lời đồn đại có thể làm lu mờ oai danh của nhà vua. Chính tôi đây cũng được chứng kiến những cảnh Tristan đã tỏ ra quá ư sẵn sàng tới hoàng hậu, tạo nên thắc mắc. Phải chăng những lời ác tâm đồn đại cũng bởi sự nhiệt thành không phải chỗ đó sinh ra? Xin nhà vua hãy để tâm tới những lời vừa tâu trình.”

Nhà vua có lưu tâm tới chuyện đó, từ sau khi được Andret tâu trình. Nhưng buộc lòng phải lưu tâm mà thôi. Nhà vua tức giận Andret đã làm xáo trộn sự bình yên tâm hồn mà bấy lâu nhà vua sẵn có bên hoàng hậu xinh đẹp và người cháu hiệp sĩ vô địch tận tình phục vụ. Andret thật đáng ghét, đã dám nói những lời hoen ố thanh danh của hoàng hậu. Làm sao nhà vua có thể nghi ngờ được hai con người thân tín nhất đó, thân tín hơn mọi người khác? Đành rằng nhất định không tin, nhưng nghi ngờ là nọc độc. Nọc độc len lỏi đôi chút trong tâm hồn nhà vua.

Một đêm, nằm bên hoàng hậu, nhà vua hỏi:

“Hoàng hậu, nếu ta cần phải đi hành hương một chuyến xa, viếng thăm những đất thánh để cầu bình an, hoàng hậu nghĩ sao? Nhưng ra đi, ta không biết trao phó cho ai trọng trách giữ gìn

hoàng hậu và bảo vệ lãnh thổ. Hoàng hậu có ý kiến gì không?”

“Tâu nhà vua, tại sao nhà vua còn phải e ngại một khi đã sẵn có dưới tay cậu cháu trai Tristan? Tristan không xứng đáng được nhà vua tin cậy hay sao?”

Nghe thấy hoàng hậu sốt sắng vội vã hỏi lại như vậy, nhà vua cũng sinh nghi. Tại sao hoàng hậu đã sốt sắng, hoàn hỉ nhắc tới Tristan như vậy? Phản chẳng những tin tức bấy lâu âm ỉ là đúng sự thật? Nhà vua mất hẳn bình yên trong tâm hồn.

Sáng hôm sau, hoàng hậu đã vội nói với Brangien:

“Em ơi, ta mới hay một tin mừng. Nhà vua sắp đi hành hương nơi xa. Ta sẽ ở lại do người tình Tristan gìn giữ. Chúng ta sẽ vui sướng xiết bao! Vui sướng và tự do, thầy kệ ai nói gì cũng chẳng sao.”

Brangien bèn hỏi:

“Hoàng hậu hay tin đó do ai?”

Iseut đáp:

“Chính nhà vua nói cho ta hay như vậy.”

“Tâu hoàng hậu. Hoàng hậu đã không biết cách giả dối. Nhà vua muốn thử lòng hoàng hậu, hoàng hậu đã vô tình để lộ điều đáng che giấu.”

Và Brangien dài dòng trình bày cho hoàng hậu thấy tình ý ẩn giấu của nhà vua. Tại sao nhà vua lại ngờ ý như vậy? tại có những lời đồn đại bên ngoài về hoàng hậu và hiệp sĩ Tristan. Hoàng hậu nên thận trọng, nhà vua bao dung đến đâu cũng vẫn có thể bị lung lạc bởi những lời tâu trình hàng ngày của những cận thần. Hoàng hậu và hiệp sĩ Tristan được nhà vua tin cẩn nhất mực, đó chính là nguồn gốc của những tấm lòng ghen ghét, tức tối. Từng giọt nước xúc xiển có thể xuyên thủng một phiến đá tin cậy. Hoàng hậu nên coi chừng và phải khéo léo che giấu bằng những lời lẽ đúng lúc.

Đêm hôm sau, nhà vua thở dài:

“Ta buồn vô hạn nếu phải xa hoàng hậu trong một thời gian. Lòng ta chỉ muốn mãi mãi ở gần hoàng hậu, nhưng chuyến hành hương không thể bỏ được!”

Iseut đã thành thuộc bài học ý tứ của Brangien, bèn nức nở khóc. Nhà vua kinh ngạc hỏi tại sao khóc, hoàng hậu bèn đáp:

“Tâu nhà vua, đêm hôm qua nghe nói nhà vua tính xuất ngoại hành hương và lo lắng không biết trao cho ai ở nhà những trọng trách thiếp đã không nghĩ tới tình riêng, chỉ lưu ý kiến cách giải quyết sự lo lắng tìm kiếm của nhà vua: còn ai thân tình hơn đốn với nhà vua bằng người ruột thịt là hiệp sĩ Tristan nữa? Thần thiếp đã suy tính thay nhà vua, quên đi tình riêng của thần thiếp. Hơn nữa, thần thiếp cũng nghĩ đó mới là dự tính của nhà vua chưa chắc nhà vua đã xuất ngoại thật. Không dè đêm nay nghe nhà vua thở dài, và nói tới nỗi buồn khi xa thần thiếp. Chả hóa ra dự định sắp thành sự thật. Đêm nay thần thiếp thốt khóc, khóc vì buồn. Nhà vua cương cường mà còn thấy buồn thì thần thiếp xa nhà vua, thần thiếp yếu hèn có thể chết vì thương nhớ được. Thần thiếp đã rời bỏ hết cha mẹ, quê nhà để tới đây hầu hạ nhà vua, thần thiếp có ai nương tựa ngoài nhà vua nữa. Cho nên thần thiếp phải khóc, khóc vì lo lắng. Nếu thần thiếp kém thương yêu nhà vua, rất có thể thần thiếp bớt muốn khóc. Nhờ ơn Thượng Đế, thần thiếp thương yêu nhà vua hơn chính thân mình. Thần thiếp phải khóc. Nhà vua có đi xa, xin cho thần thiếp theo cùng, bằng không nhà vua hãy ở lại với thần thiếp.”

Bấy nhiêu lời sốt sắng chưa đủ để nhà vua hết nghi ngờ. Những lời xúc xiển có hiệu lực vô cùng. Nhà vua hỏi:

“Hoàng hậu, ta xuất ngoại đã có Tristan ở lại phục vụ cho hoàng hậu trong mỗi ý muốn.”

“Tâu nhà vua, làm sao thần thiếp có thể tin cậy nơi một người nào khác nhà vua. Phục vụ có thể được nhưng làm sao thần thiếp tin cậy được! Sơ dĩ Tristan không ngót kiếm cách làm vui lòng thần thiếp vì y biết nhà vua thương yêu thần thiếp, trong khi y là kẻ cựu thù với thần thiếp, y đã giết chết cậu ruột của thần thiếp, y rất sợ thần thiếp trả thù. Nếu Tristan không phải là cháu của nhà vua và được nhà vua tin dùng từ lâu, thần thiếp đã từ chối không bao giờ cho Tristan được gặp mặt.”

Những lời nói của hoàng hậu khiến cho nhà vua hài lòng. Nhà vua đã hết nghi ngờ. Bình yên trong tâm hồn đã tìm lại được. Nhưng nhà vua vừa an tâm, lũ vương tước gian xảo lại khơi dâng lên mối nghi ngờ cũ.

Để thật sự tìm lại được bình yên, nhà vua quyết định cho Tristan ra sống bên ngoài tòa lâu đài. Thế là hai kẻ tình nhân bị xa rời nhau! Nhưng Tristan không dọn đi xa. Cùng với Govenal, Tristan kiếm một ngôi nhà ở ngay thị trấn tiếp cận với lâu đài Tintagel. Gần trong gang tấc nhưng Tristan vẫn không nguôi buồn, buồn tưởng đến chết đi được! Nhất định hai người sẽ khô héo nếu không có cô hầu khôn khéo Brangien. Một lần nữa Brangien lại ra sức cứu vãn, đem tia nắng mong đợi tới căn phòng tối tăm, hiu hắt của mỗi kẻ tình nhân lẻ loi.

Bạn đọc hãy nghe mưu thần của Brangien bày ra để chắp nối hai kẻ tình nhân đứt ruột.

Brangien một bữa tới gặp Tristan và nói:

“Hỡi hiệp sĩ không vui, chắc hiệp sĩ còn nhớ khu vườn cây tiếp giáp với phòng hoàng hậu. Hiệp sĩ có còn nhớ con suối nhỏ chảy từ bên ngoài qua khu vườn, rồi lại chảy ra ngoài ở phía bên kia khu vườn, dòng suối đó cũng đi qua ngay bên dưới cửa sổ phòng hoàng hậu. Mỗi khi hiệp sĩ thấy có cơ hội tốt, hiệp sĩ hãy tới gần vườn cây lóc thân cây, lấy những mảnh dăm bào, một mặt hiệp sĩ viết chữ T một mặt hiệp sĩ viết chữ I. Với nhiều mảnh dăm bào như vậy, hiệp sĩ hãy thả xuống dòng suối. Suối chảy qua dưới cửa sổ phòng hoàng hậu, trông thấy những mảnh dăm bào hoàng hậu sẽ biết có hiệp sĩ đang đợi bên suối trong vườn cây, hoàng hậu sẽ tới hội ngộ.”

Nghe bày kế lạ, Tristan trở lại ham sống.

Vườn cây là một khu vực rộng lớn với rất nhiều cây cao, bóng lá um tùm. Trong vườn còn có một cây tùng thật to, thật cao, mọc bên bờ suối, khắp miền Cornouaille không có lấy một cây tùng nào khác so sánh nổi. Dòng suối chảy bên gốc cây cũng to rộng, trong vắt gương nước động.

Tristan tới bên suối, dưới gốc tùng, liệng những mảnh dăm bào đưa tin cho hoàng hậu bên trong tòa lâu đài Tintagel. Dòng suối men bờ cỏ, chảy qua khu vực có các phòng của hoàng hậu cùng các thị nữ, chiều chiều hoàng hậu dăm dăm đợi dòng suối mang tin của người yêu tới. Không chiều nào, từ sau ngày Brangien tới gặp Tristan mà hoàng hậu không ngóng đợi.

Bên dưới gốc tùng có một khoảng rộng êm ái. Đêm tối hai kẻ tình nhân hội ngộ dưới gốc tùng, trong khi nhà nhà đều đóng cửa qua đêm. Dưới gốc tùng êm ái, hai kẻ tình nhân gặp nhau hàn huyên, trút hết bao nhớ nhung, bao mòn mỏi đợi. và hai kẻ tình nhân có chiều ý nhau tới tận cùng thương nhớ, không ai biết tới chôn thâm u năn cản. và hai kẻ tình nhân mặc sức yêu thương...

Nhưng lũ vương tước gian xảo và quay quắt có những con mắt tinh tường khác người. Từ

những ngày u sầu héo hon, Iseut bỗng bước qua những ngày vui tươi trở lại, làm sao sự thay đổi che giấu nổi những con mắt chờ đợi để phân tích từng chi tiết nhỏ. Iseut trở lại vui tươi không có nghĩa nào khác hai người đã có dịp hội ngộ. Nhưng nhận xét thấy sự thay đổi là một việc, biết rõ nội tình vì đâu mà Iseut hết u sầu và tìm ra bằng chứng hai kẻ tình nhân gặp nhau trở lại là chuyện không dễ dàng. Iseut có thể không cần giấu nét tươi vui tìm thấy. Nhưng có Brangien bên cạnh, và Iseut đã trở nên khôn ngoan hơn trước, làm sao lũ người rình rập sớm khám phá thấy nơi hò hẹn và cung cách hò hẹn trong đêm tối, giữa vườn sâu, ngoài mọi sự nghi ngờ, theo dõi.

Cặp tình nhân trải qua một thời gian tìm lại những vui sướng tưởng chừng không bao giờ còn nữa. Càng trông thấy Iseut tươi vui, như thách thức, lũ vương tước hờn ghen Tristan quyết tâm phải tìm cho ra tung tích những dịp hẹn hò. Nhưng uổng công. Cả Tristan lẫn Iseut đều biết dè chừng nguy cơ bị khám phá, không cách nào giúp đối phương tiến thêm một bước trong những hồi hải phá đám.

Nhưng ở Tintagel có một thằng lùn, đã lùn còn thêm lưng gù, con người xấu xí đó hận đời, đã trở nên kẻ thù của hết thảy những người sung sướng. Thằng gù Froncin đi với quỷ sứ và có tài thiên văn, địa lý, bói toán.

Sức người không sao hại nổi cặp tình nhân vui sướng, lũ vương tước ghen ghét bèn tìm tới thần quyền, mượn tay quỷ sứ cho hả giận. Thầy bói Froncin được mời tới, được đưa sẵn một món thù lao rất hậu. Những gì con mắt người thường không nhìn thấu, con mắt quỷ sứ của Froncin nhìn thấy được. Đáp lại món thù lao hậu hỉ đưa trước, Froncin ra sức tìm hiểu những vì sao trên trời, kêu gọi sự giúp của quỷ sứ, hầu khám phá ra nguồn gốc của nét vui tươi trẻ lại trên gương mặt hoàng hậu. Froncin mất nhiều công, lũ vương tước ghen tức mất nhiều thì giờ hồi hộp và chờ đợi. Froncin tìm kiếm, tra hỏi mãi các vì sao để biết cặp tình nhân hò hẹn ở đâu. Biết mình vừa lùn vừa xấu xí, Froncin thù ghét hết thảy những người có hạnh phúc, nhất là những cặp tình nhân, Tristan và Iseut đứng đầu trong nhóm bị thù ghét nhất vì Tristan và Iseut là cặp nhân tình đang nhiều hạnh phúc nhất. Froncin tìm kiếm mãi mới ra nơi hò hẹn của Tristan và Iseut.

Sau khi Froncin đã tiết lộ những điều tìm kiếm được, lũ vương tước ghen ghét đưa Froncin tới trước mặt vua Marc. Marc rất khó chịu phải gặp nhóm người này. Vua Marc đã phải xua đuổi người cháu thân yêu Tristan ra khỏi tòa lâu đài chưa đủ thỏa mãn lũ người ghen ghét đó sao?

Nhưng Froncin nói:

“Tâu nhà vua, nếu nhà vua muốn rõ hết chuyện, ngay đêm nay nhà vua có thể mắt thấy, tai nghe thấy hoàng hậu và Tristan làm bại hoại danh giá của nhà vua đến chừng nào. Nếu những lời nói ra mà có sai, xin nhà vua cứ treo cổ kẻ hèn này làm gương.”

Nhà vua đành nghe theo lời Froncin, bày kế đi săn bắn nơi xa. Đêm đến, nhà vua lén quay về, tới bên khu rừng cây cùng với Froncin đi tới gốc cây tùng. Tên lùn nói với nhà vua:

“Tâu nhà vua, xin nhà vua hãy trèo lên ngọn cây tùng này. Nhà vua hãy mang theo cây cung và ống tên. Chẳng bao lâu nhà vua sẽ thấy Tristan tới đây.”

Nhà vua đành leo lên ngọn cây, ẩn mình trong tán lá.
Nhà vua chờ đợi không lâu.

Tristan leo qua rào vào trong vườn, đến dưới gốc tùng. Đêm đó trăng sáng rõ. Khi thả những mảnh dăm bào xuống dòng suối, Tristan cúi đầu trên gương nước trong vắt và ngó thấy nhà vua đang núp trên ngọn cây, hình ảnh nhà vua do gương nước trong vắt phản chiếu rõ ràng. Phản ứng thứ nhất của Tristan là thôi không thả những mảnh dăm bào xuống dòng suối. Nhưng thấy mảnh đầu tiên đã lỡ thả, đang phăng phăng rẽ nước trôi tới bên cửa sổ phòng

hoàng hậu. Hoàng hậu chỉ cần lượm được một mảnh dăm bào cũng đủ vội vã chạy tới, Tristan có ngừng thả cũng vô ích, chẳng bao lâu hoàng hậu sẽ tới đây.

Đón nhận mảnh dăm bào thứ nhất, hoàng hậu Iseut đã vui sướng vội vã chạy tới. Nhưng Tristan nín lặng không chạy ra đón. Hoàng hậu ngạc nhiên, ngó ra chung quanh, quanh quẩn rồi nhó tới gương nước đang chảy trôi và vụt nhận thấy nhà vua đang ngồi trên ngọn cây tùng. Hoàng hậu định thần lại không để lộ một chút hốt hoảng. và cũng không ngẩng đầu lên ngó trên cây. Hoàng hậu phải làm cách nào thông tin cho Tristan đừng lộ diện khi chàng tới. Iseut quyết định lên tiếng trước. Hoàng hậu tiến lại bên gốc cây.

Hỡi bạn đọc, đây là những lời hoàng hậu Iseut nói với Tristan bằng cách gửi lời trong gió. Hoàng hậu nói:

“Hỡi hiệp sĩ Tristan, cơn điên khùng nào xúi bẩy hiệp sĩ cho mời tôi đến đây, vào giờ này? Nhờ ơn Thượng Đế sinh ra khí trời và nước biển, không bao giờ hiệp sĩ nên mời tôi tới làm chi, vì không bao giờ tôi muốn tới gặp hiệp sĩ đâu. Nhà vua nghĩ rằng tôi thương hiệp sĩ. Xin Thượng Đế phanh thây tôi ra nếu tôi có chút tình bạn nào gửi cho ai. Tôi chỉ biết thương có một người, đó là người đã biết tôi khi còn là trinh nữ. Lũ vương tước gian dối và quay quắt xúc xiểm với nhà vua rằng, tôi với hiệp sĩ thương yêu nhau. Thà rằng tôi nhảy lên đài lửa cho thiêu sống còn hơn yêu một ai khác hơn nhà vua của tôi. Hỡi hiệp sĩ Tristan, mẫu hậu ta và ta đây, trước kia, đã từng hai lần cứu hiệp sĩ khỏi chết. Nếu quả thật hiệp sĩ còn lưu chút tình nhớ ơn xưa, đó không phải là chuyện lạ. Nhưng xin hiệp sĩ đừng bao giờ cho mời tôi tới đây làm gì. Không bao giờ nữa tôi sẽ tới đây. Hôm nay tới đây, tôi có chủ ý một lần nói những lời đó với hiệp sĩ. Tôi nán lại đây như vậy cũng đã quá lâu. Nếu nhà vua hay tin tôi tới đây, nhà vua có thể hạ lệnh chém đầu tôi. Như vậy tôi nghiệp cho tôi, hỡi hiệp sĩ Tristan, hiệp sĩ phải hiểu như vậy. Trọn vẹn tình cảm nếu tôi có đối với hiệp sĩ, đó chỉ là tình thân thuộc giữa hiệp sĩ và nhà vua của tôi. Mẫu thân tôi đã dạy tôi phải quý mến những thân thuộc của chồng tôi. Ví tình thương của nhà vua, tôi đã tỏ ra quý mến hiệp sĩ, không dè tôi có thể bị hại vì sự quý mến đó.”

Tristan núp trong bụi, nghe rõ hết những lời của Iseut và thầm cảm ơn Thượng Đế đã xui khiến Iseut cũng trông thấy hình ảnh nhà vua phản chiếu trong gương nước. Tristan bèn y theo phương cách Iseut đã bày ra trước. Đợi cho Iseut bắt đầu lui ra xa, Tristan bèn chạy tới gốc cây, cố gắng nói theo:

“Tâu hoàng hậu, xin hoàng hậu phán xét. Tôi đâu được phép tới gần phòng riêng của hoàng hậu: làm sao tôi có thể ngỏ lời cùng hoàng hậu. Đã bao lần tôi nhờ đưa tin mời hoàng hậu tới, mãi bữa nay tôi mới được hoàng hậu hạ gót tới, nhưng tôi chẳng kịp được ngó thấy hoàng hậu ở trước mặt. Xin hoàng hậu hãy nán bước nghe tôi giải tỏ. Hỡi công chúa có nhớ chẳng con người hèn mọn của tôi. Tôi chưa có dịp nào giải tỏ với hoàng hậu thì nhà vua đã sinh nghi xua đuổi tôi ra khỏi lâu đài. Lũ vương tước gian dối và quay quắt chắc đã vui sướng lắm. Chúng muốn xua đuổi tôi không được gần cận nhà vua, anh của mẹ tôi. Lũ vương tước không muốn ở gần nhà vua có một người thân thuộc như tôi. Nhưng chắc hoàng hậu không quên tôi là người đã ra sức, không quản công lo đưa công chúa Iseut miền Irlande về trở thành hoàng hậu miền Cornouaille. Tôi đã lo đưa công chúa Iseut thành hoàng hậu, tôi sẵn sàng được treo cổ trên cành cây này hơn là tỏ lộ một chút ham muốn sàm sỡ đối với hoàng hậu của tôi. Chúng dân miền Cornouaille không ai quên ngày hiệp sĩ Morholt tới Tintagel đòi một trăm con trai một trăm con gái triều cống để làm tôi mọi cho nhà vua miền Irlande, khi đó những vương tước gian xảo và quay quắt có ai nói được một lời, họ nín thinh bỏ mặc chúng dân miền Cornouaille phải lìa bỏ con cái bị đưa đi làm tôi mọi. Riêng tôi, một hiệp sĩ như mọi hiệp sĩ khác, đã đứng lên vì nhà vua, vì chúng dân miền Cornouaille, thách thức hiệp sĩ khổng lồ miền Irlande. Hành động của tôi chín phần thua chỉ có một phần thắng, nhưng tôi quên thân tôi, chỉ biết mối thù đối với miền Irlande phách lối đòi triều cống bằng thách thức thi võ. Nhờ ơn Thượng Đế và nhờ oai danh của nhà vua cậu tôi, tôi đã thắng Morholt, đã giết chết kẻ hăng năm tới thách thức miền Cornouaille cam chịu vì một lũ vương tước gian xảo và quay quắt, chúng đã làm được những gì để phụng sự nhà vua? Nhưng nhà vua vẫn tin dùng họ, những người hăng che

mắt nhà vua, xúc xiển sàm báng bên tai nhà vua! Tôi mời hoàng hậu tới đây không có mục đích gì khác, nhờ hoàng hậu nói lại những lời tôi mới nói với nhà vua. Vì riêng tôi, một kẻ bị xua đuổi, tôi muốn nói mà không nói được tới tai nhà vua.”

Nghe Tristan nói như vậy, hoàng hậu Iseut thấu hiểu Tristan đã hiểu vai kịch mà mình muốn Tristan thủ diễn, bèn quay gót trở lại, từ xa nói với Tristan:

“Hỡi hiệp sĩ Tristan, hiệp sĩ nói gì lạ vậy? Nhà vua của tôi ngay thẳng và đôn hậu nhất mực. Nếu hiệp sĩ có ẩn tình gì hãy ráng xin được gặp và trình bày thẳng với nhà vua. Nhà vua oai hùng miền Cornouaille này không dễ cho ai phải thất vọng. Hiệp sĩ đừng mong tôi ngỏ lời với nhà vua giùm hiệp sĩ. Tôi không muốn chết vì đã quá nhiều lời sàm báng về tôi. Chính bởi có những lời sàm báng cho nên nhà vua mới xua đuổi hiệp sĩ ra khỏi tòa lâu đài. Nếu bây giờ tôi ngỏ lời cùng nhà vua vì hiệp sĩ, chẳng hóa ra tôi mắc quỷ kế của lũ vương tước gian xảo và quay quắt đó sao? Không, tôi sẽ không nói. Tới đây tôi còn sợ có ai trông thấy, rồi nói lời sàm báng. Nếu nhà vua hiểu cho tôi, tôi rất sung sướng. Nhưng bề gì tôi vẫn sợ, tôi nán lại đây đã quá lâu, tôi không dám ở lại nữa đâu.”

Iseut tính chạy đi, Tristan vội giữ lại:

“Tâu hoàng hậu, vì lòng nhân đạo, như Thượng Đế đã vì lòng nhân đạo mà giáng thế, hoàng hậu hãy chỉ vẽ cho tôi. Tôi còn biết than thở với ai ngoài hoàng hậu? Nhà vua giận ghét tôi. Ngựa của tôi, vũ khí của tôi đều bị cầm giữ. Hoàng hậu hãy vui lòng xin lại giùm tôi. Tôi sẽ ra đi, kiếm một nơi nào dung thân.”

“Thôi đi, hiệp sĩ Tristan. Tôi không có cách giúp gì được cho hiệp sĩ đâu. Tôi ở trên đời này chỉ có một mình, hoàn toàn lệ thuộc vào ý muốn của nhà vua.”

Iseut nhất định bỏ đi. Tristan đứng tựa gốc cây than thở:

“Ta sẽ ra đi khổ sở, thảm hại, không ngựa cưỡi, không vũ khí, không có ai bầu bạn ngoài Governal. Hỡi nhà vua thân yêu, cơn giận của nhà vua tai hại cho ta biết chừng nào.”

Ngồi trên cây chứng kiến và nghe thấy hết những lời trao đổi của Tristan và Iseut, vua Marc cảm thấy tội nghiệp:

“Khốn nạn! tên lùn đó đã đánh lừa ta. Nó bảo ta trèo lên cây này để làm nhục ta. Tội dối trá của nó đáng phải chết thiêu. Hỡi Tristan, cháu khỏi phải đi đâu hết. Ngay sáng mai ta sẽ hạ lệnh cho cháu trở về lâu đài, cho cháu được hả dạ.”

Tên lùn xem thiên văn, biết nhà vua đang nổi giận vì hấn. Tên lùn tức giận, phùng mang trợn mép, nhưng phải bỏ trốn qua miền Galles.

Iseut trở về phòng, da mặt còn tái xanh vì hãi sợ. Iseut nói với Brangien:

“Brangien hỡi, không hiểu có ai đã phản bội chúng ta. Ta tới vườn cây, may sao ngó dưới gương nước thấy vua Marc đang ngồi trên ngọn cây tùng. Nhờ Thượng Đế, ta sáng trí nói lên trước, ngăn được Tristan không để lộ một cử chỉ hay lời nói tố cáo hành vi của hai chúng ta. Nhờ ơn Thượng Đế, cả hai chúng ta đều thoát nạn.”

“Tâu hoàng hậu, quả thật có phép lạ. Có bao giờ Thượng Đế phạt những người tốt lành đâu.”

Vua Marc chợt bước vào phòng:

“Hoàng hậu, ta muốn hỏi chuyện hoàng hậu, hoàng hậu nên thẳng thắn trả lời.”

Iseut ngoan ngoãn đáp:

“Tâu nhà vua, có bao giờ thiếp nói dối nhà vua.”

“Hoàng hậu có thường gặp cháu ta chẳng?”

Iseut khôn ngoan, vội quỳ dưới chân vua Marc và nói:

“Tâu nhà vua, thiếp đâu dám giấu gì. Thiếp mới gặp hiệp sĩ Tristan trong vườn cây, dưới gốc cây tùng. Thiếp có nói chuyện với hiệp sĩ Tristan nữa. Thiếp lo sợ hết sức, nếu khi đó nhà vua bắt gặp chắc đã hạ lệnh giết chết thần thiếp, vì nhà vua cho rằng thiếp thương yêu Tristan, lén gặp gỡ Tristan. Sự thật thiếp không có tội. Nhiều lần hiệp sĩ Tristan có nhắn lời mời thần thiếp tới để gặp để nhờ cậy công việc khẩn thiết nhưng thần từ chối, sợ bị hiểu lầm mang tội với nhà vua. Lần này hiệp sĩ Tristan càng tỏ ra quá ư khẩn thiết. Biết rằng nhà vua vẫn giữ tình thương Tristan, thần thiếp đánh bạo tới gặp, rắp tâm nếu quả thật hiệp sĩ Tristan có điều gì oan ức sẽ tâu trình với nhà vua. Thần thiếp tới, gặp được hiệp sĩ Tristan nhờ cậy, lựa lời năn nỉ nhà vua ngó lại oan tình cho hiệp sĩ Tristan. Nếu hiệp sĩ Tristan không là người ruột thịt của nhà vua, thần thiếp đã chẳng dám. Vì tình ruột thịt của nhà vua thiếp mới dám nói. Nếu nhà vua chẳng lượng tình hiểu cho lòng ngay thẳng, thần thiếp cũng đành. Nếu nhà vua nghe lời mấy kẻ điên dại, mấy kẻ xúc phạm vì ghen tức, thần thiếp chớ có tấm lòng để chứng minh. Thượng Đế sẽ vì lòng ngay thẳng của thần thiếp mà phò trợ cho thần thiếp, có ngày nhà vua sẽ soi sáng cho.”

Vua Marc cảm động hôn hoàng hậu, ôm khít trong tay và nói hết sự thật với hoàng hậu. tên lùn Froncin đã coi bói ra sao, nhà vua theo nó tới vườn cây đón đợi, nhà vua trèo lên ngọn cây tùng ngồi nghe hết chuyện của hai người...

Iseut kinh hãi hỏi:

“Nhà vua ngồi trên ngọn cây tùng.”

“Đúng thế, nhờ ơn Thánh Martin, ta cảm động quá thiếu chút nữa đã té xuống đất. Nghe hai người nói chuyện, ta cứ cười thầm trong bụng. Brangien đâu? Hãy chạy đi mau tới nơi hiệp sĩ Tristan đang trú ngụ. và nói cho Tristan biết ta không còn giận y nữa.”

Từ bữa đó, Tristan lại thường có dịp vào phòng Iseut.

Nhà vua chẳng hề quan tâm tới.

CHƯƠNG 7

Nhưng có cách nào che giấu được tình yêu? Tình yêu không bao giờ che giấu nổi. Khi người ta yêu, tình yêu trở thành một động lực gì phối người đang yêu. Càng cố gắng che giấu, tình yêu càng phát lộ. Từ hành vi, từ cử chỉ, từ lời nói, từ miệng cười, từ khoe mắt, hết thấy không giây phút nào không nói rằng đang yêu. Và yêu ai, người quan sát cũng dễ thấy. Tình yêu nhả những sợi tơ giăng mắc cùng khắp, chỉ riêng những người đang yêu là không nhìn thấy mà thôi.

Bọn vương tước gian xảo và quay quắt thù ghét Tristan đến độ thề thốt với nhau: nếu vua Marc không xua đuổi Tristan, bọn chúng sẽ rút về lâu đài của chúng và gây hấn với nhà vua. Nặng lời như vậy nhưng không thể thực hiện. Nếu đủ sức gây hấn với nhà vua, bọn chúng có thừa mưu xảo đã chẳng chịu nhập trong đám quần thần. Chịu làm bầy tôi, bọn chúng đã cân nhắc kỹ. Bởi không thể thực hiện lời thề thốt nặng, bọn vương tước gian xảo và quay quắt cảnh thù ghét Tristan hơn.

Nhưng một hôm, bọn chúng bắt gặp Tristan và Iseut đang hoan lạc trong một lùm cây. Tình yêu nung nấu, hai người này một trở nên liều lĩnh hơn. Có những bữa vua Marc tổ chức cuộc săn, Tristan hứa cùng đi với nhà vua. Tới phút cuối cùng, Tristan lén ở lại. Có người theo dõi trông thấy Tristan vào phòng Iseut. Có người khác đoán chắc đã từng trông thấy hai người, cảnh tượng như thế nào khỏi cần mô tả, cứ lấy óc tưởng tượng mà suy cũng thừa gì tiết.

Bọn vương tước thù ghét không dừng được nữa. Chúng tới trước vua Marc và nói thẳng:

“Tâu nhà vua, dù thương dù ghét chúng tôi, đó là quyền của nhà vua, nhưng chúng tôi phải nói sự thật. Sự tình đã tới mức chúng tôi không còn phải đắn đo, e ngại hậu quả sẽ đến với chúng tôi. Nhà vua hãy chọn lựa: một là còn danh dự, hai là phải xua đuổi Tristan ngay tức khắc. Tristan yêu hoàng hậu, khắp mọi người đều biết như vậy. Chúng tôi không thể chịu đựng được mãi sự ô nhục đó, trên khắp miền Cornouaille.”

Vua Marc nghe tâu trình như vậy, không biết nói sao. Nhà vua cúi đầu, suy nghĩ.

Bọn vương tước thù ghét thấy thế, bèn tiến tới:

“Tâu nhà vua, chúng tôi sẽ không chịu đựng nữa. Vì nhà vua dung túng cho hai người làm bậy. Nếu nhà vua không xua đuổi Tristan khỏi lâu đài, chúng tôi sẽ rời khỏi triều đình và kéo theo bằng hữu nữa. Nhà vua hãy chọn lựa. Quyết định của chúng tôi rõ rệt như vậy.”

Vua Marc đáp:

“Các khanh chớ nóng nảy. Ta không tin rằng cháu ta chủ tâm bôi nhọ danh dự của ta. Các khanh là tay chân của ta, ta đâu muốn để các khanh bỏ đi. Các khanh nên nhớ, ta không khi nào để cho tự ái cá nhân làm lu mờ lý trí. Để giải quyết vụ này, các khanh khuyên ta nên làm sao.”

“Xin nhà vua cho vời Froncin. Kiến thức của y sâu rộng. Y sẽ có những khuyến cáo thích đáng.”

Chẳng bao lâu, tên lùn đã từ miền Galles trở lại.

Bạn đọc hãy nghe tên lùn gieo tai họa cho hai kẻ yêu nhau như thế nào trong bờ tai vua Marc.

Froncin nói:

“Xin nhà vua hạ lệnh cho Tristan, sáng ngày mai, phải đích thân mang một phong thư của nhà vua tới cho vua Artur. Tristan ngủ trong phòng của nhà vua, khi nhận được lệnh y sẽ thao thức muốn thông báo ngay cho hoàng hậu biết. Nhà vua hãy ra khỏi phòng sau đó. Bởi Tristan say mê hoàng hậu, Tristan cần tới gần hoàng hậu để nói lời từ biệt trước khi đi. Tôi dám đoán chắc như vậy, nếu quả không đúng xin nhà vua cứ trừng trị kẻ hèn này và các vương tước đã khuyến cáo nhà vua cho vờ kẻ hèn này. Nhưng nhà vua cần giữ một điều kiện: nhà vua chỉ nói cho Tristan biết ý định đưa thư cho vua Artur liền, trước khi vào giường nằm; và nhà vua hãy để mặc kẻ hèn này hành động.”

Tên lùn Froncin tỏ ra lắm mưu xảo trá. Nó ghé tiệm của chú hàng bánh, hỏi mua một gói bột cất trong bọc. Nào ai biết được Froncin sẽ hành động ra sao.

Đêm đến, sau khi nhà vua đã dùng bữa tối. Tristan chuẩn bị đi ngủ. Vua Marc bèn bảo cháu:

“Này Tristan, sáng sớm mai cháu sẽ đi Garduel, cháu sẽ tới chào vua Artur và đệ trình phong thư này của ta gởi. Cháu chỉ ở lại đó một ngày rồi trở về liền.”

Tristan đáp:

“Xin tuân lệnh.”

“Cháu nhớ sáng mai khởi hành thật sớm nghe.”

Sáng mai ra đi thật sớm, đó là điều làm cho Tristan bối rối. Giữa giường của Tristan và giường của nhà vua cách nhau chừng bề dài một ngọn giáo. Tristan cảm thấy ước muốn điên cuồng nói nói với hoàng hậu mấy lời trước khi đi. Ý muốn nung nấu trong lòng. Tristan trở nên liều lĩnh, quên hết mọi thận trọng thường lệ. Nếu nhà vua bắt gặp Tristan tới bên giường, phen này tránh sao khỏi tội. Nhưng ước muốn lấn át cả suy xét.

Tên lùn Froncin đêm đó cũng lén vào phòng nhà vua, núp dưới gầm giường. Túi bột được lấy ra. Tên lùn rắc bột trên sàn, giữa giường của nhà vua và giường của Tristan. Nếu một trong hai kẻ tình nhân tới gặp nhau vết chân sẽ in rõ trên vết bột, không thể chối cãi.

Nhưng may mắn sao, bởi thao thức không ngủ. Tristan chợt trong thấy tên lùn đang rắc bột. Đờn nào kẻ tình nhân, tuy đang cuồng say, có thể mắc bẫy dễ dàng. Tristan sẽ có cách tránh khỏi bẫy đã giương lên.

Ngày hôm trước, Tristan vào rừng sâu săn thú. Một con heo rừng rất lớn, quá cuồng dại vì bị săn đuổi bỏ bầy chó đã vùng lên khi Tristan tiến lại gần sắp phóng ngọn giáo. Tristan bị nanh con heo húc bị thương nơi chân. Sức heo mạnh lại thêm nộ khí, vết thương quá sâu, ra nhiều máu và mãi không lành. Tai hại cho Tristan do vụ đó.

Nửa đêm, nhà vua trở dậy đi ra ngoài, tên lùn cũng theo ra. Trong phòng tối thui, Tristan bèn ngồi dậy trên giường. Biết trước cái bẫy đã giương dưới chân, Tristan đứng trên giường, vận sức, co cẳng nhảy từ giường mình qua giường của nhà vua. Bị động mạnh, vết thương lại chảy máu. Vết thương làm lắm lem tấm khăn trải giường mà Tristan không hay.

Bên ngoài, tên lùn ngấm vành trăng biết rõ cặp tình nhân đang hội ngộ trong phòng. Tên lùn mừng rơn. Mừng đến run rẩy, nó vốn thù ghét hết thảy những chàng tai có bộ vó tốt và nín được hạnh phúc trong tay, hai điều mà nó không sao có được. Tên lùn tự nhủ:

“Cứ đem ta mà treo cổ, nếu nhảy vào không bắt gặp hai đứa với nhau.”

Nghe tiếng bước chân nhà vua trở vào Tristan vội ngồi dậy, nhảy một bước đã nằm gọn trong giường mình. Nhưng có những giọt máu rớt trên lớp bột trắng dưới sàn.

Nhà vua không trở vào một mình, theo sau có tên lùn tay cầm cây đèn và bốn vương tước gian xảo và quay quắt.

Tristan làm bộ ngủ say, cổ tình cất tiếng ngáy to nữa. Trong phòng chỉ có Tristan với Iseut và Perinis nằm dưới chân giường ngủ say.

Nhà vua khám phá thấy những giọt máu đỏ trên lớp bột trắng. Nhà vua lại khám phá thấy tấm trải giường lem vết máu. Lũ vương tước gian xảo và quay quắt vội nắm lấy Tristan và hoàng hậu. Chúng nói lời hăm dọa và chửi mắng hai người, hẹn sẽ đưa ra xử tội đích đáng. Mọi người khám phá thấy vết thương nơi chân Tristan.

Nhà vua tức giận nói:

“Đây là bằng chứng không thể chối cãi. Không còn lý do gì có thể viện ra để bào chữa được. Sáng mai hai người sẽ bị xử tội.”

Tristan la lên với vua Marc:

“Đội ơn nhà vua, nhân danh Thượng Đế thấu hiểu nỗi thống khổ của kẻ si mê, xin nhà vua đoái thương.”

Lũ vương tước cũng la lên:

“Nhà vua còn danh dự bảo vệ, nhà vua phải trả hận cho xứng đáng.”

Nhưng Tristan cúi đầu trước mặt nhà vua, nói tiếp:

“Tâu nhà vua, đối với kẻ hèn này tội chết đã cầm chắc. Không còn lý do nào có thể viện ra để bào chữa. Kẻ hèn này xin chịu tội với nhà vua. Bởi có tội với nhà vua, cho nên đối với lũ gian xảo và quay quắt kia ta đã không động thủ. Nếu không tôn kính sự hiện diện của nhà vua, làm sao lũ các người động tới mình ta được. Tâu nhà vua, đối với kẻ hèn này xin nhà vua thẳng tay hành tội. Nhưng đối với hoàng hậu, xin nhà vua mở lượng khoan dung. Bao nhiêu tội lỗi đều do nơi kẻ hèn này mà ra.”

Cúi đầu trước mặt nhà vua một lần nữa, Tristan quay ra la lớn với lũ vương tước:

“Có ai ở trong triều đình dám nói chắc với trước đám đông đã từng bắt gặp ta cùng với hoàng hậu, kẻ đó hãy cùng ta giao đấu, vũ khí trên tay.”

Một lần nữa, Tristan còn quay lại với nhà vua:

“Xin nhà vua tha tội cho hoàng hậu.”

Lũ vương tước gian xảo và quay quắt lảng lạng trối chặt Tristan và hoàng hậu. Nhà vua cũng lảng lạng không nói.

Nếu Tristan biết trước như vậy, biết nhà vua không chịu cho mình oan bằng vũ khí, mặt đối mặt với những kẻ đã buộc tội mình không bằng chứng rõ rệt kèm theo lời nói, nếu Tristan biết trước như vậy đã không để cho bị trối. Nếu biết sẽ không được cầm gươm giao đấu với kẻ hại mình, Tristan đã không ngần ngại, dù trước mặt nhà vua, giết cả bốn kẻ thù địch cùng với tên lùn mưu xảo!

Tin đồn vang dậy rất mau khắp đô thị: Tristan và hoàng hậu bị nhà vua bắt gặp, nhà vua quyết định xử tội chết cả hai người. Người giàu cũng như người nghèo đều khóc. Họ nói với nhau:

“Khốn nạn! Chúng ta sẽ khóc tới hết nước mắt! Hỡi hiệp sĩ cao quý Tristan, hiệp sĩ đã bị bắt vì có kẻ bội phản. Còn hoàng hậu ngay thẳng, danh giá, có bao giờ trên đời này còn có được một công chúa khả dĩ so sánh nổi! Hỡi tên lùn ác đức, kỳ công của mi như thế đó ư? Có ai cảm nổi cây gươm ở trên đời này mà trông thấy mi không nhân danh Thượng Đế đâm cho mi một nhát, cho mi sớm về với quỷ sứ Lucifer! Hỡi Tristan quý mến, nếu hiệp sĩ bị giết đó là tang chung cho hết thấy chúng tôi. Khi Morholt tới đây đòi bắt con cái chúng tôi đem đi làm tôi mọi, có bọn vương tước gian xảo và quay quắt nào dám đứng ra vác gươm bảo vệ con cái chúng tôi đâu. Riêng có hiệp sĩ, một mình hiệp sĩ đứng ra giao đấu và hạ sát Morholt. Không bao giờ chúng tôi chịu để cho hiệp sĩ phải chết.”

Tiếng la, tiếng khóc nổi lên, lọt tới bên trong lâu đài. Nhưng nhà vua tức giận, không một vương tước nào dám lên tiếng xin giúp.

Tảng sáng, nhà vua hạ lệnh cho đào một cái hố rộng, bên trên chất đầy những cành nho và gai nhọn. Mổ loan truyền tập hợp dân chúng miền Cornouaille.

Khi đám đông kéo tới, tiếng ồn ào vang dội. Không một ai hay tin mà không tỏ ra buồn lòng, riêng có tên lùn Froncin trong lâu đài Tintagel là vui mừng. Nhà vua loan báo cho dân chúng biết sẽ thiêu sống vợ và cháu trên hỏa đài. Dân chúng già trẻ, trai gái, giàu nghèo, đồng thanh:

“Hỡi nhà vua, làm vậy là nhà vua sẽ mang tội! Hãy đưa hai người phạm tội ra xử án! Hỡi nhà vua, hãy tha thứ cho hai người.”

Nhà vua khẳng khẳng với cơn giận không hề nguôi:

“Nhân danh Thượng Đế khai sáng ra loài người, ta muốn hai kẻ phạm tội phải chết trên hỏa đài.”

Lệnh bắt đầu nhúm lửa được ban ra. Cùng lệnh dẫn Tristan tới trước. Mấy vị vương tước đặc biệt tới phòng giam, lãnh Tristan đưa tới hỏa đài. Tristan bị trói hai tay. Còn sỉ nhục nào hơn? Tristan có than khóc cũng vô ích. Iseut nổi giận la lên:

“Khốn nạn thay những kẻ đã trói tay hiệp sĩ Tristan! Thà cứ giết ta để cứu sống Tristan, ta cũng cam lòng!”

CHƯƠNG 8

Trên đường từ nhà giam tới hỏa đài, trên mỏm đá bên bãi biển có một tòa giáo đường nhỏ mặt ngó ra biển. Vị trí của giáo đường cheo leo trên mỏm đá. Một con sóc bước vào lối cửa chính cũng không ra lọt bằng lối nào khác, ngoại trừ một khung cửa sổ cao.

Trông thấy tòa giáo đường, Tristan chợt nảy ra ý kiến tẩu thoát. Tristan nói với các vương tước:

“Hỡi các vương tước, kia là tòa giáo đường. Nhờ ơn Thượng Đế, quý vị hãy cho tôi bước vào cầu nguyện. Tôi không tránh khỏi chết. Tôi cần cầu nguyện để xin Thượng Đế ra ơn tha tội cho tôi đã xúc phạm nhiều tới Thượng Đế. Tòa giáo đường chỉ có một lối vào. Quý vị hãy sẵn sàng tay gươm, tôi làm sao trốn chạy được. Cầu nguyện xong, tôi sẽ trở lại để quý vị dẫn tôi tới chỗ chết.”

Một vương tước ngỏ ý:

“Chúng ta có thể cho phép hắn vào giáo đường cầu nguyện Thượng Đế một lần chót.”

Mọi người cắt sợi dây trói cho Tristan. Tristan vội vã chạy vào giáo đường, leo mau tới khung cửa sổ, mở cánh cửa rồi liều mình nhảy ra. Gió lớn thổi phồng nếp áo của Tristan, đẩy Tristan bay tới trên một phiến đá rộng. Từ đó, Tristan lại nhảy tiếp xuống. Lần này không gặp cơn gió, nhưng bên dưới là bùn ướt và cát, Tristan không bị thương. Bên ngoài các vương tước vui lòng đợi. Đợi mãi rất lâu.

Trong khi Tristan nhanh như con thú trong rừng ra sức chạy. Len lỏi bên sau những mô đá ngoài bãi biển, Tristan chạy thật mau, bên tai còn văng vẳng tiếng đám đông ồn ào và tiếng những cành nho và gai nhọn trên hỏa đài cháy nổ lộp bộp.

Gươm đeo ngang lưng, Govenal cỡi ngựa trốn ra ngoài thành phố: nếu ở lại nhà vua dám bắt đưa lên hỏa đài thay thế cho Tristan. Thấp thoáng ngó thấy Govenal từ xa, Tristan vội chạy lại gần lên tiếng gọi, Tristan nói với Govenal:

“Thượng Đế đã cứu ta, nhưng ta chẳng thiết sống! Không có Iseut, đời sống trở nên vô nghĩa. Ta tẩu thoát được, nhưng Iseut ở lại để chịu chết thiêu. Iseut bị thiêu chết vì ta, ta quyết chết vì nàng.”

Govenal đáp:

“Chủ tướng hãy can đảm lên! Cơ may chưa hẳn đã hết, chúng ta phải biết đón đợi thời cơ. Phía trước kia có một bụi rậm, chung quanh có hào sâu bao bọc. Chúng ta hãy núp nơi đó. Mọi người thường qua lại đây, chủ tướng sẽ có dịp hay biết tin tức về Iseut. Nếu Iseut bị chết thiêu, tôi xin thề trước mặt chúa con Đức Bà Marie, tôi sẽ không bao giờ ngủ dưới một mái nhà nếu chưa giết chết hết những tên vương tước gian xảo và quay quắt đã gây nên cái chết của Iseut. Chủ tướng chớ nên nóng nảy, nếu chủ tướng vọng động bị hạ sát lúc này lấy ai để trả thù cho chủ tướng, cho Iseut?”

“Nhưng ta không còn cây gươm nữa.”

“Chủ tướng khỏi lo. Tôi đã đem theo đây.”

Tristan nén cơn buồn xuống, nói với Governal:

“Có cây gươm này, trên đời ta không còn sợ ai nữa, ngoại trừ Thượng Đế.”

Governal mỉm cười:

“Tôi còn giấu được cho chủ tướng một món, chắc chủ tướng rất hài lòng: đó là chiếc nón sắt rất nhỏ nhưng rất chắc.”

Tristan la lên:

“Hay quá! Mau đưa cho ta. Ta sẽ chạy bay tới hỏa đài, trước khi Iseut bị dẫn tới.”

“Không đâu, xin chủ tướng chớ vội. Thượng Đế sẽ cho chủ tướng một cơ hội để trả thù có khí thế hơn bây giờ. Dân chúng trong thành phố đang vây quanh nhà vua và hỏa đài. Nhà vua đã hạ lệnh treo cổ hết những ai để cho chủ tướng thoát khỏi. Ai chẳng biết lo thân mình hơn thương người. Không ai dám cứu chủ tướng đâu.”

Tristan khóc tức tưởi. Nếu không có thầy học ngăn cản Tristan đã liều thân lao tới, bất kể nguy hiểm.

Trong phòng giữ Iseut, một tên hầu chạy vào loan báo Tristan đã trốn thoát. Hay tin người yêu đã lọt khỏi vòng nguy hiểm, Iseut hết khóc.

“Xin cảm ơn Thượng Đế. Bây giờ ta hết còn lo lắng nữa. Bây giờ ta có bị giết hay không bị giết, bị trói hay cởi trói, ta không còn quan tâm nữa.”

Dây trói cắt đứt từng đường máu trên tay Iseut, nàng không thấy đau. Máu chảy trên những ngón tay, nàng cũng không lưu ý.

Tin cấp báo đến tai nhà vua. Người cháu tội phạm đã trốn được qua ngả sau giáo đường. Nhà vua tái tím vì tức giận. Lệnh truyền dẫn giải Iseut được ban ra.

Dân chúng trông thấy hoàng hậu bị trói, đầu tóc rũ rượi. Trào lán sóng công phẫn lan rộng trong đám đông. Tiếng than vang lên: “Nhà vua hãy đoái thương hoàng hậu! Hoàng hậu trẻ dại, bọn gian xảo và quay quắt hèn hạ trả thù trên một người đàn bà yếu đuối. Lũ hèn nhát sẽ phải trả nợ! Nếu hoàng hậu bị tội, lũ hèn nhát sẽ phải trả nợ. Phải trả nợ!”

Hoàng hậu Iseut hai tay bị trói được đưa tới chân hỏa đài.

Hiệp sĩ Dinas, ở Lida, người hằng cảm mến Tristan, quỳ gối trước vua Marc:

“Tâu nhà vua, xin nhà vua hãy nghe lời tôi. Bấy lâu nay tôi trung thành phục vụ nhà vua. Trong quân hạt của tôi, không một ai có thể làm một điều gì phương hại đến uy quyền của nhà vua. Xin nhà vua hãy tha thứ cho hoàng hậu non dại. Nhà vua giận, hạ lệnh thiêu sống hoàng hậu, nhà vua làm vậy e rằng bất minh, tội phạm phải được xử án hân hoi. Tâu nhà vua, Tristan đã trốn thoát. Y thông thuộc đường lối trên lãnh thổ này. Y can đảm. Vì là cháu nhà vua mà y kính trọng, y sẽ không dám làm bậy đối với nhà vua. Nhưng đối với những kẻ thù của y, những vương tước đã tìm cách hãm hại y, y sẽ không tha. Đất nước này sẽ xảy ra những trường chiến đấu tai hại. Nếu hoàng hậu bị chết, không còn một điều gì có thể can ngăn y trả thù. Xin nhà vua nghĩ tình, nhà vua hãy trao hoàng hậu cho tôi xét xử.”

Vua Marc cầm tay Dinas đứng lên, nhưng nhà vua đáp:

“Khanh cứ yên tâm. Nhờ ơn Thánh Thomas, vụ đền tội của hoàng hậu sẽ được thi hành nhanh chóng.”

Dinas buồn rầu đứng lên:

“Tâu nhà vua, liền sau đây tôi cúi đầu trở về Lidan. Tôi không thể ngó thấy hoàng hậu bị chết thiêu. Tôi không thể nào cam tâm như vậy.”

Và Dinas lên ngựa, buồn rầu phóng đi, nhất định không ở lại trong triều của vua Marc nữa.

Iseut bị đưa tới trước hỏa đài rực lửa. Dân chúng chung quanh hốt hoảng la hét vang trời. Tiếng la hét chen lẫn với những lời nguyện rửa, nguyện rửa lũ vương tước gian xảo và quay quắt, nguyện rửa nhà vua bạc tình. Hoàng hậu Iseut đứng lặng, nước mắt tuôn lũ chã trên gò má, trong chiếc áo trùng màu xám có thêu chỉ vàng. Tóc hoàng hậu, mái tóc dài duy nhất vàng óng như tơ, thả xuống tới gót chân. Cứ ngó nhan sắc của hoàng hậu, chỉ những kẻ gian xảo và quay quắt, hay tên lùn Froncin, mới hoan hỉ đợi cái chết của hoàng hậu.

Bỗng đâu, một đoàn người cùi lê lết kéo tới coi đám thiêu sống. Đám đông dân ra trước đám người xâu xí, què cụt, mỗi người tay cầm cái mõ. Tên cầm đầu đám người cùi, tên Yvain, the the nói lên với vua Marc:

“Hỡi nhà vua, nhà vua tính liệng cô gái này trong đồng lửa? Nhà vua trừng phạt hoàng hậu như vậy cũng phải, nhưng trừng phạt như vậy mau lẹ quá. Hỏa đài thiêu cháy có bao lâu, cơn giận của nhà vua đâu đã nguôi. Nhà vua hãy nghe lời tôi, tôi xin bày một cách trừng phạt còn ghê gớm hơn sự chết. Nhà vua có ưng nghe lời tôi không?”

Vua Marc hoan hỉ nói:

“Trừng phạt cách nào, ngươi hãy nói cho ta nghe. Ta sẽ không quên công lao của nhà ngươi đâu. Cửa cải ta trong kho, nhà ngươi có quyền được hưởng.”

“Tâu nhà vua, nhà vua có trông thấy đây: lũ chúng tôi một trăm người. Một trăm đàn ông. Nhà vua hãy trao nàng Iseut cho chúng tôi để làm vợ chung của chúng tôi. Chúng tôi rất thèm đàn bà. Nhưng trên đời này không đàn bà nào chịu nổi chúng tôi. Thân thể chúng tôi như nhóp, có người đàn bà nào dám gần, Iseut đang ở trong cảnh nhung lụa, quen với da thú, với nữ trang huy hoàng, được uống rượu ngon trong những căn phòng đá hoa lộng lẫy... Nhà vua hãy cho chúng tôi, chúng tôi đưa Iseut về sống trong hang động tối tăm của chúng tôi. Iseut sẽ ăn thức ăn thừa mà người ta liệng cho chúng tôi. Iseut sẽ ngủ chung với chúng tôi. Khi đó Iseut sẽ thấy hỏa đài còn sung sướng hơn.”

Nhà vua đứng lên, dáng suy nghĩ.

Iseut hốt hoảng la lên:

“Tâu nhà vua, nhà vua hãy xô thiếp lên hỏa đài, xô thiếp lên hỏa đài, đừng trao thiếp cho lũ cùi, đừng trao thiếp cho lũ cùi!”

Vua Marc lẳng lặng cầm tay Iseut trao cho tên cùi đầu đàn Yvain. Lũ cùi bạn reo hò vây quanh. Đám đông dân chúng rút nước mắt, nhưng lẳng lẽ cúi đầu. Cảnh hỏa đài rực lửa bỗng trở thành một đám tang lặng lẽ. Đám đông rút nước mắt ngó theo Iseut bất động, bị lũ cùi reo hò xô đi với chúng.

Lũ cùi đi về hướng lùm cây, nơi Tristan ẩn núp.

Governal tinh mắt ngó thấy trước:

“Tristan, chúng dẫn Iseut đi về ngả này. Làm sao bây giờ?”

Tristan chỉ có một hành động, không lưỡng lự, không toan tính. Tristan xách gươm lao tới; trông thấy tên cùi hoan hỉ đi bên Iseut, Tristan nhảy ba bước tới trước mặt, vung gươm:

“Yvain, để hoàng hậu đứng lại đó: còn lũ các người mau mau tẩu thoát, lưỡi gươm này không từ giết chết cả những mạng cùi nếu cần bảo vệ hoàng hậu.”

Yvain không chịu thua, liệng áo ngoài xuống đất, hô đồng bọn:

“Gậy của các bạn đâu, hãy chứng tỏ lũ chúng ta là hạng người nào!”

Tristan nói vậy, nhưng cây gươm cũng e ngại trước đám đông không còn là người nữa. Governal đã giải quyết giùm Tristan rất mau lẹ bằng một khúc cây táng lên đầu Yvain. Yvain té xuống, đám cùi hễ nhau bỏ chạy.

Truyền thuyết cho rằng vì Iseut, Tristan đã giết chết Yvain. Sự thật Tristan là một hiệp sĩ. Để giải cứu Iseut, Tristan cũng ngần ngại không đụng tới một tên cùi hỗn láo.

CHƯƠNG 9

Dắt tay Iseut, Tristan vội bỏ đi. Tristan, Iseut cùng Governal rời bỏ đồng bằng. Iseut sung sướng nhất: thoát khỏi hỏa đài, thoát khỏi lũ cù, Iseut còn gặp lại Tristan và cùng Tristan đi phiêu lưu. Phiêu lưu trong rừng sâu, phiêu lưu trong tình yêu, Iseut còn mong ước gì hơn.

Ba người rời khỏi vùng đồng bằng Tintagel. Cùng nhau đi sâu mãi lên vùng cao, nơi rừng rậm bao quanh như thành lũy. Ba người tới rừng Morois. Đêm hôm đó ba người ở lại trong rừng, trên một ngọn đồi. Tristan thấy yên ổn như ở giữa bốn bức tường.

Tristan có tài bắn cung. Governal lên đánh cắp cây cung của một lão tiều phu, cùng với mấy mũi tên. Được Governal đem về món vũ khí cần thiết nhất, Tristan chạy vào rừng. Lát sau bắt gặp một chú nai đang uống nước bên suối. Một mũi tên được lắp lên, mũi tên bay đi, con vật trúng tên nhảy nhồm rồi ngã quỵ. Tristan vác con vật lên vai đi về ngọn đồi. Tại đó, Governal đã chuẩn bị được nơi ăn ngủ cho ba thầy trò. Dùng gươm, ông già chặt cành cây che mái, vun lá làm nệm, Iseut có chỗ thoải mái nghỉ ngơi.

Con nai đưa về, Governal lãnh việc nấu nướng. Tristan ngồi bên Iseut vừa mỗi một, vừa chưa hết hoảng sợ vì những chuyện đã trải qua trong một ngày. Bữa ăn thiếu thốn đủ thứ trong rừng sâu cũng vẫn ngon miệng.

Sau bữa ăn, Iseut mỗi một buồn ngủ. Iseut ngủ đêm đó nép bên mình Tristan, đầu gối trên cánh tay vững vàng của Tristan.

Dùng tên lùn Froncin, vua Marc thiết một điều: một lần duy nhất mất luôn cả hoàng hậu Iseut lẫn người cháu Tristan. Vua Marc không thấy có lợi gì hết. Người ngoài còn cho rằng vua Marc chỉ gặp có những chuyện có hại mà thôi.

Ít nhất tên lùn Froncin cũng làm thiệt cho nhà vua qua vụ tiết lộ một bí mật được giấu kỹ của vua Marc.

Lũ vương tước gian xảo và quay quắt tiến cử tên lùn với nhà vua, thực hiện được mưu tính hãm hại Tristan, nhưng bắt đầu trở nên ghen ghét với tên lùn, vì tên lùn coi bộ được nhà vua tin dùng. Một bữa cả bọn ăn uống say sưa. Lũ vương tước gian xảo và quay quắt hỏi tên lùn:

“Tại sao nhà vua thường cùng chú bàn luận chuyện riêng thầm kín gì vậy?”

Tên lùn con mắt láu liên đáp:

“Đó là chuyện bí mật, tôi không thể tiết lộ cho các ngài biết được. Nhưng càng bí mật chắc các ngài càng háo hức muốn biết. Bữa nào các ngài theo tôi vào rừng tới bờ suối lớn. Bên bờ suối có một cây tùng đại thụ. Dưới gốc tùng có một cái hốc, trong hốc có chiếc rế lớn màu trắng. Tôi sẽ thò đầu trong hốc, các ngài đứng bên ngoài nghe thấy tiếng tôi nói.”

Y hèn, lũ vương tước gian xảo và quay quắt cùng tên lùn tới bờ suối. Cái hốc nhỏ không đủ chui lọt cái đầu tên lùn. Lũ vương tước háo nghe điều bí mật, phải ra sức đào rộng cái hốc. Tên lùn thò đầu vào trong hốc, chui tọt tới vai. Tên lùn nói với cái rế cây trắng:

“Hỡi rế cây, ta nói chuyện với Rế chớ không nói chuyện với các vương tước đứng trước kia

đầu. Rể có biết không, chuyện bí mật của vua Marc đó. Rể hãy nghe cho rõ: vua Marc có hai tai lừa.”

Tên lùn nói rất lớn đủ cho bên ngoài nghe rõ.

Biết được bí mật của nhà vua, và cũng có cớ để hại tên lùn, lũ vương tước gian xảo và quay quắt chờ dịp. Một bữa, sau tiệc tối, lũ vương tước ngồi hầu chuyện vua Marc trong tòa lâu đài. Chúng kể lại với nhà vua điều bí mật tên lùn đã tiết lộ với chúng.

“Tâu nhà vua, chúng tôi biết được điều bí mật nhà vua hằng giấu kín.”

Nhà vua cả cười:

“Nếu ta có đôi tai lừa, chính bởi tên khốn kiếp lùn này.”

Nói rồi, nhà vua rút gươm chặt đứt cổ tên lùn Froncin.

Tin đồn ra tới bên ngoài, những người vẫn hận tên lùn vì tai họa y đem tới cho Tristan và hoàng hậu Iseut, đều hoan hỉ.

Trong khi đó, Tristan cùng với Iseut và ông thầy trung tín Govenal sống trong rừng sâu. Họ sống bằng thú vật săn được. Sáng dậy kéo nhau rời khỏi nơi tạm trú đêm hôm qua, lên núp không để cho ai biết tung tích. Cuộc sống vất vả cực khổ cho cả ba người. Nhưng không ai lên tiếng than vãn. Tristan và Iseut có tình yêu lấp đầy những thiếu thốn. Govenal thấy chủ tướng vui sướng bên người yêu cũng thấy vui quên cực nhọc, bao giờ ông già cũng giành lấy phần nặng, vì ông hạnh phúc khi thấy hai người trẻ tuổi vui sướng ở bên nhau. Ít phải cực nhọc, hai người thường được ngồi bên nhau dưới gốc cây già.

Tình cờ một hôm ba người lưu lạc tới trước lều của tu sĩ ẩn giả Ogrin. Tristan tay chống cây gậy đứng trước cửa lều. tu sĩ nhận ra Tristan. Tu sĩ Ogrin nói:

“Hỡi hiệp sĩ Tristan, nhà vua truyền rao lên án hiệp sĩ. Nếu ai bắt được hiệp sĩ đem về nộp sẽ được trọng thưởng một trăm đồng tiền vàng. Các vương tước thề quyết bắt cho được hiệp sĩ, bắt sống hay giết chết.”

Lát sau, tu sĩ ẩn giả nói tiếp:

“Hỡi hiệp sĩ Tristan, Thượng Đế sẽ tha thứ cho ai biết hối quả, tội lỗi sẽ được xóa bỏ.”

Được dịp thổ lộ sự thật, Tristan bèn nói với tu sĩ:

“Tôi nhìn nhận mình đang mang tội. Nhưng nếu hiểu rõ tại sao tôi phạm tội sẽ hiểu tôi không do tôi tự ý phạm. Chúng tôi đã vô tình uống phải thuốc độc. Chúng tôi ngay tình mà trở thành tội lỗi. Chúng tôi không thể cưỡng lại nỗi tình yêu ma quái nung nấu trong tâm. Biết rằng tội lỗi, nhưng không thể tránh khỏi tội lỗi. Đó là hạnh phúc của chúng tôi. Chúng tôi chẳng biết làm sao.”

Tu sĩ Ogrin cúi đầu suy ngẫm, rồi lắc đầu nói với Tristan:

“Biết cách nào cứu giúp một người đã chết? Vì phải coi như đã chết con người đành nằm yên trong tội lỗi và không muốn ăn năn tội lỗi. Hỡi hiệp sĩ Tristan, không có phương kế nào hay sao, để ra khỏi tội lỗi?”

Tristan cũng cúi đầu suy nghĩ, rồi lắc đầu, nói với người muốn mở cánh cửa cho Tristan ra ngoài ánh sáng:

“Tôi yêu Iseut hơn cả yêu tôi. Thà rằng chung sống với người yêu bằng cây cỏ trong rừng sâu, còn hơn rời bỏ người yêu để được quyền uy, tiền bạc nhiều, quần áo tốt, sống trong nhung lụa và no đủ tràn đầy. Tôi không biết làm sao hết. Nhưng tôi biết, tôi không thể rời bỏ được người đàn bà tôi yêu.”

Iseut cũng khóc dưới chân tu sĩ. Mười lần Iseut van nài tu sĩ. Mười lần Iseut nói lên nỗi hạnh phúc đến như một tai họa:

“Hỡi tu sĩ, chúng tôi nếu không uống phải Men yêu mà mẹ tôi đã chế riêng để tạo hạnh phúc giữa tôi và vua Marc. Men yêu cần thiết cho tôi và vua Marc vì chúng tôi được kết hợp ở ngoài tình yêu, kết hợp trong khi hai bên chưa ngó thấy mặt nhau. Giữa tôi và hiệp sĩ Tristan từ một cừu nhân trở thành bằng hữu. Tristan coi tôi như một ân nhân, vì mẹ con tôi đã cứu Tristan được sống. Để trả ơn tôi, Tristan đã giết quái vật, trừ hại cho quê hương Irlande của tôi. Tình yêu đã đến bất ngờ. Uống vào men yêu, Tristan đâu có biết đó là men yêu. Mời tôi chia xẻ ly rượu, Tristan đâu có nghĩ rằng buộc tôi vào một nỗi khổ ải đời đời, cả hai cũng không sao rút ra nổi. Chúng tôi đã yêu, đã tìm thấy hạnh phúc trong tình yêu. Và chúng tôi đã khổ, đang khổ và sẽ mãi mãi vì tình yêu không dứt bỏ được, không muốn dứt bỏ.”

Tu sĩ chỉ biết lắc đầu:

“Cầu xin Thượng Đế ban cho hai người một phúc hồi quả!”

Nhưng đêm đó, tu sĩ ẩn giả vẫn lưu giữ khách ẩn nấu trong lều. Sáng hôm sau, khách cùng nhau ra đi. Họ tiếp tục ra đi khi tảng sáng, sau một đêm ẩn trú trong một góc rừng. Khắp vùng rừng núi là nhà, tránh xa vùng đồng bằng. Không bao giờ ba người có một miếng bánh. Tristan giết rất nhiều thú vật trong rừng, thú vật lớn, thú vật nhỏ, thú vật hiền hòa, thú vật dữ tợn, miễn sao có món ăn nuôi sống ba người. Ghé lại nơi nào, Governal cũng lo nghĩ ngơi yên ổn cho Iseut và Tristan. Nhưng không bao giờ ba người ở lại một nơi hơn một ngày đêm.

Cuộc phiêu lưu của Tristan và Iseut với ông thầy trung tính Governal có kèm theo cuộc phiêu lưu của con chó trung thành Husdent.

Tristan có nuôi một con chó săn rất thính mũi và tinh mắt, với bốn chân lạnh lẽ không nề hà gai nhọn trong rừng sâu. Tristan trốn thoát, con chó thân tính bị cột và nhốt trên một tháp cao. Mất chủ, con chó Husdent bỏ ăn suốt ngày gầm gừ, cào cửa đòi ra. Con chó nhớ chủ không thua bất kỳ trường hợp thương nhớ chân thành nào của con người hằng nói ra được, hát lên lời thi ca. Con chó ủ rũ. Nó bỏ ăn, suốt ngày gầm gừ, cào cửa đòi ra.

Con chó gọi cho vua Marc một sáng kiến. Chó trung thành với chủ nó, tại sao không lợi dụng sự trung thành đó và năng khiếu của nó làm kẻ dẫn đường truy lùng tội phạm. Sự háo hức lòng bất Tristan đối với vua Marc không hẳn bị thôi thúc hoàn toàn bởi cảm hận. Giết tên lùn Froncin rồi, nhà vua cũng hiểu thêm tâm địa những vương tước gian xảo và quấy quắt. Tên lùn Froncin đã giúp chúng trả được hận với Tristan, nhưng trả được hận chúng lại kiếm cách mượn tay nhà vua sát hại tên lùn, chỉ vì tên lùn được thân cận nhà vua. Thì ra bất cứ ai được thân cận với nhà vua, bọn chúng đều muốn giết, như Tristan.

Nhà vua ngó con chó Husdent nhớ chủ, suy ngẫm: “Tội của Tristan lớn lắm nhưng kiếm khắp miền Cornounaille cũng không có một người anh hùng như Tristan. Lũ vương tước gian xảo và quấy quắt thù ghét Tristan, càng chứng tỏ tài trí của Tristan. Bỏ mất Tristan là một sai lầm lớn. Chiều dụ được Tristan trở về, ta có lợi hơn.”

Lũ vương tước tâu với vua Marc:

“Tâu nhà vua, con chó nhớ chủ nếu bị giam cầm lâu có thể nổi điên. Chó điên lỡ cắn phải người

sinh tai hại, nhất là con chó bị giữ ngay trong tòa lâu đài này. Xin nhà vua hạ lệnh thả con chó ra. Nhớ chủ biết đâu có không tìm theo chủ, dẫn đường cho ta lùng bắt tên tội phạm chủ nó.”

Vua Marc hạ lệnh thả con chó. Trước khi thả chó, các vương tước đều đứng lên ghế cao sợ bị chó cắn. Nhưng con chó Husdent được thả, bèn vẫy đuôi chạy vụt đi, không thèm ngó một ai. Chó chạy thẳng tới nhà riêng của Tristan ở trước. Nó sủa vang, lung khắp nơi, rồi buồn rầu gầm gừ nằm một chỗ. Bỗng con chó vùng lên, chạy băng ra ngoài: nó đã đánh thấy hơi thấy vết tích chủ nó. Con chó vênh tai từ phòng riêng của Tristan băng ra lộ, mải miết chạy. Vua Marc cùng dân chúng cũng theo hút con chó. Sủa cắn vang, con chó chạy vào tòa giáo đường ven biển, nhảy lên bàn thờ, băng qua cửa sổ xuống bãi biển. Từ cửa sổ cao nhảy xuống, con chó bị thương chảy máu nơi chân. Nó sủa cắn vang, cường lại vết thương làm đau chân, ra sức đánh hơi chạy tới lùm cây nơi Tristan ẩn núp trước khi cứu thoát được Iseut trong tay lũ cùi. Từ lùm cây, con chó lăm lũi chạy miết vào rừng.

Các vương tước vốn sợ những bắt trắc trong rừng, khuyến cáo nhà vua trở về.

Nhà vua nghe lời, cùng quần thần trở về lâu đài. Trong khi con chó Husdent kiên nhẫn đánh hơi theo dõi vết chân chủ trong rừng. Con chó đi qua hết thấy những nơi Tristan, Iseut và Governal đã đi qua. Cặp tai con chó ngáy một vênh cao đón đợi đích đã gần kề. Một bữa trong rừng sâu, vừa nghe tiếng chó sủa, Tristan đã nhận ra:

“Con chó Husdent!”

Governal vội hối chủ cùng kiểm chỗ ẩn núp:

“Biết đâu chẳng là mưu sâu của vua Marc: thả chó kiểm chủ để đưa đường bắt chủ tướng và hoàng hậu. Tính mẫn chủ của chó biết đâu chẳng được con người lợi dụng để chó hại chủ!”

Tristan kéo Iseut cùng Governal vội lẩn trốn trong bụi cây. Tristan nghe lời Governal đã sẵn sàng cây cung: nếu theo sau con chó Husdent có bọn tay sai của nhà vua. Nhưng con chó tới có mình nó. Từ vua Marc cho tới lũ vương tước gian xảo và quay quắt không ai có đủ kiên nhẫn như con Husdent nhớ chủ, mặc dù giận Tristan như vua Marc, thù ghét Tristan như lũ vương tước gian xảo và quay quắt, hay ham lợi như một trăm đồng vàng hứa tặng thưởng của vua Marc có thể thôi thúc một số người.

Khi con chó tới gần và trông thấy Tristan, nó vẫy đuôi nhào tới sủa cắn inh ỏi. Mừng chủ, con chó mừng luôn cả Iseut, Governal và con ngựa. Nó vẫy đuôi rối rít, chạy từ người nọ qua người kia.

Nhưng Tristan buồn rầu nói với Governal:

“Con chó một mình đi bao dặm đường kiểm được chúng ta, nó theo chúng ta vì nó mẫn chủ. Nhưng chúng ta không thể không hoài nghi vụ con chó theo dõi chúng ta tới đây. Con chó sẵn sàng sủa cắn mỗi khi có người lạ, nhưng đó cũng là một cạm bẫy cho những người trốn tránh như chúng ta. Vua Marc nhất định không bỏ qua mục đích lùng kiếm chúng ta. Nhà vua có nguôi ngoai thì bọn vương tước thù địch cũng sớm nhắc nhở. Con chó vì tình mà đến với chúng ta, không lẽ chúng ta đền đáp lại bằng cách giết nó. Nhưng không giết con chó, chúng ta có thể mất sự yên ổn đang có. Chúng ta phải làm sao? Tôi thương con chó trung thành này lắm!”

Governal là một hiền nhân, và cũng là một người trung thành với chủ, không khác con chó. Nhưng Governal cũng đành chịu, tuy có xu hướng như Tristan: cắn răng phải giết con chó nếu muốn tiếp tục yên ổn như cũ.

Iseut có ý kiến cứu sống con chó trung thành Husdent. Iseut nói với người yêu:

“Xin chàng hãy tha chết cho con chó. Hồi nhỏ, thiếp nghe bà vú kể chuyện tại miền Galles có

một lão tiều phu giận đời, một mình ẩn nấu trong rừng sâu, từ bỏ hết mọi liên lạc với bên ngoài. Lão tiều phu sống với con chó. Muốn con chó không vì tiếng sữa cần để lộ tung tích của chủ, lão tiều phu dạy chó săn thú không một tiếng sữa. Tại sao hiệp sĩ không thử dạy con chó Husdent như lão tiều phu xưa?”

Tristan ngồi nghe, mừng rỡ nói:

“Tại sao ta không thể công phu như thế? Phải công phu như thế mới đền đáp được công lao tìm kiếm của con chó.”

Tristan vào rừng, bắn một con nai nhỏ, máu nai chảy, con chó sữa cần vang đuổi theo con nai. Trong rừng vang động tiếng chó, Tristan dùng roi đánh con chó. Husdent ngừng lại, cúi đầu, ngưng sữa cần, như suy nghĩ về thái độ của chủ, tại sao không khuyến khích lại đánh nó. Con chó ngẩng đầu ngó chủ, không dám sữa cần nhưng cũng chẳng hiểu được ý chủ. Tristan dẫn chó đi trước mặt, hễ Husdent cất tiếng sữa liền bị một roi. Một tháng công phu như vậy, con chó lần hiểu ý chủ, từ đó hăng hái đuổi theo con mồi, không một tiếng sữa cần. Bỏ được thói quen sữa cần, con chó không hết hăng hái săn mồi. Con chó còn biết một mình săn đuổi hươu nai, nín lặng lao cần cổ con vật tới chết, rồi giấu trong bụi rậm, chạy đi kiếm chủ. Có con Husdent lặng lẽ săn mồi, Tristan, Iseut và Governal đỡ một phải tự tay săn thú mà vẫn đầy đủ những bữa ăn. Iseut nhớ chuyện cũ đã giúp Tristan trọn nghĩa với con chó, và con Husdent càng trở nên một bạn đồng hành đắc lực.

Ba người tiếp tục cuộc phiêu lưu trốn chạy, không ở lại nơi nào quá một đêm. Buổi sáng trở dậy ở nơi đây, buổi tối ngủ ở nơi khác. Họ không quên nhà vua vẫn giữ lệnh lùng bắt, rủi bị bắt trong tay nhà vua, Tristan và Iseut sẽ không toàn mạng. Quyết định của vua Marc trao Iseut cho lũ cùi, nàng không sao quên được!

Đời sống trong rừng, trải sương gió, làm sạm gò má Iseut. Gai nhọn trong rừng xé rách quần áo. Cực khổ với nhau, Tristan khổ cảnh khổ của Iseut. Iseut khổ cảnh khổ của Tristan. Iseut lo sợ có lúa Tristan hối tiếc việc điên rồ đã phạm. Tristan sợ Iseut khổ sở vì say mê mình.

Nông nổi cực khổ đôi khi cũng khiến cho Tristan và Iseut cảm thấy thù hận lũ vương tước gian xảo và quay quắt. Ý hẩn cũng hiểu rõ như vậy, bọn chúng tránh hết sức không bao giờ dám đi săn thú trong rừng. Gặp Tristan làm sao chúng thoát chạy được. Đời sống trong rừng chắc chắn đã trui rèn thêm sức lực và sự tinh nhanh cho Tristan. Gặp Tristan, chúng dám bị treo cổ trên ngọn cây.

Nhưng trong bọn, có tên Guenelon say mê săn hơn ai hết.

Bạn đọc hãy nghe đoạn kể về cái chết của Guenelon, một trong bốn vương tước gian xảo và quay quắt, đại thù địch của Tristan.

Một hôm, Governal cùng con ngựa đang ở bên suối. Để cho ngựa được thông thả, Governal đã tháo yên cương, để mặc cho con vật gặm cỏ bên bờ suối. Chợt Governal nghe tiếng bầy chó sữa vang: chú nai tơ bị săn đuổi lao đầu chạy trước một bầy chó săn. Xa xa, Governal trông thấy rõ người thợ săn: đích thị tên giặc thù Guenelon! Governal núp sau một thân cây đợi. Guenelon cưỡi ngựa chạy tới. Thú vui săn bắn trong khoảnh khắc khiến Guenelon đã quên mất việc xấu đã làm với Tristan và Iseut. Nhưng Governal không quên.

Đợi cho Guenelon tới gần, Governal lao tới: một lưới gươm đưa ra, Guenelon té xuống khỏi mình ngựa, con ngựa hốt hoảng phóng đi. Governal lặng lẽ chặt đầu Guenelon, xách đi.

Khi bọn tùy tùng của Guenelon tới nơi, trông thấy xác chết mất đầu củ chủ tướng, chúng xô nhau chạy, không nghĩ tới việc đưa xác chủ tướng về. Từ đó, không một vương tước nào bén mảng tới săn trong khu rừng.

Trong lều lá Tristan và Iseut đang ngủ, hai người ôm chặt lấy nhau, bình yên trong giấc mơ chung.

Governal xách thủ cấp tên giặc thù về tới, lặng lẽ cột trên cành cây ngay trước mắt hai người.

Khi Tristan tỉnh dậy, hốt hoảng thấy chiếc người tòn ten trước mắt. Nhưng Governal đợi gần đó đã nói:

“Chủ tướng yên tâm, bằng thanh gươm này tôi đã giết tên giặc thù đi sẵn thú. Nó là Guenelon, trong bọn vương tước thù địch.”

Tristan thống khoái: đã trả được thù.

Tin Guenelon đi sẵn bị Tristan giết chết mất đầu trong rừng vang động khắp miền Cornounaille. Không ai dám vào rừng săn thú nữa. Cặp tình nhân ngự trị trong rừng. Sương gió làm sạm hai má, gai nhọn xé rách áo quần.

Đời sống trong rừng sâu tuy vậy rất no đủ. Con chó Husdent lặng lẽ săn thú. Ông thầy Governal ngày thành thạo nấu những món ăn không cần muối, không cần sữa. Tristan lại sáng chế ra cây cung bầy: mỗi khi cung được giương ra, lắp tên sẵn, con thú đi ngang đụng phải cành cây, mũi tên bung ra, ghim trúng giữa tim, không bao giờ sai. Không ngày nào cung bầy không hạ sát một con thú, nếu được giương sẵn.

Một ngày hè, đang vụ gặt, ít ngày sau lễ Hiện Xuống, sáng sớm khi sương còn đọng giọt trên cành, chim riu rít ca đón ngày mới, Tristan từ trong lều chui ra. Thịt dự trữ hết, Tristan xách gươm vào rừng với mục đích giương cung bầy. Nhưng Tristan không lường được chiều ngày đó một biến cố sắp xảy tới. Biến cố một lần nữa làm xao xuyến hai người đang yêu nhau.

Tristan mãi mê vào rừng sâu, kiếm một chỗ thật tốt đặt cung bầy. Tristan ra đi từ sáng, tới xế trưa mới trở về. Khi người yêu trở về, hoàng hậu Iseut ra đón, hôn người yêu đắm đuối trên môi và hỏi:

“Tại sao bữa nay hiệp sĩ mãi mê quá lâu trong rừng?”

Tristan đáp:

“Ta đuổi theo một con nai lớn, con nai quá khỏe, trốn chạy rất sâu trong rừng. Bởi con nai khỏe cho nên ta càng hăng hái rượt đuổi. Hôm nay ta thấy mệt mỏi hơn ngày nào hết. Mệt mỏi và buồn ngủ, ta muốn ngủ liền một giấc.”

Trong lều lá xanh um, Iseut nằm xuống trước trên nệm cỏ khô. Tristan ghé xuống nằm bên, thanh gươm đặt dài ở giữa. Iseut bận chiếc áo lót màu xám. Tristan vẫn y nguyên bộ áo bận ra đi khi sáng, không kịp thay bởi vì buồn ngủ. Hai người ngủ say sưa với thanh gươm đặt dài ở giữa. Nếu bữa đó hai người không mãi chìm theo giấc ngủ trưa, một người mệt vì săn thú, một người mệt vì mong đợi, chuyện chẳng lành xảy ra. Bạn đọc sẽ biết mọi chi tiết.

Trong khi hai người ngủ thiếp trong lều lá, giữa ban trưa êm ả, không một thoáng gió lay động cành lá. Qua kẽ lá trên nóc lều, một tia nắng chiếu ửng vàng một bên má Iseut.

Trong khi đó, Governal cũng mãi mê đi săn trong rừng.

Ngày đó, một lão tiều già đời vốn nghèo, tình cờ vào rừng đốn củi chợt thấy nơi trú của cặp tình nhân trong đêm hôm trước. Theo dấu vết, lão tiều len lỏi đi tới căn lều hai người đang say sưa ngủ. Nhận rõ đúng Tristan và hoàng hậu Iseut, lão tiều vội vã bỏ chạy. Lão tiều biết rằng,

nếu để cho Tristan bắt gặp, chiếc đầu của lão sẽ rụng. Và lão cũng nhớ lời truyền ra của vua Marc: nếu ai bắt được hoặc chỉ rõ nơi ẩn trốn của Tristan sẽ được trọng thưởng một trăm đồng tiền vàng. Già đời đồn củi, nếu bây giờ có được một trăm đồng tiền vàng tưởng như đó là giấc mộng. Lão tiều vội vã chạy đi.

Trong lâu đài, vua Marc đang thiết triều, các vương tước tụ họp đông đủ. Lão tiều vội vã chạy tới, không kịp giữ lễ, hối hả tới gần vua Marc. Nhà vua cười hỏi:

“Lão tiều vội vã gì lắm? Có tin tức quan trọng muốn thông báo chẳng? Hay lão tiều có điều gì oan ức muốn ta phán xét? Hay có ai tới tranh giành không cho lão tiều kiếm ăn trong rừng?”

Nhà vua càng hỏi, lão tiều càng hối hả:

“Tâu nhà vua! Tâu nhà vua, nhà vua hãy nghe báo cáo. Lão có nghe lời truyền ra hể ai bắt gặp Tristan phải giết chết y, hay bắt sống thì tới đây thông báo. Lão mới thấy Tristan và hoàng hậu. Lão vội vã tới thông báo với nhà vua, sợ thông báo chậm nhà vua nổi giận, lão mang tội. Lão tuy già, nhưng không muốn chết. Lão trông thấy Tristan đang nằm ngủ cùng với hoàng hậu ở trong rừng sâu. Trông thấy hai người, lão sợ quá!”

Nghe lão tiều phu nhắc tới Tristan, rồi nhắc tới hoàng hậu: hai người đang ngủ say sưa trong rừng sâu, vua Marc không dằn được cơn giận. máu giận bốc hừng hực trên mặt vua Marc. Nhà vua ghé tai hỏi lão tiều:

“Lão thấy bọn chúng ở đâu?”

“Trong rừng Morois.”

Lão tiều còn nắc thêm một lần:

“Hai người ngủ trong rừng, đầu gối tay ấp. Nếu nhà vua muốn rửa hận, hãy mau mau đi theo lão.”

Nhà vua đáp:

“Lão hãy đi trước, tới chờ ta tại bìa rừng, nơi mang tên Thập Tự Đỏ, nơi chôn những người chết. Lão lẳng lặng mà đi, không cho ai hay, đứng chờ ta tại đó. Ta không nổi giận, ta sẽ trọng thưởng cho lão, vàng bạc tùy thích.”

Lão tiều hân hoan đi tới bìa rừng, núp sau gốc cây chờ. Bạc vàng kêu gọi, lão tiều hăm hở dẫn đường cho nhà vua trả hận. Nhưng hành vi do bạc vàng kêu gọi mà làm, thứ bạc vàng đến như trong giấc mộng không hẳn đã đem tới cho người nhận điều mãi nguyện. Như chuyện sẽ kể đoạn sau, về lão tiều đưa đường cho vua Marc.

Nhà vua hạ lệnh thẳng yên cương cho con ngựa bạch, đeo gươm, một mình ra đi. Trong lòng nhà vua tràn ngập nỗi hận đối với người cháu đã làm chuyện điểm nhục, cướp mất hoàng hậu đem đi. Nếu nhà vua gặp được hai người sẽ thẳng tay trừng trị. Chuyện điểm nhục chỉ có thể rửa sạch bằng máu. Nhà vua sẽ chết, nếu không giết được hai người.

Gặp lão tiều ở Thập Tự Đỏ, nhà vua hối thúc lão tiều mau mau đưa tới khu rừng hai người đang quàng vai nhau ngủ. Nhà vua cùng lão tiều vào rừng âm u bóng lá. Lão tiều đi trước, nhà vua theo sau. Nhà vua tin tưởng nơi lữ tử gươm xưa kia đã lắm phen tung hoành trong trường thí võ. Nhà vua quá tin nơi gân sức đã chùng. Nếu Tristan thức tỉnh, trận đấu nhiều phần thắng lợi không thể về phía nhà vua. Thượng Đế sẽ chứng minh cho trận đấu, nếu xảy ra.

Tới gần nơi lều lá cặp tình nhân đang ngủ. Lão tiều đỡ nhà vua xuống ngựa, cột dây cương trên

cành một cây táo lớn. Hai vua tôi bước lên mấy bước đã ngó thấy căn lều kết bằng cành lá tươi.

Nhà vua cởi áo ngoài có dát những mảnh vàng y, để trần bộ ngực lớn. Gươm rút ra khỏi vỏ, nhà vua tự nhủ một lần nữa: mạng đổi mạng, phải giết chết cả hai nếu không mình cũng chết.

Nhà vua chui vào lều, thanh gươm hươi ra trước. Lão tiều bước theo, nhưng nhà vua ra dấu bảo lão lui gót.

Nhà vua đưa thanh gươm lên cao... Nếu gươm hạ xuống, mạng hai người nằm ngủ không toàn, vì tiếng chân bước nhẹ không làm lay động giấc ngủ mệt của hai người. Nhưng gươm đưa lên, nhà vua mới thấy Iseut vẫn bận áo đàng hoàng, mỗi hai người không gắn chặt lấy nhau... Nhà vua còn ngó thấy thanh gươm để trần của Tristan đặt cài ở giữa hai người, và bộ áo giáp tề chỉnh của Tristan đang bận y nguyên.

Nhà vua tự nhủ: “Lạy chúa, như vậy là thế nào? Ta chẳng hiểu ra sao nữa. Ta có nên giết hai người đang nằm như vậy trước mặt ta. Hay ta nên lẳng lặng rút lui? Hai người chung sống với nhau bấy lâu trong rừng, nếu chúng điên rồ yêu thương nhau tại sao nằm ngủ vẫn tề chỉnh? Tại sao hai người lại đặt thanh gươm dài ở giữa? Ta tới đây với ý định giết hai người, nhưng làm sao có thể giết chúng được, trong tình trạng như vậy? Ta phải cố nén nóng giận mới được. Chúng đang say sưa ngủ, nếu ta thẳng tay hạ sát chúng, ta sẽ mang tội. Nếu ta đánh thức Tristan dậy, giữa ta và hắn phải một mất một còn. Tin đó loan đi khắp thiên hạ không còn làm tăng uy tín của ta. Đấu trường khốc liệt và thê thảm đó sẽ là đề tài đàm tiếu cho mọi người thiên hạ. Nhưng đã tới đây, ta sẽ phải để lại cho bọn chúng biết đã có ta chứng kiến cảnh hai người nằm ngủ. Chúng sẽ hiểu lòng thương hại của ta đối với hai kẻ lầm đường. Kìa trên ngón tay hoàng hậu còn chiếc nhẫn chính ta đã trao cho và trên tay ta còn giữ chiếc nhẫn của hoàng hậu trao cho ta. Của ai nay nhẫn phải trở về tay người đó. Lại còn đôi găng bằng da lông thú mà hoàng hậu đem từ Irlande về tặng ta, ta cũng nên trả lại. Của Tristan, ta sẽ lấy đi thanh gươm đã giết chết Morholt khi xưa.”

Vua Marc tháo găng trên tay, dùng găng trám lỗ hổng trên kẻ lá mái lều để lọt tia nắng chiếu trên má Iseut. Nhẹ nhẹ, nhà vua tháo chiếc nhẫn trên ngón tay Iseut. Cuộc phiêu lưu trong rừng đã khiến cho Iseut gầy bớt, chiếc nhẫn dễ dàng lọt khỏi ngón tay, chiếc nhẫn của Iseut trao cho vua Marc được trả lại cho Iseut trên ngón tay. Rồi nhà vua cầm lấy thanh gươm của Tristan, thay vào đó thanh gươm của mình. Nhẹ nhàng nhà vua lui ra khỏi lều, ra lệnh cho lão tiều hãy trốn đi. Và nhà vua cũng nhảy lên lưng ngựa trở về lâu đài Tintagel.

Trong khi đó Iseut say ngủ, mơ thấy đang nằm giữa rừng sâu trong một căn nhà trong hoàng rục rịch: bỗng có hai con sư tử đói nhào tới toan ăn thịt. Iseut muốn la lên cầu cứu, nhưng sư tử đã cắn được bàn tay. Hoảng kinh, Iseut thốt tiếng kêu thét và tỉnh lại. Cơn gió bỗng lay động mái lều làm rớt đôi găng da lông thú trên người Iseut. Nghe tiếng người kêu thét, Tristan cũng hốt hoảng: mảnh bệ trên lưỡi gươm không còn nữa và chuôi gươm lại bằng vàng. Tristan nhận ra thanh gươm của vua Marc, càng thêm hốt hoảng. Iseut chợt hiểu, la lên: “Lạy chúa! Nhà vua khám phá thấy chúng ta rồi. Biết tính sao bây giờ?”

Tristan đồng ý, đáp:

“Nhà vua đã tới đây bắt gặp chúng ta trong giấc ngủ. Nhà vua lấy mất thanh gươm của ta; đáng lý nhà vua đã giết chúng ta rồi. Ý hắn khi đó vì có một mình nên nhà vua đã ngần ngại. Rất có thể nhà vua trở về kêu thêm lũ vương tước, sắp kéo tới đây bắt chúng ta. Chúng ta bị bắt sẽ bị đưa lên hỏa đài trước đám đông dân chúng. Hãy trốn chạy cho mau!”

Vừa lúc, Governal đi săn trở về. Trông thấy hai người tái xanh, Governal cũng hoảng kinh. Nghe Tristan kể lại cho hay đầu đuôi, Governal cũng đồng ý mau trốn chạy.

Ba người hối hả cùng nhau chạy tuốt sang miền Galles.

CHƯƠNG 10

Một hôm, đó là ngày lễ Thánh Jean, sau một cuộc săn đuổi con nai trong rừng kéo dài mấy ngày liền, Tristan bỗng mỏi mệt, ngồi suy nghĩ dưới gốc cây.

“Bao lâu nay ta đã sống như một kẻ lưu đày. Ngày lại ngày, những ngày thường cũng như những ngày lễ. liên tiếp ta phải cực khổ. Không có cơ hội nào để hành hiệp, không có dịp nào trở lại đời sống lâu đài, xa lánh những sân rộng với bầy chó săn lảng xăng chạy đi chạy lại, hết những buổi tối bàn luận cùng các vương tước bên lò lửa. Nếu ta không phạm tội nhục mạ nhà vua, ta đâu bị lưu đày như vậy. Lại còn hoàng hậu đáng thương kia nữa. Hoàng hậu sinh ra đâu có phải để sống dưới lều lá mỗi đêm đổi mỗi chỗ. Đời sống của hoàng hậu phải ở trong những gian phòng lớn, có phủ rèm lụa quanh tường. Vì ta cho nên hoàng hậu phải khổ. Lạy Chúa, xin Chúa đoái thương tha thứ cho kẻ tội lỗi. Xin Chúa ứng nghiệm bày cho kẻ tội phạm con đường giải thoát. Xin Chúa bày cách nào để hoàng hậu trở về với nhà vua. Nếu nhà vua vui lòng đón nhận hoàng hậu trở về, ta sẽ vui lòng nhường lại, chỗ ở của hoàng hậu không thể mãi mãi trong những lều lá mỗi đêm mỗi đổi.”

Trong khi Tristan ở trong rừng, bên gốc cây, ngồi than thở, Iseut trong lều lá đợi người yêu cũng tự mình trách:

“Tuổi xanh của ta cứ như hôm nay chảy trôi hay sao? Đời sống kéo dài trong rừng khác gì đời nô lệ. Vì chất ma túy đã uống trên biển nay ta đã mất hết. Brangien đáng trách đã lơ là nhiệm vụ đến thế! Đáng lẽ ta phải có những hầu gái khác, chứ không phải con nhỏ sơ suất Brangien... Không biết người yêu của ta, hỡi Tristan, có nhận thấy như ta. Yêu thương ngoài vòng lễ giáo là một sai lầm lớn, di hại trọn đời!”

Đêm hôm đó, Tristan nói với Iseut:

“Hỡi hoàng hậu, hỡi người bạn đẹp, hôm nay bỗng dưng ta cảm thấy buồn, ta nghĩ tới đời sống cực khổ của hoàng hậu. Nếu có cách nào liên lạc được với vua Marc, ta sẽ đưa ra một đề nghị. Trước đó, ta muốn hoàng hậu hãy soi sáng cho ta. Nếu vua Marc có thể quên giận cũ, ta sẽ tới tận nơi nói cho nhà vua hiểu trước sau hoàng hậu với ta, chúng ta không phải tự ý làm điều bậy với nhà vua. Chúng tôi chỉ là nạn nhân không sao cưỡng lại của Men yêu. Chúng ta quay mặt đi Men yêu vẫn níu chúng ta lại, cột vào nhau bằng sợi dây vô hình. Chúng tôi phạm tội trong khi thâm tâm chúng ta không muốn phạm tội. Nếu có những hiệp sĩ nào trong khắp nước từ Lidan tới Dureaume, bảo rằng chúng ta phạm tội vì trong lòng chúng ta muốn phạm tội, ta sẵn sàng so gươm hết thảy. Bằng đường gươm, lương tri ta sẽ chứng minh tấm lòng ngay thật của hai chúng ta, trước Thượng Đế và trước mọi người.

“Nếu nhà vua vui lòng chấp nhận tôi dưới mái nhà, sau khi hoàng hậu trở về, tôi sẽ hết mình phụng sự nhà vua như xưa. Nhượng bằng nhà vua vì tị hiềm, không muốn giữ tôi ở lại, tôi cũng vui lòng. Tôi sẽ tìm tới triều nhà vua ở Frise, hay tôi sẽ cùng Govenal quay về miền Bretagne.

“Hỡi hoàng hậu yêu quý, ta hứa với hoàng hậu, cho dù ở đâu tấm lòng của ta đối với hoàng hậu mãi mãi vẫn như cũ.

“Hoàng hậu đã vì ta mà phải cực khổ trong rừng. Hoàng hậu đã vì ta mà uống thứ Men yêu tai hại khi hải ta còn lênh đênh trên biển. Ta xin thề sẽ tuân thủ ý muốn của hoàng hậu. Hoàng hậu hãy cho ta ý kiến.”

Iseut dăm dăm ngó Tristan, rồi nói tiếp:

“Hiệp sĩ chưa ngó ý đôi khi thiếp đã nghĩ trước tới tình huống của hai ta... hiệp sĩ còn nhớ vị tu sĩ ẩn giả, người đã khuyên chúng ta nên hối quả, ngày chúng ta ghé nơi lều cỏ tu sĩ? Hỡi bạn yêu quý, bây giờ là lúc chúng ta nên tìm tới vị tu sĩ đó. Và nhờ tu sĩ vì chúng ta mà đứng ra mạnh mẽ với nhà vua.”

Đường xa cực nhọc, ba thầy trò cố gắng đi gấp tới lều cỏ của tu sĩ Ogrin. Ẩn giả đang đọc sách, nghe tiếng người trước cửa vội chạy ra. Tu sĩ vẫy Tristan tới gần và hỏi:

“Hỡi các người phiêu lưu theo tiếng gọi của tình yêu, các người sẽ còn điên dại tới bao lâu nữa? Phiêu lưu! Gai nhọn chưa làm đau gót chân các người hay sao? Các người hãy mau mau hối quả!”

Tu sĩ không khỏi ngạc nhiên khi nghe Tristan đáp:

“Chúng tôi trở lại gặp tu sĩ chính bởi đã hối quả. Tôi có một việc muốn được tu sĩ giúp đỡ. Tu sĩ hãy đứng ra bắt cầu cảm thông giữa vua Marc với chúng tôi. Tôi sẵn sàng trả lại hoàng hậu cho vua Marc. Sau đó, nếu vua Marc không thể chấp nhận tôi tại triều, tôi rất vui lòng đi xa, tìm nơi phục vụ. Nhân danh Chúa ba ngôi, xin tu sĩ vui lòng soi sáng cho vua Marc, để nhà vua đón nhận hoàng hậu trở về. Đời sống của hoàng hậu không thể kéo dài trong rừng sâu.”

Iseut cũng quì dưới chân tu sĩ nói:

“Tu sĩ hãy làm chứng cho lời hứa của tôi: không bao giờ nữa tim tôi điên dại. Tôi không nói đã hối hận vì yêu hiệp sĩ Tristan, sự thật cho tới nay tôi vẫn yêu hiệp sĩ Tristan, nhưng yêu trong danh dự, yêu như một người bạn tốt. Thân xác chúng tôi đã tách rời, mặc dù chất me ma túy vẫn nung nấu tâm can, coi đó như một cách đền tội, tội lỗi kéo dài suốt đời cũng nên.”

Tu sĩ nhỏ nước mắt, thương cho hai kẻ đau khổ và mừng ơn Chúa đã vinh danh trong tâm hai người tội lỗi. Tu sĩ nói:

“Lạy Chúa, cảm ơn Chúa đã đoái thương cho cuộc sống tới hôm nay để nhìn thấy hai người hối quả! Hỡi hiệp sĩ Tristan, hỡi hoàng hậu Iseut, hai người hãy nghe ta nói: Khi hai người nam nữ phạm tội và biết hối quả, biết xa rời nhau đến trước Thượng Đế ăn năn tội lỗi, Chúa sẵn sàng tha thứ tội lỗi, dù tội nặng và xấu xa đến đâu. Hai người đã xin ý kiến, ta có thể nói ngay. Liền sau đây ta sẽ viết thư cho nhà vua. Ta sẽ viết thư rằng, hiệp sĩ Tristan gửi lời tôn kính tới nhà vua, nếu nhà vua vui lòng đón nhận hoàng hậu, hiệp sĩ sẽ đưa hoàng hậu trở về lâu đài nhà vua. Còn phần hiệp sĩ, nếu nhà vua không muốn lưu lại để phục vụ hay để cho hiệp sĩ ra đi, đều tùy nơi ý muốn của nhà vua. Ta cũng viết, hiệp sĩ Tristan sẵn sàng dùng cây gươm để minh chứng rằng hiệp sĩ chưa hề phạm tội. Ta biết chắc, không một ai dám so gươm với hiệp sĩ đâu. Ta sẽ lưu ý nhà vua, khi trước lên án đưa hiệp sĩ lên hỏa đài là không đúng luật pháp. Để che giấu sự xấu, đôi khi cũng cần viện lẽ bằng cách đánh lừa sự thật, chứ biết sao!”

Tristan vội nói:

“Xin tu sĩ vì tình thương đối với hai chúng tôi, hãy mau mau liên lạc với vua Marc. Ngày nào chưa được lời chắc chắn, tôi vẫn sợ vua Marc chưa hết giận. Xin tu sĩ nói giùm với nhà vua, lúc nào tôi vẫn tôn kính nhà vua. Nhà vua hãy gấp phúc đáp và treo lá thư trên cây nơi Thập tự Đỏ. Trước đó, tôi không dám cho nhà vua biết nơi trú ẩn.”

Tu sĩ viết xong thư, hỏi ai sẽ cầm thư đi. Tristan nói:

“Đích thân tôi sẽ mang thư đi, tôi quen biết nhiều người trong lâu đài, tôi có thể nhờ đưa thư

tới tay vua Marc. Trong khi tôi đi vắng, xin tu sĩ vui lòng cho hoàng hậu Iseut được trú ngụ tại đây. Đêm nay tôi sẽ cùng Governal dùng ngựa ra đi, Governal giữ ngựa cho tôi khi tới Tintagel.”

Đêm đó, sau khi mặt trời lặn, Tristan cùng Governal ra đi. Tới bên ngoài thành Tintagel, trên vọng canh lính thúc kèn. Tristan xuống ngựa trao cho Governal, lẳng lẽ lên tới lầu đài nhà vua. Tristan tới bên cửa sổ phòng vua Marc ngủ. Nhà vua nghe tiếng động, tỉnh dậy tới bên cửa sổ:

“Người kia là ai? Do ai sai phái giờ này, tới đây có chuyện chi? Hãy nói tên ngay!”

“Tâu nhà vua, tên tôi là Tristan. Tôi mang tới cho nhà vua một bức thư. Tôi để trên thành cửa sổ. Tôi không dám nán lại lâu. Xin nhà vua hãy nhận bức thư.”

Vua Marc chưa kịp nhìn ra, Tristan đã biến mất. ba lần, vua Marc đứng bên trong cửa sổ gọi:

“Cháu ơi! Cháu ơi! Cháu ơi!”

Nhưng Tristan đã ra nơi Governal giữ ngựa đứng đợi, và hai người vọt lên yên chạy xa. Tán sáng, hai thầy trò đã về tới lều cỏ tu sĩ. Khi đó tu sĩ Ogrin đang cầu nguyện, xin Thượng Đế ban ơn cho Tristan đưa thư được trôi chảy, không gặp trở ngại. Trong khi tu sĩ cầu nguyện, Iseut không ngớt khóc suốt đêm. Thời giờ sao lâu dài đối với Iseut trong đêm.

Thấy Tristan yên ổn trở lại, tu sĩ thầm tạ ơn Chúa đã nghe thấu lời cầu nguyện và ban ơn cho Tristan. Còn Iseut vội hỏi:

“Hỡi bạn, có phải đích thân bạn tới tận lầu đài của nhà vua?”

Tristan kể lại từng chi tiết, từng lời nói không quên vụ nhà vua ba lần gọi cháu, Tristan có nghe thấy nhưng vội vã chạy xa.

Tu sĩ Ogrin trầm ngâm nghe Tristan kể lại, rồi nói:

“Hỡi hiệp sĩ và hoàng hậu, ta tin rằng trong ít ngày sẽ nhận được tin của nhà vua.”

Trong khi Tristan cùng Governal phóng ngựa xa chạy, vua Marc đánh thức vị mục sư trong lầu đài, đưa thư cho đọc. Mục sư mở thư đọc, trước hết ngỏ lời lòng tôn kính của Tristan. Rồi đọc hết trang giấy, mục sư nhắc lại với nhà vua những ý kiến người cháu trình bày trong thư. Nhà vua rộng lượng nghe, lấy làm hoan hỉ, vì trong thâm tâm nhà vua quý hoàng hậu như thừa ban đầu, thời gian cách xa càng tăng sự quý yêu.

Lập tức, nhà vua cho triệu thỉnh những vương tước thân tín nhất.

Khi mọi người, trong đêm, đã an tọa, im lặng, nhà vua nói:

“Hỡi các vương tước, vừa trong đêm nay có người đưa tới cho ta một phong thư. Tình thân vua tôi giữa ta và các vương tước cho phép các vương tước được tham dự những chuyện riêng tư của ta. Ta cho đọc nội dung bức thư, các vương tước hãy lắng nghe rồi cho ta ý kiến. Vì chuyện riêng tư ta càng cần thiết có ý kiến của các vương tước.”

Vị mục sư đứng lên, mở tờ thư nguyên đọc:

“Hỡi các vương tước. Tristan, cháu của nhà vua gởi lời tôn kính tới vua Marc và hết thảy các vương tước trong triều.

“Và đây là những lời ý của Tristan trong thư:

“Tàu nhà vua, nhà vua chưa quên nội vụ hôn lễ của công chúa Irlande. Tôi vượt biển tới miền quê hương của công chúa, tôi đã đem tài trí và sức mạnh chinh phục được công chúa, tôi đã giết con quái vật và nhờ đó đã chinh phục được công chúa, trong sự vui mừng và ưng thuận của triều đình Irlande. Tôi đã đưa công chúa xuống thuyền trở về Cornouaille. Nhà vua đã làm hôn lễ với công chúa trước đông đủ quần thần và các hiệp sĩ. Nhà vua đã sinh lòng nghi kỵ hoàng hậu, vì có nhiều kẻ xung quanh đưa lời sàm báng. Tôi sẵn sàng đứng ra bảo đảm cho hoàng hậu và dùng gươm chiến đấu với kẻ nào còn dám đặt lời bôi nhọ hoàng hậu. Nếu trong trận đấu tôi không thể minh chứng được cho hoàng hậu, tôi nguyện sẽ chịu chết trên hỏa đài. Tàu nhà vua, trước kia nhà vua đã không xét xử trước khi lên án hoàng hậu và kẻ hèn này phải chết thiêu trong lửa gai. Nhưng Thượng Đế đã đoái thương chúng tôi: Thượng Đế đã cứu thoát hoàng hậu, điều đó rất đúng vì nhà vua lên án hoàng hậu quá vội vã. Riêng tôi từ nóc giáo đường tàu thoát được. Nhà vua trao hoàng hậu trong tay lũ cùi, tôi đã cứu thoát hoàng hậu đưa đi trốn. Làm sao tôi có thể bỏ mặc người ta chịu chết thay cho tôi? Chúng tôi sống trong rừng sâu, không dám rời bỏ vùng ẩn núp vì có lệnh truyền rao của nhà vua lùng bắt. Xin nhà vua vui lòng đón nhận hoàng hậu trở về, Còn về phần tôi, dám chắc không có vị vương tước nào trong triều đình phục vụ nhà vua bằng tôi. Nhưng nếu vì những lời can gián nhà vua không tin dùng tôi nữa, tôi rất vui lòng ra đi ngoài biển xa và không bao giờ nữa nhà vua còn nghe nói tới tên tôi bên tai. Xin nhà vua suy nghĩ và quyết định. Tôi không thể kéo dài cuộc sống hiện tại. Một là, tôi sẽ đưa hoàng hậu Iseut trở về miền Irlande nơi quê hương của công chúa và công chúa sẽ thay cha lên trị vì tại Irlande.”

Các vương tước ghi nhận khoản Tristan yêu cầu so gươm với những ai nói lời xúc phạm tới công chúa Irlande. Không ai nói tới điều đó. Mọi người nói với vua Marc:

“Tàu nhà vua, xin nhà vua hãy đón hoàng hậu trở về. Chỉ có những kẻ đại dột mới nói lời xúc phạm tới hoàng hậu. Nhưng lưu giữ Tristan ở lại đây là điều không nên. Nhà vua không không giữ Tristan ở lại đất này. Cho y đi chiến đấu tại miền Frise hay Loonois. Nhà vua hãy phúc đáp, kêu y trở về và sớm đưa hoàng hậu trở về.”

Vua Marc bèn quay sang, phán bảo vị mục sư tức khắc viết thư phúc đáp:

“Mục sư đã nghe rõ những gì cần viết trong thư. Xin mục sư hãy cấp tốc: tìm ta se thắt khi nghĩ tới những ngày còn xa hoàng hậu Iseut. Hoàng hậu đã cực khổ quá nhiều những ngày tuổi xanh. Thư sẽ được đưa tới treo trên cây tại Thập tự Đỏ ngay tối nay. Trong thư mục sư chớ quên ghi lời ân tình của ta đối với Tristan.”

Đêm đó, Tristan bồn chồn không ngủ. Mới tảng sáng đã băng qua vùng Bãi Trắng, kiếm được phong thư treo trên cây tại Thập Tự Đỏ, vội vã đưa về cho tu sĩ Ogrin. Tu sĩ ẩn giả đọc thư cho Tristan nghe: nhà vua chấp thuận đón nhận hoàng hậu Iseut trở về, sau khi đã hỏi ý kiến các vương tước. Nhưng các vương tước đã khuyến cáo nhà vua không dùng Tristan. Nhà vua sẵn sàng đợi đón hoàng hậu trong vòng ba ngày nữa tại bên bờ Suối Lớn.

Tristan than:

“Trời hỡi! Còn buồn thương nào bằng bỏ mất người bạn tình. Nhưng chúng ta phải nén lòng làm vậy, hỡi Iseut, làm vậy để tránh cho hoàng hậu nông nổi cực khổ bấy lâu hoàng hậu phải gánh chịu vì ta, do nơi tội lỗi của ta. Trên đất xa, mai đây ta sẽ thường đưa tin cho hoàng hậu. Hỡi hoàng hậu yêu quý, hoàng hậu cũng đừng quên thời thường cho ta hay tin hoàng hậu yên vui.”

Iseut thở dài:

“Hỡi người thương bị cắt đứt, Tristan hãy để lại cho ta con chó Husdent: ta nguyện sẽ nuôi nấng con chó hơn hết thấy các thợ săn chăm sóc bầy chó của họ. Mỗi khi thấy con chó gần bên, ta sẽ tưởng nhớ tới bạn tình. Như vậy tim ta sẽ đỡ khổ. bạn Tristan, ta có chiếc nhẫn bằng ngọc

thạch màu lục này. Hỡi bạn tình, hãy mang chiếc nhẫn trên ngón tay, không bao giờ rời khỏi. Nhưng mỗi khi đưa tin cho ta, người đưa tin sẽ được trao chiếc nhẫn làm tin. Trông thấy nhẫn, ta sẽ biết đó đúng là tin của bạn gửi về. và một khi đã có tin bạn kèm theo chiếc nhẫn, thì dù nhà vua có năn cấm cách nào ta cũng nguyện sẽ làm theo ý bạn, tuyệt đối theo ý bạn.”

“Hỡi bạn tình, còn tặng vật nào hơn con chó Husdent ta trao gửi bạn đúng như ý bạn.”

“Cám ơn bạn tình, còn đây chiếc nhẫn, vật làm tin của ta, bạn hãy giữ lấy.”

Iseut tháo chiếc nhẫn trên tay trao cho, Tristan tức thời đeo luôn trên tay mình. Tristan ôm hôn hoàng hậu, lần cuối và cũng là lần giao kết.

Tu sĩ Ogrin một mình ra đi, tới thị trấn Mont. Tu sĩ mua da lông thú trắng và xám, mua hàng tơ mịn, mua gấm đỏ, gấm vàng cùng áo ấm, áo trắng hơn màu trắng bông huệ, cùng một tấm áo choàng có thêu kim tuyến chói ngời. Tu sĩ Ogrin tìm kiếm, mà cả, mua nhiều món trang phục lịch sự cho hoàng hậu.

Về phần nhà vua cũng cho truyền ra khắp miền Cornouaille sẽ tái hợp với hoàng hậu Iseut tại bên bờ Suối Lớn. Hiệp sĩ, mệnh phụ hay tin vui từ khắp nơi kéo tới. Mọi người đều nao nức gặp lại hoàng hậu xinh đẹp tóc vàng dài mượt như suối tơ. Không ai không yêu quý hoàng hậu, ngoại trừ mấy vương tước gian xảo và quay quắt. Thượng Đế hãy trừng phạt bọn chúng!

Tới ngày hẹn, đám đông bao quanh vua Marc. Những căn lều rộng có trang hoàng rực rỡ được dựng lên trên bờ suối phía nhà vua.

Tristan cưỡi ngựa cùng hoàng hậu Iseut đi tới. Tristan đã giáp trụ tề chỉnh, vì biết đâu chẳng có thể xảy ra một vụ phản bội không ngờ. Tristan trông thấy dãy lều, trông thấy vua Marc và các vương tước. Tristan nói nhỏ với Iseut:

“Bạn hỡi, bạn đã trông thấy nhà vua cùng quần thần đông đủ dưới những mái lều. từ nay chúng ta sẽ chia tay vĩnh biệt, không bao giờ còn gặp lại mặt hàn huyên nữa. Kia, họ đang tiến tới đón chúng ta.”

Một lần cuối, Tristan cùng bạn tình xiết chặt vòng tay vừa yêu thương vừa đau xót. Chỉ những giây phút mỏng manh đó, tình yêu được nung nấu bằng chất ma túy mới dâng lên tới tuyệt đỉnh.

Iseut nói bên tai Tristan:

“Bạn hỡi, bạn hãy nán lại trên đất này cho tới ngày nào biết chắc thái độ của nhà vua đối với thiếp. Bạn hãy tới ẩn nấu tại nhà tiểu phu Orri. Bạn hãy vì ta nấu lại trong túp lều của Orri. Ta nhớ bạn sẽ buồn lòng lắm, vì đã bao phen hai chúng ta ngủ trong túp lều đó. Mới có một tên trong bọn vương tước gian xảo và quay quắt đã rơi đầu như Guenelon, và chúng ta sẽ còn phải sa xuống địa ngục nữa!... Bạn hãy ẩn núp trong hầm rượu nhà Orri. Ta sẽ sai perinis đưa tin cho bạn về những sự việc xảy ra trong triều. Bạn sẽ thường được tin của ta.”

“Tâu hoàng hậu, ý muốn của hoàng hậu sẽ được tuân thủ. kẻ nào chê trách hoàng hậu là điên dại sẽ bị coi như thù địch.”

Hai bên tiến lại gần nhau, đưa tay chào. Nhà vua can đảm bước lên trước chào đón, vượt trước đám quần thần tới hơn một tầm tên bắn. Đi bên nhà vua có vương tước Dinas ở Lidan, mới trở về triều sau khi nghe lời truyền rao của nhà vua.

Tristan đứng cầm dây cương ngựa của hoàng hậu Iseut, cúi chào nhà vua và hỏi:

“Tâu nhà vua, tôi xin trả lại hoàng hậu kính mến. Trước mặt các quần thần của nhà vua, tôi xin được minh oan trước triều đình bằng thí võ. Nếu tôi thua sẽ đành chịu lên hỏa đài. Nhưng nếu tôi thắng, nhà vua tùy ý hoặc giữ tôi lại phục vụ trong triều hoặc để cho tôi ra đi về miền Loonois.”

Nhà vua phân vân chưa quyết. Một vương tước tâu:

“Tâu nhà vua, nếu nhà vua lưu giữ Tristan tại triều đình, uy tín của nhà vua chỉ tăng thêm.”

Tim vua Marc đã dịu xuống, thiếu chút nữa nhà vua đã nhận lời. Nhưng nhà vua còn lưỡng lự, kéo vị vương tước ra một nơi, để Dinas đứng lại đó với hoàng hậu. Dinas nói chuyện làm vui hoàng hậu. Dinas dỡ lấy tấm áo choàng màu đỏ thắm của Iseut: hoàng hậu bận chiếc áo chên bên trên chiếc áo chùng bằng lụa màu xanh. Tu sĩ ẩn giả đã không do dự chút nào trong những món chi tiêu làm đẹp cho hoàng hậu. Bộ áo lịch sự, thân hình thon đẹp, cặp mắt sáng rỡ, màu tóc vàng óng. Hoàng hậu như một bà tiên sắp sửa trở lại ngự trị tại lâu đài Tintagel.

Trông thấy uy lực rõ rệt của hoàng hậu, lũ vương tước gian xảo và quay quắt giận sôi lên như lũ chó điên. Chúng chạy tới gần nhà vua:

“Tâu nhà vua, xin nhà vua hãy nghe lời khuyến cáo khôn ngoan của chúng tôi. Hoàng hậu đã phạm tội, bị lên án và bỏ trốn. Nếu bây giờ nhà vua chấp thuận cho Tristan và hoàng hậu cùng trở về triều, thiên hạ hay tin sẽ cho rằng nhà vua chấp thuận việc ô nhục đã xảy ra trước. Nhà vua hãy để cho Tristan ra đi trong vòng một năm, tới khi nhà vua biết chắc hoàng hậu Iseut quả thật trung chính, khi đó nhà vua sẽ gọi Tristan về cũng chưa muộn.”

Vua Marc đáp:

“Dù ai muốn nói sao, ta nghe theo lời khuyến cáo đó.”

Khi Tristan hay tin nhà vua muốn cho mình ra đi, Tristan cáo biệt hoàng hậu.

Hai người nhìn nhau, hoàng hậu đỏ mặt mắc cỡ trước đám đông.

Nhà vua hỏi Tristan sẽ đi tới đâu: Tristan sẽ được nhà vua cung cấp mọi thứ cần dùng, tiền bạc, đồ vật quý giá. Tristan đáp:

“Hỡi nhà vua ở Cornouaille, tôi sẽ không lấy một chút gì của nhà vua. Tôi sẽ ra đi phục vụ một ông hoàng giàu lớn.”

Rồi Tristan ra đi.

Than ôi! Có nhiều trái tim rung lên vì lưu luyến Tristan. Iseut trông theo Tristan cho tới khi bóng dáng bạn mất hút.

Nhà vua, hoàng hậu cùng quần thần trở về lâu đài Tintagel. Dân chúng hết thấy mọi người đều ra đường reo mừng đón hoàng hậu trở về. Hơn bốn ngàn người già, trẻ, trai, gái, lớn, nhỏ đều ra hết ngoài đường. Mọi người từng bừng mở hội. Nhưng khi hỏi nhau hay tin Tristan đã ra đi, không một ai không cảm thấy buồn xịu xuống. Trong khi chuông ngân vang trên các giáo đường. Hai bên đường có treo ngang những tấm lụa màu, trên mặt đất cá rác những cánh hoa để đón mừng hoàng hậu. Đoàn người tới giáo đường chính để hoàng hậu tới chào. Rồi nhà vua và các thái tử đưa hoàng hậu lên toà lâu đài, nơi đã bày sẵn tiệc lớn. Các cửa lớn đều mở rộng, ai nấy có thể vào dự tiệc mừng. Vua Marc hạ lệnh giải phóng cho một trăm nông nô và bận giáp trụ cho hai chục công tử.

Từ ngày hôn lễ, chưa bao giờ hoàng hậu được vinh quang như bữa nay.

Trong khi đó, Tristan buồn rầu đi trên lối mòn tới lều của tiểu phu Orri, Orri là một người trung thực có một. Y chuyên săn bắn heo rừng, nai, hươu và mọi muông thú khác trong rừng. Orri rất độ lượng, săn bắn được nhiều ít đều chia cho các bạn săn.

Tristan được bí mật lưu giữ trong hầm rượu với đủ mọi tiện nghi.

CHƯƠNG 11

Nhưng lũ vương tước gian xảo và quay quắt đầu đã hết ghen ghét và bày trò sàm báng với vua Marc.

Một tháng chưa qua đi, từ ngày hoàng hậu trở về với nhà vua. Bữa đó, nhà vua đi săn trong rừng. Khi nhà vua ngừng lại trên một khu rừng đã khấn hoang lắng nghe tiếng chó săn đuổi, lũ vương tước gian xảo và quay quắt tới gần nhà vua:

“Tâu nhà vua, xin nhà vua hãy nghe lời nói phải của bọn chúng tôi. Chúng tôi hết lòng tin tưởng rằng hoàng hậu không phạm tội, nhưng hoàng hậu chưa minh chứng được sự nay thắng của mình, lũ vương tước chúng tôi hằng tâu nhà vua hãy để hoàng hậu tự đặt trước sự phán xét của Thượng Đế. Đêm nay, khi đi nằm, nhà vua hãy yêu cầu hoàng hậu chuẩn bị nghi lễ đó. Nếu hoàng hậu từ chối tức là hoàng hậu không trung chính và đáng bị nhà vua đuổi ra khỏi lãnh thổ.”

Nhà vua nổi giận, mặt mày đỏ tía:

“Chùng nào các người mới hết sàm báng hoàng hậu? Tristan đề nghị các người so gươm, nhưng có ai can đảm dám xách gươm ra trước đấu trường, dùng gươm mà nói lời sàm báng? Bây giờ Tristan đã đi xa. Vì các người mà ta đã xua đuổi Tristan. Các người còn muốn gì nữa? Các người muốn ta xua đuổi hoàng hậu một lần nữa hay sao? Nhân danh Thánh Etienne tử đạo, các người đòi hỏi ta quá nhiều. Tại sao có chuyện sốt sắng buộc tội như vậy? Có các người làm sao ta được yên ổn tinh thần! Lạy Chúa hãy trừng trị bọn các người, các người không ngớt khơi dậy mọi sự xấu xa chung quanh ta. Nhưng ta nói cho các người biết: các người sốt sắng như vậy cũng vô ích. Ta sẽ cho vùi cái người mà các người hằng coi như thù địch.”

Lũ vương tước gian xảo và quay quắt hoảng sợ, bỏ chạy mất. Chúng bàn soạn với nhau:

“Làm sao bây giờ? Nhà vua sắp cho vùi Tristan trở về triều. Nếu y trở về, chúng ta sẽ hết thời. Vì bất kỳ ở đâu, nếu có dịp Tristan chạm trán chúng ta trong rừng hay ngoài nội, y sẽ lập tức gây chuyện đổ máu, chúng ta sẽ là nạn nhân. Chúng ta hãy nguyện với nhà vua, từ nay sẽ để cho nhà vua yên ổn, không bao giờ chúng ta sàm báng hoàng hậu nữa.”

Lũ vương tước gian xảo và quay quắt trở lại bên nhà vua. Nhưng nhà vua đã ghê sợ bọn chúng, vội xua đuổi chúng đi. Những lời sàm báng đã làm khổ nhà vua quá nhiều. Nếu khi đó có binh sĩ đứng gần, nhà vua đã ban lệnh bắt mấy người đó hạ ngục.

Lũ vương tước từ xa nói lớn:

“Tâu nhà vua, chúng tôi ngay thẳng khuyến cáo nhà vua. Nếu nhà vua không tin lời, xin cứ tự ý hành động. Từ nay chúng tôi sẽ nín lặng. Xin nhà vua hãy tha tội đã chọc giận nhà vua.”

Vua Marc chưa nguôi giận:

“Lũ các người hãy rời khỏi nơi này. Các người đã khơi dậy trong tim ta một vết thương cả năm cũng không lành. Vì các người, ta đã xua đuổi Tristan.”

Lũ vương tước gian xảo và quay quắt ba người còn lại Andret, Denoalen và Gondoin bỏ đi,

trong lòng đầy thù hận. Chúng, mỗi người có một lâu đài lớn, có rào kín chung quanh, xây cất trên đồi cao, nền đá vững chắc. Chúng có thể gây khó cho vua Marc, nếu sự thế không được giải quyết.

Vua Marc cũng không trì hoãn; không đợi bày chó và thợ săn, nhà vua một mình quay về lâu đài Tintagel, đi thẳng về phòng riêng, thanh gươm còn đeo ngang lưng.

Iseut đứng lên ra đón, gỡ thanh gươm cho nhà vua rồi quỳ xuống dưới chân nhà vua. Vua Marc nắm lấy hai bàn tay hoàng hậu nhắc lên; hoàng hậu cúi đầu. Chợt ngó lên thấy gương mặt nhà vua nghiêm nghị, cương quyết. Đoán được nỗi giận của nhà vua, Iseut tự nghĩ: “Phải chăng bạn ta đã bị bắt?”. Nghĩ vậy, hoàng hậu cảm thấy xây xẩm, té nhào xuống đất. Nhà vua vội bồng hoàng hậu trên tay, ghé hôn trên má. Nhà vua nghĩ rằng hoàng hậu bị đau bất ngờ. Nhưng lần lần hoàng hậu hồi tỉnh. Nhà vua hỏi:

“Hoàng hậu bị đau ra sao?”

“Tâu nhà vua, thiếp sợ.”

“Có điều gì khiến hoàng hậu phải hãi sợ đến thế?”

Thấy nhà vua bình tĩnh thăm hỏi, hoàng hậu bớt sợ, trở lại hồng hào như cũ:

“Tâu nhà vua, ngó mặt nhà vua chắc lũ thợ săn có làm điều gì phật ý. Nhà vua bận tâm làm gì tới những chuyện nhỏ nhặt đó.”

Vua Marc hôn hoàng hậu một lần nữa và đáp:

“Hoàng hậu yêu quý, ta có ba vương tước gian xảo và quay quắt từ lâu không muốn cho ta được bình tâm. Nếu ta không la chúng, không xua đuổi chúng khỏi đất này, mỗi khi ta nổi giận chúng không hãi sợ nữa. Chúng trêu chọc ta quá nhiều và ta cũng làm ngơ cho chúng quá nhiều. Vì những lời sàm báng của chúng, ta đã lưu đầy cháu ta. Thầy kệ những lời đe dọa của chúng. Tristan sẽ sớm được triệt hồi. Tristan sẽ trả hận cho ta.”

Nghe nhà vua nói vậy, hoàng hậu muốn nói ta lên những gì đang chất chứa trong tâm, nhưng hoàng hậu không dám. Iseut biết đắn đo lời nói tùy lúc.

Hoàng hậu thản nhiên nói:

“Tâu nhà vua, chúng lại sàm báng những gì về thiếp với nhà vua? Ai cũng có thể nói ra điều mình nghĩ; nhưng thiếp không có ai hết ngoài nhà vua để bảo vệ cho thiếp. Vì vậy mấy người đó tìm cách hãm hại thiếp. Xin Thượng Đế hãy trừng phạt chúng! Đã bao lần chúng khiến cho thiếp phải hãi sợ.”

“Hoàng hậu yêu quý, ba vương tước thân tín nhất của ta vừa bỏ đi, trong lòng đầy thù hận.”

“Tâu nhà vua, tại sao vậy?”

“Tại họ sàm báng hoàng hậu.”

“Họ phải có một nguyên do nào đó chứ?”

“Chúng nói rằng, chỉ rũ sạch hết mọi nghi ngờ chừng nào hoàng hậu đã chịu phát lời thề nguyện, chính hoàng hậu phải đứng ra phát nguyện...”

“Thiếp rất sẵn sàng.”

“Hoàng hậu có thể phát nguyện chăng?”

“Thời hạn e rằng quá ngắn.”

“Ta thấy cũng khá dài.”

“Tâu nhà vua, xin nhà vua hãy cho thiếp được giải tỏ. Xin Thượng Đế chứng giám cho thiếp. Thiếp chỉ đòi hỏi nơi những vương tước gian xảo và quay quắt kia một điều. Thiếp biết chắc, nếu trước mặt quần thần thiếp đứng ra phát nguyện, liền sau đó lũ vương tước gian xảo và quay quắt sẽ tiếp tục bắt thiếp phải trải qua một thử thách khác, không bao giờ những người đó để cho thiếp yên, dù chỉ một giờ. Tâu nhà vua, tại đây thiếp không có bà con chi, để bênh vực cho những quyền lợi của thiếp mà có thể gây hấn hay nổi dậy. Nếu các tu sĩ trong triều muốn giúp thiếp phát nguyện, thiếp phải đặt điều kiện cứng rắn khiến cho bọn họ phải vị nể: thiếp đòi hỏi lúc thiếp phát nguyện phải có mặt vua Artur và tùy tùng. Trước mặt vua Artur, nếu thiếp được minh oan mà bọn họ còn tiếp tục sàm báng thiếp, vua Artur, sẽ có cách buộc bọn họ phải rút lại lời xấu. Thiếp xin nhà vua cho mời vua Artur, hiệp sĩ Gauvain, cháu của vua Artur, hiệp sĩ nổi tiếng phong nhã Girflet, pháp quan Keu và mười tu sĩ khác trong triều vua Artur nữa. Những vị này sẽ chứng kiến vụ minh oan của thiếp. Xin nhà vua hãy định hạn và mời quý khách tới Bãi Trắng. Mọi người giàu nghèo đều có thể tới đó chứng kiến. Nhận được lời mời của thiếp, vua Artur sẽ tới; từ lâu thiếp đã rõ thịnh tình của vua Artur đối với thiếp.”

Vua Marc đáp:

“Ý kiến của hoàng hậu rất hay.”

Thời hạn được định trong mười lăm ngày, lời truyền rao đi khắp lãnh thổ.

Iseut không bỏ qua một ngày. Qua Perinis, Iseut thông báo với Tristan nỗi đau khổ của mình; nếu Tristan muốn, chàng có thể giúp Iseut tìm lại được yên ổn.

Iseut nói với Perinis:

“Người hãy nói với hiệp sĩ hãy nhớ vũng lầy Mal Pas, nơi mà một bữa ta đã té lem mất váy áo, hiệp sĩ hãy tới nơi gò có bắc cây cầu để đi ngang vũng lầy, ở phía bên kia Bãi Trắng; tới ngày hẹn, hiệp sĩ sẽ trá hình thánh người cùi chống gậy tới đó.”

Perinis đáp:

“Tâu hoàng hậu, tôi sẽ nói rõ mọi điều bí mật để hiệp sĩ biết.”

Perinis một mình vào rừng; tới chiều tối mới tới căn lều của người tiều phu. Tristan rất mừng thấy Perinis tới, mang theo tin của bạn yêu.

Khi người hầu ngựa đã kể hết, Tristan cúi đầu tận đất và nhân danh chư Thánh, phát nguyện sẽ trả thù cho hoàng hậu, đầu của mấy lũ vương tước gian xảo và quay quắt chẳng bao lâu sẽ được cắm trên ngọn giáo.

“Perinis, hãy tâu trình cùng hoàng hậu đúng hẹn ta sẽ có mặt y như ý muốn của hoàng hậu. Vua Artur sẽ thấy ta ngồi bên gò, cạnh vũng lầy Mal Pas, nhưng sẽ không nhận ra ta, ta sẽ có thể xin được bố thí nếu ta muốn. Thôi nhà người hãy trở về đem theo muôn vàn hảo ý của ta dân lên hoàng hậu.”

Nhưng trước khi trở về, Perinis còn phải mang thư của hoàng hậu tới triều của vua Artur ở Carduel.

Liền sau khi tới nơi, Perinis hay tin nhà vua ở Senaudon bèn vội vã tới đó. Dọc đường, Perinis gặp một chú mục đồng đang thổi sáo. Perinis hỏi: “Bạn ơi, nhà vua đâu?” Chú mục đồng đáp: “Quý khách sẽ thấy nhà vua đang cùng các tu sĩ hội Bàn Tròn, chiếc bàn quay như trái đất, “Perinis đáp: “ Ta tới đó ngay.”

Khi tới trước mặt vua Artur, Perinis cúi đầu chào nhà vua và nói:

“Xin Thượng Đế ban ơn cho nhà vua Artur và quần thần, nhân danh hoàng hậu xinh đẹp Iseut.”

Vua Artur vội đứng dậy:

“Xin Thượng Đế phù hộ cho hoàng hậu Iseut, và bạn mang thư nữa. Hồi ký sĩ, trước mặt các tu sĩ đây, ta sẵn lòng làm theo ý muốn của bạn. Vì mang tin của hoàng hậu đẹp nhất trần gian từ đây cho tới miền Toledé, bạn có thể được phong tặng chức hiệp sĩ.”

Perinis đáp:

“Xin nhà vua hãy nghe, tại sao kẻ mang thư phải tới đây. Hoàng hậu Iseut đã đồng ý với nhà vua và quần thần ở Cornouaille. Hiệp sĩ Tristan sẽ đứng ra bảo đảm lòng trung trinh của hoàng hậu Iseut, nhưng không một ai trong đám tu sĩ dám cầm gươm đáp lại lời hiệp sĩ Tristan. Tâu nhà vua, vậy mà các tu sĩ đòi vua Marc buộc hoàng hậu phải phát nguyện. Tại triều đình vua Marc, không có ai thuộc dòng họ của hoàng hậu. Tâu nhà vua, tôi có được nghe nói, nếu được nân cầm ai cũng có thể bội lời. Vua Marc không bền gan, nay thế này mai thế khác. Cho nên hoàng hậu Iseut đòi hỏi phải được nhà vua bênh vực tại Bãi Trắng. Hoàng hậu triệu thỉnh nhà vua và muôn vàn cảm tạ nhà vua tới nơi hẹn cùng với một trăm tùy tùng. Hoàng hậu sẽ được minh oan trước mặt vua.”

Mọi người nghe đều rớt nước mắt. Mọi người đều nói:

“Lạy Chúa, tu sĩ ở Cornouaille muốn đòi hỏi gì nữa? Vua Marc đã chiều ý chúng trong mọi việc: Chúng thù ghét Tristan, Tristan phải bỏ đi. Nếu ai đến ngày hẹn không tới Bãi Trắng sẽ không thể giúp lên Thiên Đàng. Ai cũng phải tới để giúp đỡ hoàng hậu xinh đẹp nhất trần gian.”

Vua Arur bảo với Perinis:

“Bạn hãy mau mau trở về tâu trình hoàng hậu lời chào thân ái của ta, và nhất quyết sẽ đem yên ổn tới cho hoàng hậu. ý muốn của hoàng hậu, ta xin tuân thủ trọn vẹn.”

Perinis đi không ngừng ở dọc đường, lúc đi cũng như lúc trở về.

Tới ngày hoàng hậu phát nguyện.

Tristan không chút chậm trễ: thu thập những quần áo rách rưới nhất Tristan khoác đụp lên mình, gương mặt làm cho lấm lem xấu xí, không khác một kẻ hèn. Nhưng bên dưới bộ quần áo rách, Tristan không quên giấu kỹ thanh gươm cán vàng lưu vật của vua Marc. Trước khi lên đường, Tristan nói với ông thầy Governal:

“Xin thầy hãy đưa tấm khiên, cây dáo và con ngựa đóng sẵn yên cương đi theo. Thầy hãy núp gần vũng lầy Mal Pas. Con ngựa lông trắng như tuyết, xin hãy che giấu cho kỹ kéo có người ngó thấy. Vua Artur cùng với quần thần sẽ tới đó, cũng như vua Marc, những hiệp sĩ phương xa đó sẽ thí võ để lấy tiếng. Vì tình yêu Iseut, ta cũng sẽ can đảm chen vai đấu sức với họ. Xin đừng quên gắn trên ngọn giáo của ta, lá cờ đuôi nheo mà hoàng hậu đã tặng.”

Rồi Tristan chống gậy đi tới vũng lầy Mal Pas. Tristan tới ngồi bên gò, bên bờ vũng lầy. Với

người qua đường, Tristan đưa chiếc bị ra và nói”

“Khốn khổ, khốn nạn! Trong đời tôi đâu có ngờ có ngày nay phải ăn xin. Tôi không muốn vậy, nhưng không có cách nào khác.”

Tiếng than ảo não, ai cũng dừng lại bố thí. Tristan đóng vai tuồng khéo léo còn hơn bọn khát cái hành nghề bảy năm. Đến những chú nhỏ ít tiền nhất cũng không thể làm ngơ không cho chút ít. Nhưng cũng có kẻ nói lời nguyên rủa. Tristan lẳng lặng mà nghe, không nói một lời hoặc chỉ nhủ thầm: “Xin Thượng Đế tha thứ cho họ.” Hoặc có kẻ nào tiến lại quá gần Tristan bèn lấy gậy xua đuổi. Những người nghèo có ít nhưng không ai không bố thí cho Tristan.

Đây là các hiệp sĩ từ các con đường lớn nhỏ kéo tới. Đám đông nhộn nhịp khiến cho mặt trở nên lầy lội. Có hiệp sĩ bị ngựa sa lầy đến phải té xuống đất, quần áo, giáp trụ lấm lem. Tristan cả cười, la lên:

“Hãy nắm vững dây cương, hãy thúc hông ngựa cho mạnh!”

Tay lắc chiếc mũ Tristan nói:

“Hãy ngó tới kẻ nghèo, cầu Thượng Đế phù hộ cho quý ngài ra khỏi vùng lầy Mal Pas! Đừng quên cho tên cùi nghèo khổ đồng tiền, hỡi quý ngài hiệp sĩ!”

Thấy nhà vua Artur tới, Tristan cất tiếng gọi:

“Hỡi nhà vua Artur, tôi là kẻ bệnh hoạn, què cụt, cùi hủi! Cha tôi nghèo; không có mảnh đất cắm dùi. Tôi tới đây ăn xin. Uy danh nhà vua vang khắp thiên hạ; xin nhà vua chớ xua đuổi tôi. Nhà vua bận đồ hảo hạng từ Rennebourg đưa tới. Bên dưới tấm áo bằng hàng vải thành Reims, da thịt nhà vua trắng thơm. Chân nhà vua mang vớ lụa, giày của nhà vua cũng bằng nỉ tốt. Hỡi nhà vua Artur, nhà vua có thấy kẻ nghèo rét mướt run rẩy, xin nhà vua hãy cho đôi giày nỉ đó.” Nhà vua đoái thương tên cùi. Kẻ hầu được lệnh tháo giày của nhà vua đưa cho tên cùi. Tristan cúi đầu cảm tạ.

Khi Tristan ngồi xuống, chợt thấy vua Marc đi tới. Tristan cất tiếng khàn khàn gọi:

“Nhân danh Thượng Đế, hỡi nhà vua, hãy đoái thương bố thí kẻ nghèo!”

Nhà vua cất nón liệng cho Tristan và nói:

“Bạn hãy đón lấy mà đội trên đầu.”

“Cảm tạ nhà vua. Nón sẽ che cho kẻ nghèo khỏi mưa nắng, gió lạnh.”

“Nhà ngươi ở đâu tới đó?”

“Thưa, từ miền Loonois.”

“Nhà ngươi bị đau từ bao lâu?”

“Thưa, quả thật đã ba năm. Hồi thân xác còn lành mạnh, kẻ nghèo mang bệnh. Chiếc mũ này, chính người bạn gái đó buộc kẻ nghèo phải gõ lên suốt ngày đêm cho mọi người tránh xa.”

“Vì đâu mà bạn gái khiến cho nhà ngươi mang bệnh?”

“Tâu nhà vua, chồng của thị mắc chứng cùi, vì gần gũi người bạn gái đó mà kẻ nghèo cũng lây bệnh. Vì sống với người đó, kẻ nghèo mới mang bệnh. Nhưng vẫn thấy an ủi: trên đời không có

ai xinh đẹp hơn.”

“Nhà ngươi gọi tên người bạn gái là gì?”

“Gọi là người đẹp Iseut.”

Nhà vua nghe nói cả cười, thúc ngựa bước đi.

Ba vương tước gian xảo và quay quắt cũng đi ngang, hỏi tên cùi khúc đường nào đi qua ít bị lây lợi nhất. Tristan đưa cây gậy chỉ về phía trước nói:

“Quý ngài có thấy khúc sinh trước mặt, bên vũng nước: tôi thấy có nhiều người đi ngã đó qua được dễ dàng.”

Ba vương tước gian xảo và quay quắt nghe theo. Đi tới đó, cả ba cùng bị sa lầy tới gần yên ngựa. Đứng trên gò, Tristan cả cười reo hò:

“Vùng vầy hơn nữa! Vùng vầy hơn nữa! Quý ngài sẽ ra khỏi. Quý ngài chớ quên ơn kẻ nghèo này nhé!”

Ngựa bị ngộp dưới sinh, lũ vương tước gian xảo và quay quắt hoảng hốt không biết đâu là bờ. Tên cùi Tristan vung cây gậy, rồi rít nói:

“Quý ngài hãy nắm vững yên cương. Tại sao nơi đó sinh lầy như vậy! Quý ngài hãy cởi áo, cho thân hình được nhẹ mà bơi vào bờ. Nhiều người đi trước đã làm như vậy đó!”

Iseut đi tới, hoàng hậu trông thấy bạn tình đang ngồi trên gò và lã thù địch vùng vầy dưới sinh. Hoàng hậu cả cười, hoan hỉ.

Phía bên kia vũng lầy, đám đông bu quanh hai vị vua, reo hò chế nhạo mấy vương tước mắc sinh.

Tên cùi Tristan lại la thêm:

“Hỡi quý ngài, hoàng hậu đã tới, xin quý ngài mau mau lên bờ kẻo không được chúng kiến cuộc phát nguyện.”

Tristan đưa một đầu cây gậy của mình cho Denoalen:

“Hãy nắm lấy đầu gậy, kéo mạnh hai tay.”

Denoalen nắm lấy đầu gậy, nhưng Tristan buông tay: Denoalen té ngựa chìm ngấm trong vũng lầy: chỉ thấy thấp thoáng mái tóc. Khi Denoalen ngoi đầu lên được. Tristan than: “Tôi nắm không vững, gân cốt hư hết rồi!”

Dinas đi cùng hoàng hậu, trông thấy tên cùi, neho mắt làm hiệu vì nhận ra Tristan. Dinas rất thích thú được ngắm cảnh ba vương tước gian xảo và quay quắt bị mắc sinh. Ba người khổ công mãi mới ra khỏi.

Dinas nói với hoàng hậu:

“Hoàng hậu hãy coi chừng khi đi ngang vũng lầy, nếu hoàng hậu để bắn mất tấm áo gấm, tôi là người buồn lòng trước nhất.”

Hoàng hậu mỉm cười ngó Dinas: hoàng hậu biết Dinas thấu rõ tâm can mình. Đi quá lên một

chút, gần một bụi gai, Dinas đưa hoàng hậu đi ngang qua khúc lộ. Iseut rất khôn ngoan, bảo tên cưỡi ngựa kéo cao yên cương, rồi một tay giữ gấu áo, một tay cầm cây roi, hoàng hậu chờ cho ngựa bước chậm chậm qua khúc sinh, khi ngựa sắp qua hết hoàng hậu đánh một roi, ngựa vụt chạy lên, qua khỏi không một chút lấm lem.

Đứng bên kia vũng lầy Mal Pas, hai vị vua và đám quần thần chứng kiến cảnh hoàng hậu đi qua, ai nấy cũng phải ngạc nhiên, ngưỡng mộ.

Hoàng hậu bận chiếc áo lụa có điểm những đường viền bằng lông thú trắng, bên ngoài thêm tấm áo choàng lướt thướt. mái tóc của hoàng hậu kết bím cùng những dải lụa trắng và sợi kim tuyến, được thả xuống hai vai. Một vòng đai vàng quấn quanh đầu. Hoàng hậu đi tới bên tấm cầu ván nổi với tên cùi:

“Ta cần tới nhà ngươi.”

“Tâu hoàng hậu cao quý, xin tuân lệnh. Hoàng hậu muốn sao xin cho biết.”

“Ta không muốn làm bẩn mất áo khi bước qua sinh; nhà ngươi có thể cõng ta nhẹ nhàng qua cầu được chăng?”

“Tâu hoàng hậu cao quý, hoàng hậu nói sao? Xin hoàng hậu đừng bắt kẻ nghèo phải làm công việc đó, kẻ nghèo mang thân cùi lở lói...”

“Nhà ngươi hãy làm mau. Nhà ngươi nghĩ rằng ta sẽ lây bệnh của nhà ngươi hay sao. Hãy tới đây, đưa lưng cho ta leo lên. Bệnh hoạn sao nhà ngươi còn mập mạp như vậy?”

Tên cùi cả cười, đưa lưng cho hoàng hậu leo lên. Hất thảy mọi người từ hai vị vua cho tới các vương tước, đều mở to mắt ngó. Tên cùi chống gậy, làm bộ khó nhọc, nhấc khó khăn từng chân một, thỉnh thoảng làm bộ muốn té. Hai chân gác hai bên vai tên cùi, hoàng hậu cõi lên lưng tên cùi.

Các hiệp sĩ, các vương tước bảo nhau:

“Coi kìa hoàng hậu cõi lên lưng tên cùi. Y khắp khiễng, sắp té. Chúng ta hãy chạy tới giúp.”

Vua Artur cũng theo mọi người chạy tới. Tên cùi cúi mặt lẳng lặng bước tới bên kia bờ. Iseut tụt xuống đất. Tên cùi nói:

“Tâu hoàng hậu, hoàng hậu có cho kẻ nghèo được ăn uống không?”

Vua Artur nói:

“Hoàng hậu hãy ban cho y, y rất xứng đáng được thưởng công.”

“Tâu nhà vua, đây là một tên khát cái nhưng y không đến nỗi quá nghèo. Bữa nay y kiếm được khá nhiều, không sao ăn hết. Ngồi trên lưng y thiếp nhận thấy trong túi y có khá đầy của bố thí, trong túi có đủ bánh mì, miếng lớn miếng nhỏ rất nhiều. Lại còn đôi giày của nhà vua ban cho nữa, nếu y đem bán cũng được khá tiền. Thiếp sẽ chẳng cho y một đồng tiền nhỏ.”

Hai vị vua đón mừng hoàng hậu. Ngựa của hoàng hậu được đưa tới. Hoàng hậu leo lên ngồi trên yên ngựa.

Trong khi đó, Tristan lẳng lặng bỏ đi, tới kiếm Governal đang đợi với hai con ngựa giống ở Castille thật tốt, hai cây dáo và hai tấm khiên. Governal trùm đầu một vương lụa trắng, chỉ hờ có hai mắt. Còn Tristan trùm đầu bằng một vương lụa đen; hết thảy giáp trụ đều che giấu dưới

tấm lụa đen. Trên ngọn giáo có cột lá cờ đuôi nheo do người bạn tình riêng tặng. Hai người đeo gươm, nhảy lên ngựa và xuất hiện giữa Bãi Trắng.

Gauvain, cháu vua Artur, nói với Girflet:

“Coi kìa hai người mới tới! Tôi không quen họ. Anh có biết ai đó không?”

Girflet đáp:

“Biết lắm: cờ đen và ngựa đen, đó là hiệp sĩ Đen trên núi. Còn người kia huy hiệu toàn trắng, không phải ở xứ này. Tôi dám chắc không phải người thường đâu.”

Hai kỵ sĩ chạy tới, tấm khiên ghì sát vào người, hai mũi dáo để chúc xuống, cờ hiệu bay phất phơ trước gió. Mọi món trang phục thích hợp với thân mình, tưởng như khi sinh ra họ đã sẵn có như vậy. Vua Marc và vua Artur đàm đạo về hai người mới tới nhiều hơn là chú ý tới các vương tước đang đấu võ dưới bãi. Hai hiệp sĩ Đen và Trắng xuất hiện trong đám thí võ. Mọi người quay lại ngó hai người mới tới; riêng có hoàng hậu đã đoán ra họ là ai, tính làm gì. Andret phi ngựa hươi mũi giáo về phía Tristan. Tên vương tước gian xảo và quay quắt không nhận ra kẻ thù, nhưng Tristan biết rõ y là ai. Tristan bèn cũng hươi mũi dáo lao thẳng tới đón Andret. Trong nháy mắt mũi giáo của Tristan đã chọc thủng tấm khiên, giết Andret chết tươi ngay dưới chân hoàng hậu. Governal trông thấy lão tiều phu vì một trăm đồng tiền vàng đã dẫn đường cho vua Marc tới bắt gặp Tristan đang ngủ trong rừng. Chẳng nói chẳng rằng, Governal lao thẳng tới và xiên một mũi giáo qua ngang ngực lão già tham vàng. Iseut là con người sông phẳng, trông thấy thế mỉm cười giấu mặt.

Gauvain nói với hiệp sĩ đồng hành:

“Hỡi các bạn, chúng ta phải làm gì chớ, trước xác chết của hiệp sĩ Andret và lão tiều kia. Đúng, hai người đó không phải là người thường. Nhưng nếu không phản ứng, họ có thể cho chúng ta là những kẻ hèn. Chúng ta hãy lao theo họ, vây bắt lấy họ.”

Vua Artur nói:

“Ai bắt được hai người đó là có công lớn.”

Các hiệp sĩ vội băng mình tới, nhưng Tristan và Governal đã vượt qua con suối và không ai dám đuổi theo. Hai người như hai bóng ma biến dạng. Khi các vương tước mất hút hai hiệp sĩ Trắng Đen bèn quay trở về, không ai còn hứng thú nữa.

Lều được dựng nhiều trên bãi. Thay vì lau sậy, trên bãi đầy những nhánh lay-ơn. Nhiều hiệp sĩ vui đùa với bạn gái. Xa xa có tiếng thợ săn thúc kẻ đuổi theo hươu nai. Hai vị vua nhân dịp xét xử những người có điều khiêu nại; các vương tước trao đổi tặng vật cho nhau.

Sau bữa tiệc, vua Artur tới thăm lều riêng của vua Marc, cùng với đám tùy tùng. Không còn triều đình của vua Artur và vua Marc. Các vương tước không bận đồ nỉ, bận toàn gấm và lụa. Hai vị vua bàn thảo về việc sắp xếp vụ phát nguyện trong ngày hôm sau. Sau đó, mọi người đi ngủ trong tiếng tiêu tiếng sáo.

Liền sau khi quân canh nổi hiệu trống đồng, mọi người vội vã trở dậy. Mặt trời lên cao bắt đầu làm tan sương mù cũng như những nụ băng giá. Những người vùng Cornouaille tụ tập trước lều của hai vị vua, mỗi vị vương tước đều có kèm theo vị phu nhân của mình. Một tấm lụa Nicée có thêu những hình thú vật nho nhỏ được giăng trên cổ. hết thấy những bảo vật của miền Cornouaille lấy từ trong kho tàng, thùng hay hộp gỗ ra, được trưng bày chồng chất tại đó. Rồi hai vị vua dẫn Iseut tới, mỗi người dắt một tay.

Vua Artur nói:

“Hỡi hoàng hậu xinh đẹp Iseut, đúng như thiên hạ đã mệnh danh như vậy: Hoàng hậu hãy phát nguyện trước các bảo vật kia, rằng không bao giờ Tristan đã vì điên dại và tội lỗi yêu thương hoàng hậu, Tristan đối với hoàng hậu chỉ có một tình bạn như với vợ của cậu mình mà thôi.”

Iseut lớn tiếng đáp:

“Tôi xin thề trước những bảo vật bày nơi đây, cũng như mọi bảo vật khác ở khắp nơi khác rằng, chưa hề giữa hai đùi tôi có một người đàn ông nào khác ngoài tên cùi khi nầy cống tôi qua tuổi và vua Marc của tôi. Với hai người tôi vừa kể, tôi khỏi cần biện minh. Ai cho rằng tôi phải chịu thử thách bằng thép đỏ, tôi xin sẵn sàng.”

Hết thấy mọi người hiện diện đều chấp nhận lời thề của hoàng hậu.

Ai nấy đều nói:

“Hoàng hậu đã nghiêm chỉnh tuyên bố. Đó là sự thật. Hoàng hậu đã nói rõ hơn những lời buộc tội của lũ vương tước gian xảo và quay quắt. Ai còn không tin lời hoàng hậu đáng tội lưu đầy.”

Vua Artur nói với vua Marc trước mặt đông đủ các vương tước:

“Tâu nhà vua, chúng ta đã mắt thấy tai nghe lời thề của hoàng hậu. Những vương tước hãy coi chừng chó có sàm báng hoàng hậu nữa. Chiến tranh hay hòa bình không còn là chuyện khiến ta phải do dự, nếu một ngày nào Iseut lên tiếng kêu, ta sẽ tới binh vực cho nàng.”

Hoàng hậu Iseut nói đáp lời Artur trước mọi người:

“Tâu nhà vua, xin đa tạ, đa tạ.”

Vua Artur đáp:

“Tâu hoàng hậu, xin hoàng hậu hãy tin chắc sẽ không bao giờ còn một người nào dám sàm báng hoàng hậu, chừng nào ta còn sống và đủ sức khỏe.”

Hai vị vua chia tay. Mỗi người trở về với vương quốc của mình.

Vua Artur trở về Dureaume. Vua Marc ở lại Cornouaille.

CHƯƠNG 12

Thế là miền Cornouaille tìm lại được bình yên. Không ai còn dám làm vẩn đục hạnh phúc của của vua Marc nữa. Hoàng hậu Iseut được vua Marc yêu thương nhất mực! Bởi đã nghi ngờ hoàng hậu cho nên nhà vua càng thấy yêu thương hơn. Hằng ngày, vua Marc tìm mọi cách để cho hoàng hậu được vui. Nếu cần làm vui lòng hoàng hậu quý yêu, vua Marc không từ nan một cực nhọc nào.

Nhưng Iseut còn luôn nghĩ tới bạn.

Tristan vẫn ẩn náu nơi nhà tiểu phu. Nhà vua giữ quyết định lưu đày Tristan. Tristan đã cam kết sẽ ra đi nơi hải ngoại Hoàng hậu Iseut được minh oan. Vua Artur đã đứng ra bảo đảm cho hoàng hậu. Tristan không còn lý do gì để ở lại Tintagel nữa. Nhưng Tristan không muốn ra đi mà không tái ngộ một lần với hoàng hậu.

Một đêm, Tristan lẻn vào vườn cây bên phòng ngủ của hoàng hậu. Tristan leo lên ngọn tùng cao, mong mỗi cơ may sẽ đến. Hồi nhỏ, Tristan học được tiếng hót của họa mi, của chim tước, của mọi thức chim trong rừng.

Iseut ở trần trong tay vua Marc, bỗng nghe tiếng họa mi hót véo von trong đêm. Tiếng họa mi hót trong đêm chỉ có thể là tiếng gọi của bạn tình ở ngoài kia đang mong đợi. Tristan tiếp tục véo von hót tiếng họa mi. Đến kẻ sát nhân cũng phải thấy trong lòng tràn ngập yêu thương.

Iseut không biết làm sao. Vua Marc đang ôm cứng hoàng hậu trong giấc ngủ say. Tại phòng bên có tới một chục vương tước với nhiệm vụ bảo vệ giấc ngủ của nhà vua. Cứ năm người ngủ thì năm người thức canh bên ngoài cửa lớn, bên ngoài cửa sổ.

Xa xa tiếng họa mi hót của Tristan trở giọng buồn, đúng như tiếng họa mi thiết tha tấu khúc già từ mùa hè vào những ngày chớm gió trở lạnh. Tiếng hót sao mà náo nê yêu thương. Iseut vừa buồn vừa đau vừa bức tức, mắt khóc, tim thổn thức, tiếng nói không lọt qua kẽ răng:

“Ta chỉ có một đời, nhưng chia xẻ làm hai: một phần của ta và một phần của Tristan đã chiếm lĩnh mất. Cái phần hiện đang ở ngoài kia, xa xa, đang cất tiếng hót còn thiết tha đối với ta hơn cả phần đời tại đây của ta. Nếu cái phần kia phải héo hon mà chết thì phần đời này còn có nghĩa gì nữa. Thân xác ta đang giữ nhưng trái tim ta đang ở trong tay chàng.”

Rồi Iseut lại nghĩ:

“Còn gì là yêu thương, nếu ta không chịu mạo hiểm, dù phải chết vì bạn tình... Muốn ra sao cũng vậy, ta sẽ chết, ta sẽ trọng thương, lạy Chúa, ta cứ phải ra.”

Nhè nhẹ, Iseut cởi cánh tay trói buộc của vua Marc. Trần truồng bên dưới chiếc áo mỏng manh, Iseut khoác vội chiếc áo choàng có lót da thú màu xám, tấm lụa trùm kín mặt, nhón bước Iseut đi ra ngoài.

Khi đó các vương tước tình cờ say ngủ đúng một chục người. Kẻ nằm trên giường kẻ ngủ gục ngay dưới sàn.

Iseut nhẹ nhất then cửa, vòng thép có đục xung xoèng đôi chút, nhưng không đủ lay tỉnh mười vương tước đang bảo vệ giấc ngủ của vua Marc, Iseut đi thẳng tới bên gốc tùng cao, nơi hò hẹn đã quen của người yêu.

Tristan nhào tới ôm lấy Iseut. Hai người quấn quít lấy nhau như có ai đó dùng dây da cột lại vậy. Hai người nói rất ít, yêu nhau rất nhiều, thỏa thích. Kéo dài cho tới sáng.

Từ nay cứ mỗi dịp vắng mặt nhà vua, hai người lại quen đường cũ hò hẹn gặp nhau.

Trong khi đó, Denoalen và Gondoin còn sống, còn bận tâm theo dõi, chờ dịp trả hận.

Một bữa nọ, tên dò thám tài tình nhất trong bọn mà Denoalen và Gondoin nuôi dưỡng tới trình.

“Xin cấp báo để vương tước rõ: từ hồi ở bên vũng lầy Mal Pas, nhà vua xem ra không vừa lòng các vương tước nữa; nhà vua hận các vương tước vì hoàng hậu. Tôi xin nguyện sẽ treo cổ nếu không đưa được các vương tước tới nơi mà Tristan thường gặp gỡ vui thú với hoàng hậu. Tristan chưa hề đi khỏi miền Cornouaille, tôi biết nơi trú ẩn của y. Mỗi khi nhà vua đi săn thú, y lại lẻn trốn như con cầy con cáo vào phòng ngủ của hoàng hậu. Sáng mai lúc mặt trời vừa mọc, các vương tước hãy tới rình gần khung cửa sổ mé sau lầu đài bên cánh phải; các vương tước sẽ thấy Tristan tới đó, lưng mang thanh gươm, tay cầm cây cung với hai mũi tên.”

“Sao nhà ngươi biết rành như vậy?”

“Mắt tôi trông thấy y.”

“Tristan đó hả.”

“Dạ, tôi nhận rõ đúng y.”

“Nhà ngươi trông thấy bao giờ?”

“Mới sáng nay. Nếu các vương tước nhìn ra Tristan, tôi sẽ được thưởng công ra sao?”

“Một đồng tiền bạc, và còn nhiều nữa sau khi trông thấy rõ đúng là Tristan.”

Tên dò thám bèn tiết lộ:

“Nếu vậy các vương tước hãy nhớ: trong phòng ngủ của hoàng hậu có một khung cửa nhỏ bên ngoài phủ tấm rèm. Khung cửa đó mở ra vườn cây. Một trong hai vương tước hãy chui qua rào, tới núp trong đám lau sậy gần phòng ngủ của hoàng hậu. Sau đó lấy một cành cây dài, lẻn tới bên khung cửa sổ, đưa cành cây vào trong hé tấm rèm, vương tước sẽ thấy rõ những gì đang xảy ra bên trong. Nếu ngày mai vương tước không bắt gặp Tristan bên trong phòng cứ đem tôi thiêu sống đi.”

Hai vương tước gian xảo và quay quắt bàn thảo với nhau. Gondoin lãnh phần việc sáng mai lẻn vào rình rập đôi tình nhân trong vườn lầu đài của vua Marc.

Y hẹn rồi họ chia tay.

Hoàng hậu Iseut sau này quá yên tâm không chú ý tới hành vi thâm độc của bọn vương tước thù địch. Hay tin nhà vua sẽ đi thành Lubin trong ngày mai, Iseut vội cho Perinis tới báo tin cho Tristan biết và hẹn tới gặp gỡ.

Hỡi bạn đọc, hãy run rẩy đợi biến cố xảy ra.

Sáng hôm sau, trong khi trời còn chưa sáng rõ. Tristan đã rời nơi ẩn núp tại nhà tiểu phu Orri, lên đường len lách qua những cánh rừng. Từ một bụi rậm đi ra, Tristan bắt gặp Gondoin trên đường từ lâu đài của hắn đi tới. Vội vã, Tristan rút lui vào bụi rậm, đón đợi. Trong bụng Tristan thầm nhủ: “Cầu trời cho tên giặc không trông thấy ta trước khi nó tới gần.”

Tristan nắm chắc cây gươm, đợi. Nhưng Gondoin đi theo một ngã khác. Tristan thất vọng từ bụi rậm nhảy ra tình rượt theo Gondoin, nhưng vô ích, Gondoin đã đi xa mất hút.

Tristan vừa tiến bước đã trông thấy Denoalen cỡi con ngựa đen chạy nước kiệu, theo sau có hai con chó săn lớn. Tristan núp bên sau một gốc táo. Denoalen huýt chó chạy vào rừng săn đuổi con heo. Nhưng trước khi chó lùng được heo rừng thì chủ của nó đã bị một cú nặng đến không phép tiên nào trên đời chữa trị nổi. Tristan cởi áo choàng và nón liện bên gốc cây. Tên vương tước gian xảo và quay quắt tiến tới gần. Khi vừa tầm, Tristan nhào ra. Denoalen toan chạy trốn, nhưng không kịp vì Tristan đã bèn gót. Denoalen không kịp la lên một tiếng, bèn liều hơi gươm tính đâm lại Tristan song không trúng. Tristan dùng gươm cắt hai bím tóc của Denoalen bỏ trong ống giày. Tristan muốn đưa ra cho Iseut thấy, để chứng minh thù hận đã được trả.

Tristan tự hỏi:

“Đáng tiếc, không hiểu Gondoin đi đâu mất. Nếu nó tới khi nầy, ta đã phục vụ nó còn hơn tên này.”

Tristan chùi lưỡi gươm, tra gươm vào vỏ, rồi kéo một cành cây lớn che lấp xác Denoalen. Đội nón lên đầu, choàng áo lên vai, Tristan thản nhiên đi tới phòng bạn.

Gondoin đã tới đó trước Tristan. Lấy cây gai dài, Gondoin đưa vào khe cửa hé tấm rèm nhưng không trông thấy ai khác ngoài tên hầu Perinis. Rồi thấy Brangien bước vào, tay còn mang chiếc lược mới chảy dầu cho Iseut.

Vừa lúc đón Tristan tới. Trên tay Tristan cầm cây cung với hai mũi tên, tay kia cầm hai bím tóc dài. Cởi áo choàng, Tristan vừa kịp ôm lấy Iseut chạy ra đón, mừng rỡ.

Trong khi Iseut đưa môi hôn Tristan, chợt thấy tấm rèm bóng dáng của Gondoin đang thò đầu ngó. Tristan nói với Iseut:

“Đây là hai bím tóc của Denoalen. Ta vừa trả được hận, nó sẽ hết kiếm chuyện sàm báng hoàng hậu nữa.”

Iseut bình tĩnh đáp:

“Thưa hiệp sĩ, xin đa tạ hiệp sĩ đã nhọc công vì thiếp. Nhưng thiếp còn muốn hiệp sĩ dạy cho thiếp cách bắn cung. Phải giương cung ra sao mới bắn đúng cách?”

Tristan ngạc nhiên ngó Iseut, nhưng vội đoán ra ý định của bạn.

Tristan bèn giương cung lên.

Iseut nói tiếp:

“Hiệp sĩ hãy mắc lên cung một mũi tên, hiệp sĩ coi chừng dây cung. Thiếp ngó thấy một vật chướng ngại. Tristan hãy nhắm cho trúng đích. Cầu mong Chúa run rủi cho lần này không bỏ lỡ tên giặc.”

Tristan vụt quay lại, phóng mũi tên bay vụt qua khung cửa sổ.

Mũi tên lao nhanh hơn con chim cắt, đâm thủng mắt Gondoin, ghim sâu trong đầu Gondoin như quả táo quá chín. Gondoin té ngửa, đung đầu nhằm một cây cọc, chết thảng. Gondoin không kịp la lên một tiếng: “Thứ tội!”

Iseut nói với Tristan:

“Hỡi bạn yêu quý, Gondoin đã chết; chúng không thể làm hại chúng ta được nữa. Nhưng trên đất này vẫn còn nhiều kẻ tai mắt dò dẫm chúng ta. Chừng nào bạn yêu vẫn còn ở lại đây, bạn có thể không may mắn bấy. Vì sinh mạng chúng ta, bạn yêu nên sớm rời khỏi đất này”

“Hoàng hậu đã nói rất đúng. Ta có bốn phận lìa xa những ngày vui sướng, đi tới chỗ lưu đày. Rời xa bạn yêu quý, đi tìm cảnh cô đơn. Xin hoàng hậu giữ mãi kỷ niệm của hai chúng ta.”

“Hỡi người bạn xinh trai của thiếp, thân xác chúng ta sẽ rời nhau, nhưng mối tình của chúng ta sẽ còn lại mãi. Chúng ta ở xa vẫn yêu nhau như khi gần gũi. Hỡi Tristan, xin bạn chớ mất lòng tin.”

“Thưa hoàng hậu, dù đi tới đâu, ta sẽ không còn yêu ai ngoài hoàng hậu. Xin hoàng hậu hãy chăm sóc con chó Husdent. Ta không yêu cầu hoàng hậu một điều gì khác, nhân danh Chúa cao cả, xin hoàng hậu hãy làm vui lòng ta một điều đó thôi. Hoặc giả sau này, nếu có cơ hội cần thiết cho sứ giả tới kiếm hoàng hậu, khi đó là lúc cấp thiết lắm, xin hoàng hậu làm theo lời ta gửi về.”

“Bạn Tristan, không bao giờ thiếp sẽ quên được bạn. Chừng nào mà ta ngó thấy chiếc nhẫn bạn mang trên ngón tay kia, không một trở ngại nào sẽ ngăn giữ ta được để không làm theo lời bạn nhắn gửi.”

“Tâu hoàng hậu, xin vĩnh biệt.”

Tristan hôn bạn lần cuối, rồi ra đi. Tristan cùng Governal hai người rời khỏi miền Cornouaille trên chiếc thuyền thứ nhất rời bến.

CHƯƠNG 13

Thuyền đưa hai thầy trò tới miền Normandie. Nhưng hai người chỉ ghé lại một thời gian ngắn. Từ nay Tristan thích đi phiêu lưu, hiệp sĩ lang thang nay đây mai đó. Khắp nơi tư cách hiệp sĩ của Tristan tạo nên danh vang: ở Tây Ban Nha, Tristan hạ sát tên khổng lồ hung dữ chuyên dùng râu của những vị vua chúa bị hấn giết chết để nhồi tấm áo ngực hàn nổi tiếng. Tại vương quốc Lorge, Tristan chém đầu tên râu xồm Urgan. Thanh gươm của Tristan phục vụ cho những vương hầu ở Frise, ở Gavoie, ở Đức, nhưng không ai giữ nổi chân Tristan lại ở trong triều, cho dù đó là triều vua lớn La Mã. Từ ngày rời khỏi xứ xa, nơi đã chôn chặt tình yêu. Tristan thấy đâu cũng là đất lạ, nán lại một thời, rồi bỏ đi. Ngay đến nơi chôn nhau cắt rốn là miền Loonois, Tristan cũng không lưu luyến. Nhưng thỉnh thoảng Tristan vẫn quay về Loonois, vì tin rằng nếu Iseut có tin muốn gọi cho mình tất nhiên phải gọi tới Loonois. Roald và bảy con đón tiếp Tristan như chủ tướng, nhưng chẳng nhận được cánh thư nào từ miền Cornouaille.

Tristan hy vọng gì? Bây giờ chỗ của Iseut nhất định bên vua Marc không còn lý do gì đổi khác được. Vua Marc đối đãi với Iseut nhất mực yêu thương. Tristan đâu có đem lại cho Iseut được gì, ngoài những buồn lo! Tristan cảm ơn Foitenant, hân hoan trong sự mừng rỡ, đón tiếp của những người thân cũ, nhưng Tristan không thể ở lại Loonois. Cuộc đời của Tristan bây giờ cần được kéo dài trong phiêu lưu, chỉ trong phiêu lưu, mới mong có khuây lãng. Cùng Govenal, Tristan lại tới miền Bretagne.

Tại đây lâu đài đổ nát, nhà cửa cháy thêu. Người thành nantes đã kéo tới xâm lăng, tiêu diệt một phần lớn toàn miền Bretagne. Hầu tước Hoel, một trong những thủ lĩnh sau cùng của miền Bretagne, tử thủ trong lâu đài Carhaix, bị bao vây bởi quân của bá tước Riol thành Nantes.

Một đêm, Tristan lén xuyên qua phòng tuyến của lũ xâm lăng, tới trước cửa lâu đài Crahaix, ngỏ lời giúp sức hầu tước Hoel. Ban đầu Hoel từ chối. Tristan có cam đảm tới đâu cũng vô ích. Lúc đó đã quá muộn, lương thực trong thành đã cạn, làm cách nào tử thủ được lâu đài nữa? Nhưng con trai của hầu tước Hoel là Caherdin tiên đoán được mưu lược của Tristan, yêu cầu cha hãy nhận lời nhờ Tristan giúp sức.

Caherdin mới đúng là người chiến sĩ can trường và phong nhã. Nhờ có Caherdin vững tâm chiến đấu, thành Cahaix mới giữ được tới nay. Nếu chỉ có hầu tước Hoel, có lẽ Carhaix đã ra hàng từ lâu.

Tristan đem lại hăng hái cho người miền Bretagne. Khi bá tước Riol đưa quân tới bên thành, quân canh báo động. Tristan và Caherdin tập hợp hết những người còn sức chiến đấu, cùng bọn họ kéo ra nghênh chiến với quân thành Nantes.

Khi phe Bretagne ra quân, vàng trắng đã lộ hiện lẫn với các vì sao. Dẫn đầu các hiệp sĩ phe mình, Tristan đâm thùng khiên, đập nón sắt, xả rách áo giáp, chém làm đôi những kỵ sĩ cùng ngựa cưỡi. Tristan đúng là con sói giữa bầy cừu. Riol cũng không địch lại nổi Tristan: Thanh gươm của Tristan tới chặt băng đầu Riol, thân mình rớt xuống ngựa.

Trông thấy chủ tướng đã chết, bọn xâm lăng thành nantes bỏ chạy. lần lượt từ lâu đài nọ tới lâu đài kia. Tristan cùng Caherdin giải phóng toàn miền Bretagne khỏi tay quân xâm lăng. Hai

người trở nên đôi bạn đồng hành chiến đấu. Caherdin ngưỡng mộ Tristan, Tristan thương yêu Caherdin.

Hai người trở thành đôi bạn thiết, mãi mãi không quên nhau.

Nhưng Caherdin có cô em gái xinh đẹp và ngoan hiền. Cô gái mang tên Iseut. Vì Iseut có tài khéo dệt vải và thêu thùa với những hình thú vật và cây cỏ rất đẹp, cô gái được mọi người ca tụng là Iseut Tay Trắng.

Lần đầu tiên nghe nói tới tên cô gái, Tristan thấy trong tim xao xuyến. Khi gặp mặt nhan sắc của Iseut Tay Trắng khiến cho Tristan chóa mắt. Caherdin nhận thấy tâm tình của bạn, trong lòng cảm thấy vui tình bạn của Caherdin, tình yêu của Iseut biết đâu chẳng giữ mãi được Tristan ở lại miền Bretagne.

Cho nên Caherdin thường mượn cớ đưa Tristan tới thăm phòng riêng của em gái. Và Tristan cũng cảm thấy vui những khi tới gần Iseut.

Nhưng nghe tên Iseut, Tristan vừa hân hoan vừa buồn khổ.

Tên thương yêu cũ chỉ thêm gọi lại nỗi sầu đã tưởng khuây lặng được trong phiêu lưu. Nhưng tuy sầu, Tristan cũng cảm thấy yêu. Mỗi khi ngó Iseut Tay Trắng, Tristan lại thương nhớ Iseut Tóc Vàng. Nhắc tới Iseut Tay Trắng, Tristan càng thương nhớ Iseut Tóc Vàng. Mộng và thật, sầu thương cũ và nhan sắc hiện tại trộn lẫn trong tim Tristan. Chính Tristan cũng chẳng hiểu tâm trạng mình nữa. Tristan trông thấy và không trông thấy Iseut. Tristan đã mất và không mất Iseut. Iseut Tay Trắng là một trinh nữ ngây thơ, lặng lẽ ngồi nghe Tristan kể chuyện hay ca hát. tạt quên phiêu lưu, Tristan treo thanh gươm trên vách và ôm cây thụ cầm.

Những buổi tối sum họp cùng đám quần thần chung quanh hấu tước Hoel, Tristan thường ca hát cho các vương tước và các phu nhân nghe. Với cây thụ cầm trong tay, Tristan soạn những bài ca. Tristan thường ưa trở lại một bài, với điệp khúc:

*Iseut người yêu hỡi, qua muôn trùng.
Em là đời ta, em là cõi chết của ta.*

Mọi người nghe Tristan ca hát như vậy, ai cũng nghĩ rằng chàng hiệp sĩ tuổi trẻ đang yêu cô gái Iseut của hầu tước Hoel. Nhưng Tristan chẳng hiểu đâu là Iseut. Tuy nhiên, những khi một mình tưởng nhớ, hình ảnh hoàng hậu Iseut nổi bật hẳn lên, phá tan chân dung thật hàng ngày thường gặp. Tristan cảm thấy rõ ràng, có những lúc đã phản bội người yêu một đời.

Một hôm, Caherdin nói với Tristan:

“Bạn hỡi, tôi biết bạn khổ lắm. Nhưng tại sao bạn cố giữ nỗi khổ trong tâm: Làm sao bạn giấu được mọi người chung quanh? Bạn yêu Iseut. Tôi rất sung sướng nếu bạn muốn cưới em gái tôi. Tôi sẵn sàng ngỏ lời dùm bạn với cha tôi.”

Tristan không đáp. Tự thân Tristan cũng không dám hỏi mình, đành để mặc cho mọi sự chảy trôi, không thể quyết định.

Tristan tự nhủ:

“Iseut bạn hỡi, tại sao đời chúng ta khác nhau đến thế! Từ ngày xa nhau, tình yêu đối với ta chỉ còn là mộng tưởng. Vì bạn ta không còn biết vui, nỗi buồn của ta bạn đã nắm giữ hết, trong khi đêm ngày bạn được vui. Ta thèm thuồng bạn biết chừng nào, trong khi bạn vẫn hưởng thú vui. Trong khi ta thiếu thốn thèm thuồng bạn, thì vua Marc mặc sức thỏa mãn với bạn.

“Những gì của ta trước kia bây giờ của nhà vua. Bỏ đi, phải chăng ta đã đánh mất hết? Bây giờ

biết đâu Iseut đã chẳng quên ta rồi. Cho riêng một mình Iseut, ta không thêm ngó ngang tới một ai khác, ta đã từ chối mọi cơ hội yên ổn, ấm áp. Bây giờ ta đang gặp một cơ hội mới, nhưng ta không dám nhận lãnh. Ta cần thiết được yêu mà không dám nhận yêu. Tại sao vậy? Yêu đi cho trọn vẹn, yêu để không nhận lại được chút gì, như vậy có đúng không? Ta sẵn sàng chịu khổ, khổ mãi, nếu ta tin chắc Iseut còn yêu ta. Nhưng bây giờ bao nhiêu năm tháng trôi qua mà không hề nhận được chút tin tức của Iseut! Có thể Iseut đã quên ta. Trong khi ta tiếp tục gìn giữ mối tình của ta với Iseut, thì Iseut đã vui khuây, bỏ quên người bạn xưa.

“Lạy Chúa, tại sao trong khi ta không thể giải thoát khỏi tình yêu thì Iseut có thể vui lòng với tình bạn? Nhưng ta cũng hiểu mỗi khi ta chợt có giây phút xao lãng, tình yêu của Iseut bỗng lờ lẻo ta trở lại. Tim ta như cây đàn bán chạy, ta còn cảm thấy Iseut có yêu ta. Ta vẫn tin một khi ta còn yêu, nhất định Iseut chưa thể hết yêu ta mặc dù mọi ngăn cản chung quanh.

“Nhưng ta cũng không ngăn nổi cảm nghĩ Iseut lần lần xa ta. Iseut muốn xa, nếu không, thỉnh thoảng Iseut có thể cho ta tin từ xa, vì Iseut phải biết rằng ta không hết yêu nàng. Nhưng Iseut biết tìm ta ở đâu? Người đã yêu, hốt hời mong nhớ thiếu gì cách tìm ra tung tích nhau, Iseut đã không thử đến cách dễ nhất. Tại sao vậy? Hay chỉ có một giải thích dễ dàng: Iseut đã yêu vua Marc? Bản chất của Iseut, nhan sắc của Iseut, không phải Iseut có thể ngày đêm sầu muộn trong khi vua Marc sẵn sàng ở bên để chiều chuộng mọi ước muốn. Phải chăng Iseut đã đầy đủ ước muốn đến quên mất ta rồi?

“Nếu quả tình Iseut quá đầy đủ đến quên ta, phần ta cũng không thể mãi mãi lệ thuộc vào nỗi đau đến quên mất ta. Ta không bao giờ hết yêu Iseut, nhưng ta không còn lệ thuộc vào Iseut duy nhất. Ta sẽ cưới vợ, để cũng như Iseut thử thách tình yêu trong thú vui.”

Tristan quyết định cưới Iseut, quyết định đưa tới hậu quả phương thuốc làm tăng gấp đôi chứng bệnh. Tristan muốn cưới Iseut Tay Trắng, vì cái tên Iseut và nhan sắc của cô gái. Cho dù cô gái nhan sắc đến đâu, Tristan cũng không màng tới nếu cô gái không mang tên Iseut. Nhưng nếu Iseut có cái tên không có sắc đẹp, Tristan cũng sẽ không cưới.

Tristan muốn chữa trị vết thương tình yêu bằng cách cưới Iseut Tay Trắng.

Caherdin vì Tristan hết lời ca ngợi Tristan, xin cha vui lòng gả Iseut cho Tristan. Hầu tước Hoel rất hoan hỉ: nếu thế giới ở trong tay ông ta, ông ta cũng cho luôn cả Tristan, vì hầu tước Hoel nhận thấy Tristan xứng đáng được như vậy. Hầu tước cho gọi con gái tới, nói cho biết ý định. Iseut Tay Trắng rất vui lòng chấp thuận ý muốn của cha: Iseut đã thầm yêu chàng hiệp sĩ xinh trai. Hầu tước cho vời Tristan, trả lời cho biết đã ưng thuận. Tristan xin lãnh ý hầu tước.

Hôn lễ được ấn định.

Tới ngày, hầu tước cùng bằng hữu tới, Tristan cũng dẫn đầu bằng hữu tới. Linh mục làm lễ và theo đúng nghi thức của Giáo Hội, Tristan trở thành chồng chính thức của Iseut Tay Trắng.

Sau nghi lễ, mọi người tụ họp dùng bữa tiệc cưới linh đình. Sau tiệc, mọi người vui đùa đủ các trò vui như ngày hội. Suốt ngày qua đi với những vui chơi.

Đêm đến, giường tân hôn đã thu xếp xong xuôi. Cô gái đồng trinh được các thị nữ sửa soạn đưa vào giường trước. Tristan bận chiếc áo lót rất gọn, cổ tay có cài nút. Trong khi gia nhân cởi áo. Tristan tình cờ đánh rơi chiếc nhẫn bằng ngọc thạch màu lục, tặng vật của hoàng hậu Iseut. Tristan thoáng nhìn thấy chiếc nhẫn, bỗng trong lòng xao xuyến, tràn đầy hối hận. Tristan thầm nghĩ:

“Tại sao ta có thể khuây lãng hình ảnh bạn thiết đến như vậy: Tại sao ta có thể chấp nhận cho ta làm một hành động phản bội tình yêu đến như vậy? Ta không giữ được niềm tin nơi tình yêu của hoàng hậu Iseut hay sao? Ta chính thức xin cưới cô gái, và ta đã chính thức dự lễ cưới. Ta

không thể bỏ nàng được và ta cũng không thể làm chồng nàng được. Ta đã yêu Iseut kia, đã vì Iseut mà làm đủ thứ chuyện, ta không thể có Iseut này để thay thế Iseut kia được. mà ta đối với Iseut này cũng không thể xao lãng đến bỏ mất niềm tin nơi tình yêu của Iseut kia. Hai người quen biết ta đều gặp chung một tai nạn. Đối với cả hai người, ta sẽ khổ vì cả hai Iseut. Cô gái đồng trinh chân thành yêu ta, trong tâm ta thêm muốn ta, cô gái sẽ thù ghét ta nếu ta không thỏa mãn khát vọng của cô gái. Ước sao cô gái thù ghét ta, ước sao phá tan được mối tình này. Ta đã đối xử quá bậy đối với bạn tình phương xa.”

Tristan vào giường nằm. Cô gái ôm lấy chồng, tíu tít hôn lên má, trên trán, trên môi. Cô gái xiết chặt người chồng trong vòng tay, tim cô gái thổ dài, cô gái khát thêm nhưng Tristan từ chối sự khát thêm của cô gái. Tristan trốn chạy sự đòi hỏi của cô gái. Bao nhiêu xúc cảm trong lúc đó đang bay bổng nơi cao, với theo hình ảnh người bạn tình phương xa. Tình yêu gọi theo hoàng hậu, trong khi thêm muốn cũng trở dậy theo trình nữ. Cô gái cảm thấy sự đáp ứng, đòi hỏi được đáp ứng. Nhưng tình yêu đang kéo Tristan bay đi. Tình yêu giết chết khát thêm.

Tristan bối rối nói với vợ nằm bên:

“Nàng ơi, nàng đừng nghĩ bậy cho ta. Ta phải thú thật với nàng một điều bí mật không ai được biết. nàng hãy ráng giữ kín cho riêng nàng. Tại đây, bên trái mắt của ta, trước kia ta có bị một vết thương tới nay vẫn còn đau. Đêm nay không hiểu tại sao vết thương trở nên đau dữ dội, ta hết muốn cùng nàng vui thú. Nàng đừng trách ta, ta xin hẹn với nàng một ngày. Đêm của chúng ta còn nhiều, sáng gì một vài ngày chậm lại. ta sẽ không để phụ lòng nàng.”

Iseut đáp:

“Nghe hiệp sĩ nói tới nỗi đau, thiếp rất buồn lòng. Xin hiệp sĩ đừng quan tâm gì đến thiếp. Hiệp sĩ hãy nằm nghỉ cho yên.”

Và Iseut say ngủ trong tay Tristan.

Những đêm về sau cũng vậy.

* * *

Tại lâu đài Tintagel, trong phòng riêng Iseut thổ dài mong nhớ Tristan mà thiếu phụ đang thêm muốn. Bao nhiêu tâm trí của Iseut đều gọi cho Tristan. Tristan là ý chí duy nhất của Iseut. Tristan là hy vọng duy nhất của Iseut. Bao nhiêu thêm muốn của Iseut đều lấy Tristan làm đối tượng. Iseut không biết nay Tristan ở đâu, tại vương quốc nào, đô thị nào, Tristan còn sống hay đã chết.

Trong phòng riêng, Iseut ngồi một mình soạn một bài ca thảm thương tình yêu: Dan Guiron bị bắt gặp và bị giết như thế nào vì mối tình đối với vị phu nhân mà chàng yêu tha thiết trên hết mọi sự trên đời, và vị bá tước đã mưu toan cách nào đem trái tim của Guiron cho vợ ăn, cùng nỗi đau của vị phu nhân khi hay tin người bạn tình đã bị giết chết.

Hoàng hậu khẽ cất tiếng ca:

*Giọng hát đi theo tiếng đàn
Hai bàn tay hoàng hậu xinh đẹp
Bài ca hay,
Tiếng ca dịu
Giọng ca buồn*

Hoàng hậu đang hát chợt Cariado tới. Đó là một bá tước giàu có, uy thế lớn, có những lâu đài sang trọng, những vùng đất phì nhiêu. Cariado thường tới triều, từ ngày Tristan bỏ đi, để bày tỏ tấm lòng yêu thương với hoàng hậu. Cariado là một hiệp sĩ rất xinh trai, phong nhã, kiêu

căng, nhưng không thích chiến đấu. Cariado đẹp trai, nói giỏi, biết làm đẹp lòng phụ nữ và giầu rất có duyên.

Cariado bắt gặp Iseut hát ca, bèn cười nói:

“Tâu hoàng hậu, tôi vừa nghe tiếng chim cú, nói tới chim cú tất nói tới người chết vì tiếng chim cú báo hiệu sự chết. Nhưng lần này tôi có cảm tưởng gì cú báo tin cái chết của chính nó.”

Iseut đáp:

“Hiệp sĩ nói đúng. Tôi rất muốn bài ca của tôi báo tin cho cái chết của chim cú. Có quá nhiều chim cú, chim vọ cất tiếng kêu làm kinh hãi mọi người. Nếu hiệp sĩ e ngại bài ca của tôi, hiệp sĩ cũng nên lo lắng tới cái chết của mình, vì hiệp sĩ đúng là chim cú, loài chim tới báo những tin buồn. Chưa hề bao giờ hiệp sĩ mang tới những tin khiến người khác được vui, chưa hề lần nào tới đây mà không mang tin buồn. Chưa hề bao giờ hiệp sĩ ra khỏi nhà mà không nghe thấy những tin buồn và đưa đi loan báo. Hiệp sĩ không muốn đi xa để lo những công việc như người ta thường nhắc nhở. Nơi hiệp sĩ không bao giờ có ai nghe được những tin tức khiến cho bằng hữu được vinh dự và thù địch phải đau lòng. Luôn luôn hiệp sĩ nói tới hành động của kẻ khác, còn những hành động của hiệp sĩ chẳng ai nhớ tới bao giờ.”

Cariado đáp:

“Hoàng hậu đang nóng giận, tôi không hiểu nguyên do từ đâu. Có ai điên mới xao xuyến vì những lời hoàng hậu nói! Tôi là chim vọ, còn hoàng hậu là chim cú. Bất kể sự sống chết của tôi, nhưng tôi đem tới cho hoàng hậu những tin buồn về người bạn Tristan của hoàng hậu: Tâu hoàng hậu Iseut, hoàng hậu đã mất Tristan rồi! Tristan đã cưới vợ tại một nơi xa. Bây giờ hoàng hậu cần kiếm một người bạn khác, vì người kia đã rũ bỏ mối tình của hoàng hậu rồi. Tristan đã làm lễ cưới rất long trọng với Iseut Tay Trắng, con gái của hầu tước miền Bretagne.”

Iseut tức giận nói:

“Bao giờ hiệp sĩ cũng là cú vọ để đưa tin xấu về Tristan. Lạy Chúa hãy bắt ta suốt đời không vui nếu ta là cú vọ đối với hiệp sĩ! Hiệp sĩ đã đem tới cho ta một tin dữ, ta cũng không có tin tốt lành để nói lại với hiệp sĩ: ta nói rõ cho hiệp sĩ biết, đừng si mê vô ích! Không một ngày nào trong đời ta có thể dành cho tình yêu hay tình bạn của hiệp sĩ hết. Thà rằng ta đánh mất tình bạn của Tristan còn hơn được tình bạn của hiệp sĩ. Quả thật hiệp sĩ mang tới cho ta một tin dữ, nhưng không đem lợi gì hết cho hiệp sĩ.”

Cariado trông thấy rõ nỗi xao xuyến của hoàng hậu.

Cariado không muốn làm khổ hoàng hậu hơn nữa, cũng không muốn chế giễu hay chọc giận hoàng hậu bằng lời nói.

Cariado vội vã rời khỏi phòng.

Iseut ngồi lại với cơn giận và với nỗi đau.

CHƯƠNG 14

Để trốn chạy nỗi buồn, Tristan suốt ngày đi săn lùng khắp rừng sâu.

Một bữa cùng đi với hầu tước Hoel, hai người đi tới bên một con sông rộng, nước đổ cuộn cuộn. Hoel nói:

“Lãnh thổ của ta tới con sông này là hết. Bên bờ kia, cho tới biển là lãnh thổ của một người khổng lồ, mang tên Moldagog. Y rất tàn ác và hung hãn. Y thường tới đốt cháy đô thị, tàn phá nông thôn, giết hại nhân mạng của ta. Ta thường phải chiến đấu với y. Nhưng hai bên sau đã kết ước: y không tới quấy nhiễu lãnh thổ của ta và không một ai bên ta vượt quá con sông này. Cuộc kết ước đó được phát nguyện trước đông đủ quần thần. Con không nên vi phạm điều kết ước đó, vi phạm con sẽ bị toi mạng và còn mang tiếng xấu.”

Tristan đáp:

“Xin vua cha khỏi quan tâm. Ta sẽ biết lưu ý tới tên Moldagog đó. Trên lãnh thổ nhà quá dư rừng cây để săn bắn rồi.”

Hai cha con lui gót, nhưng Tristan mấy lần còn ngó lại về phía đất của tên khổng lồ.

Sáng hôm sau, Tristan bí mật nài nỉ đầy đủ một mình lên ngựa đi tới sông. Tristan thúc ngựa lao xuống nước. Thiếu chút nữa Tristan bị nước cuốn trôi đi. Nhưng Tristan ra sức đập được sang bờ bên kia. Tới đó Tristan thối mạnh tiếng kèn, khắp khu rừng vang tiếng động. Tên khổng lồ nghe tiếng chạy tới liền, tay mang cây chùy.

“Người trẻ tuổi vinh quang kia, tên gì? Người ở đâu tới, muốn gì?”

“Tâu nhà vua, tôi tên Tristan, tôi cưới con gái hầu tước Hoel. Tôi trông thấy cánh rừng này coi bộ kín đáo và nhiều cây, cho nên muốn tới cất một toà nhà tại đây.”

Moldagog la lớn:

“Xin Chúa chứng minh cho ta! Nếu ta không kết ước giao hảo với hầu tước, ta đã giết chết nhà ngươi tức thì. Hãy mau mau rút lui. May mắn cho nhà ngươi được ta ha toàn mạng đó!”

“Hỡi người khổng lồ, ta đâu có muốn được ngươi ta toàn mạng. ta sẽ cho hạ những cây lớn nhất trong rừng để cất tòa nhà riêng cho ta. Nếu nhà ngươi thấy ý định đó không đẹp ý, chúng ta hãy giao đấu. kẻ chiến thắng sẽ là chúa tể vùng này.”

“To gan cha chả! Nhà ngươi tưởng ta cũng như Urgan râu xồm hay sao, hay người bà con xa của ta mà ngươi đã giết chết tại Tây Ban Nha. Ta sẽ dạy cho nhà ngươi biết Moldagog xứng gấp mười những kẻ tầm thường đó.”

Tên khổng lồ Moldagog phóng cây trùy tới, Tristan nhảy lên né khỏi. Moldagog chạy đi lượm vũ khí, Tristan tính chặt đầu Moldagog nhưng y quá cao, Tristan chỉ có thể chặt đứt một chân của y, chiếc chân văng ra xa.

Moldagog té nhào, rên rĩ:

“Tâu hiệp sĩ Tristan, nếu hiệp sĩ tha cho ta toàn mạng, ta nguyện sẽ trung thành phục vụ hiệp sĩ. Hiệp sĩ hãy sử dụng tòa lâu đài của ta, kho tàng châu báu của ta, quân hầu của ta, lãnh thổ của ta. Nhân danh Chúa, hiệp sĩ hãy tha cho ta toàn mạng.”

Tristan nhận lời tha cho Moldagog, Tristan đeo cho Moldagog một cái chân bằng cây, cột chặt vào chiếc chân cụt cho Moldagog. Rồi tên khổng lồ phát nguyện trước mặt đông đủ quần hầu, suốt đời trung thành phục vụ Tristan. Tristan hạ lệnh cho Moldagog phải lo nhân công và vật dụng thực hiện tòa nhà mà Tristan mơ ước.

Tối hôm đó, Tristan nói thác rằng cả ngày đuổi theo con heo rừng quá lớn. Tảng sáng hôm sau, Tristan trở lại với Moldagog.

Ở bìa rừng, quay ra biển có một tảng đá lớn bị sóng biển đào xoáy thành một gian phòng rộng lớn và cao. Sóng không lên tới gian phòng, nhưng phải chờ khi thủy triều rút xuống mới có thể vào bên trong mà không phải lội nước. Có một lỗ hổng lớn bên trên chiếu sáng gian phòng. Moldagog đưa Tristan tới thăm gian phòng. Tristan lấy làm thích thú. Cây ván, đá và kim khí được đưa tới đó cùng với những công nhân do tên khổng lồ kêu tới. Thợ hồ, thợ mộc, thợ sắt, thợ sơn, hết thảy mọi nghệ thuật được sử dụng trong căn phòng đá. Tường đá được chạm trổ, sơn phết cảnh là và chim bướm. Lỗ hổng trở thành một cửa sổ kính màu. Cây loại cứng chắc nhất được đóng thành một cánh cửa lớn, có nẹp vàng. Đích thân Tristan điều khiển đám thợ. Sáng sớm Tristan đến, chiều tối lại ra về.

Thợ được xếp đặt làm việc trên bãi biển. Những người thợ đục và thợ chạm tạo nên những bức tượng rất đẹp. Tristan sắp đặt để không ai được trông thấy toàn bộ khi hoàn thành. Một phần công việc sắp đặt cuối cùng do chính tay Tristan lo lấy.

Khi công việc hoàn tất. Moldagog trả công cho thợ và đuổi về hết. Khi đó, Tristan và Moldagog mới cùng nhau đưa những món trang trí từ bãi biển vào bên trong. Giữa phòng, Tristan dựng lên một tượng hình linh động tượng như sống thật.

Đó là tượng hình hoàng hậu Iseut cầm chiếc nhẫn bằng ngọc thạch màu lục. Dưới chân hoàng hậu đạp lên lưng tên lùn Froncin đang than khóc. Husdent nằm dưới chân bên tay mặt hoàng hậu. Mế trái Brangien đang đưa cho hoàng hậu cái ly pha lê. Chung quanh, Tristan bày bày những tượng hình bằng gỗ, bằng đồng, mô tả những giai đoạn của cuộc tình giữa hai người: cuộc giao chiến với con quái vật và tên tóc đỏ bị mắc lõm, vù rãi bột trắng trên sàn nhà, mái lều lá trong rừng sâu, tên cùi cồng hoàng hậu trên lưng và còn họa mi ca khúc già từ.

Xong xuôi Tristan đóng kín cửa, hạ lệnh cho Moldagog không một ai được tới gần: khóa cửa do chính Tristan giữ.

Từ đó, mỗi khi có thể được, ban ngày hay ban đêm, Tristan tới hang động ngắm hình bóng hoàng hậu. Khi Tristan vui, thường ôm lấy hoàng hậu mà hôn. Nhưng mỗi khi nếu Tristan nghĩ rằng hoàng hậu đã quên mình, hay đã có bạn nào khác như trong lòng Tristan nghĩ sai vậy, Tristan giận không thềm ngó tới tượng, không thềm nói một lời. Tristan quay lại nói với Brangien: “Em ơi, ta than trách với em về sự dối lòng và lừa dối với ta của người bạn tình Iseut của ta.”

Với hình tượng, Tristan nói hết nỗi lòng rồi Tristan bối rối ngó trên tay Iseut chiếc nhẫn tặng vật, ngắm mãi khuôn mặt thương yêu của hoàng hậu khi trao chiếc nhẫn.

Thế rồi Tristan khóc và nói lời tha thứ cho hoàng hậu, tha thứ hết nếu quả có đúng như những lời rồ dại của Tristan, Tristan đã cho tạc hình tượng người yêu chỉ để có những lúc được nói hết bao nhiêu vui buồn, đau khổ, hay điên dại, cũng như những lúc nói lên tình yêu tuyệt vời.

Tristan trốn chạy hoàng hậu, nhưng vội trở lại với hoàng hậu.

Trong thời gian đó, Iseut Tay Trắng đêm ngủ bên chồng, nhưng trinh nữ vẫn hoàn trinh nữ. Làm sao biết được hai người có vui vẻ với nhau hay buồn chán trong đời sống như vậy bên nhau? Tristan không đem lại cho Iseut Tay Trắng một chút sung sướng nào của người vợ. Làm sao biết được Iseut Tay Trắng bằng lòng hay thù hận đời sống như vậy. Có lẽ Iseut đã dẫn đo, nếu không trong bấy lâu đã không giấu bằng hữu.

Nhưng có một bữa, Tristan phải cùng với Caherdin tới dự một buổi lễ và phải lên tiếng thuyết giảng tại đó. Tristan đưa Iseut cùng đi, Iseut cưỡi ngựa đi giữa Tristan và Caherdin.

Ba người vừa đi vừa nói chuyện vui vẻ, trong khi cười đùa họ để mặc cho ngựa tự ý đưa đi. Con ngựa của Iseut bỗng sa chân, Iseut thúc bên hông, con ngựa lồng lên, khi hạ chân xuống đạp nhầm một vũng nước. Tia nước tung tóe bắn cao lên mãi trên đuôi non của Iseut. Bị nước lạnh, Iseut la lên, nhưng vội vui vẻ cười, cười mãi cho tới giáo đường vẫn chưa hết cơn cười. Thấy Iseut cười hoài, Caherdin tưởng em gái mới nói lời ngu dại nào. Caherdin là một hiệp sĩ ngay thật và cả thẹn. Caherdin rất sợ những chuyện bậy bạ, bèn hỏi em gái:

“Iseut sao em cười hoài vậy, cười vui tươi, nhưng ta không hiểu có điều gì đáng để em cười nhiều như vậy. Nếu em không nói rõ cho ta hay, từ nay ta sẽ không nói chuyện với em nữa.”

Iseut hiểu, nếu không nói sẽ bị anh giận, bèn phải nói:

“Em cười khi nghĩ tới chuyện lạ mới xảy ra cho em. Nước bắn tung tóe trên đuôi em, bắn cao quá tới chỗ mà chưa hề có bàn tay đàn ông nào đụng tới, trong số đó có bàn tay Tristan. Đó, em cười là vì vậy, chứ em có giấu anh điều gì?”

Caherdin ngạc nhiên hỏi em:

“Iseut, em nói sao? Hai vợ chồng em không ngủ chung trong giường như những cặp vợ chồng đã làm lễ cưới đúng nghi thức của Giáo Hội hay sao? Phải chăng hai vợ chồng em sống như một tu sĩ và một nữ tu? Tristan đã không phải là chồng em, không coi em như là người vợ yêu quý, nếu bàn tay y không đụng tới em trong giường khi em trần truồng nằm bên, nếu y không cùng em bày trò ái tình.”

“Không hề bao giờ Tristan bày trò chơi đó với em. Đôi khi Tristan hôn em, chỉ thế thôi.”

Vừa lúc đó, Tristan đi tới; hai người liền nín lặng, như vậy cho tới hết buổi lễ Caherdin lặng thinh không nói. Từ nay, Caherdin ngó bạn bằng con mắt không thiện cảm nữa.

Tristan buồn vì sự lạnh nhạt bất ngờ đó. Một bữa, Tristan bèn hỏi:

“Này bạn, tôi nhận thấy rõ quá, lòng bạn đã thay đổi. Tôi có tội gì để bạn phải thay đổi như vậy?”

Caherdin cố nén giận, nhẹ nhàng đáp:

“Tristan hỡi, nếu ta có thù ghét bạn không ai trong gia đình ta lại cho đó là không đúng. Bạn không tôn trọng dòng dõi của bạn. Bạn đã cưới Iseut trở thành người vợ yêu quý của bạn, Tại sao vậy?”

“Bạn nói đúng, khốn khổ cho tôi, hễ tôi yêu thương ai tôi đều đem đau buồn khổ đến cho người đó, vì đau khổ tôi sẵn sàng mang trong mình. Em gái của bạn xinh đẹp và trang nhã. Nhưng tôi lỡ có một Iseut khác trang nhã hơn, xinh đẹp hơn hết thấy mọi phụ nữ trên đời này. Tình yêu của hai chúng tôi. Tôi đã cố gắng hết sức để nguôi quên đi; tôi không thể rũ bỏ niềm tin của tôi

đối với mỗi tình của người đó; vì mỗi tình của chúng tôi sống mãi khi nào hai chúng tôi sống.”

“Bạn nói dối! Nếu bạn không dẫn cho ta thấy Iseut đó, và ta thấy đúng xinh đẹp như bạn nói, ta sẽ thách đấu với bạn”.

“Tôi sẽ chỉ cho bạn thấy. Bạn hãy theo tôi vào rừng, tôi sẽ chỉ cho bạn thấy.”

Hai người ruổi ngựa mãi tới bên bờ sông. Khi Caherdin thấy Tristan sắp qua sông, bèn hoảng sợ. Nhưng Tristan thúc một hồi kèn Moldagog liền chạy tới, cất tiếng lớn hỏi:

“Chủ tướng cần điều chi?”

“Nhà ngươi hãy để cho con trai hầu tước cùng ta tới lãnh thổ của nhà ngươi. Hãy liệng cây trùy đi.”

Tên khổng lồ vâng dạ tuân theo. Tristan khi đó mới nói cho Caherdin biết mình đã chiến thắng và thu phục được tên khổng lồ như thế nào.

Hai người tới hang động, cùng bước vào bên trong. Caherdin trầm trồ khen ngợi. Tristan dẫn bạn tới trước hình tượng hoàng hậu.

“Đây là hình tượng người tình của tôi, nàng Iseut Tóc Vàng.”

Dõi theo bức tượng, Tristan kể lại cho Caherdin nghe rõ cuộc tình phiêu lưu của Tristan và Iseut. Caherdin nghe, cảm thấy, tuy không muốn, tiêu tan hết mối giận:

“Bạn Tristan, những lời nói của bạn khiến ta tin lời, nhưng ta vẫn ngại bị bạn lừa gạt, Ta muốn biết rõ mối tình của bạn, nhưng bạn mới cho ta thấy những hình tượng bằng đá. Nếu ta được ngó mặt thật của người bạn tình, ta mới tin chắc nơi bạn.”

“Ý của bạn thật hợp với ý tôi. Nếu bạn đã muốn, chúng ta hãy đi gặp hoàng hậu.”

Trên chiếc thuyền gαν nhất ra khơi, hai người bạn cùng đi, mỗi người chỉ đưa theo một tên hầu. Hai người tới thẳng miền Cornouaille.

Tới Tintagel, hai người hay tin triều đình đã rời tới vùng Bãi Trắng, vì ngày mai nhà vua xử kiện. Mới tảng sáng, hai người đi ra khỏi thành, đi theo con đường sẽ đi qua của đoàn tùy tùng nhà vua.

Hai người dừng lại trong một cánh rừng, buộc ngựa cùng tắm khiên tại một nơi vắng, giao cho hai tên hầu trông coi, rồi hai người tới núp trong bụi ở bên đường. Trước bụi, Tristan cột sẵn một cành trắng có lẫn một nhánh hoa kim ngân.

Chẳng bao lâu, đoàn tùy tùng của nhà vua tới. Đi đầu là những tên hầu nhỏ, rồi tới lũ hầu cận, theo sau là đoàn chó săn, đưa tin, phụ săn, đám hầu ngựa cùng những người lo việc nhà bếp. Rồi tới đoàn xe kéo, đoàn ngựa cỡi. Dây cương cầm bên tay mặt, chim mồi mắt bịt kín đầu trên cánh tay trái, các vương tước và hiệp sĩ kéo tới. Và sau cùng là nhà vua. Đoàn tùy tùng đồng đảo, kéo dài trên đường mãi không hết.

Theo sau là đoàn tùy tùng của hoàng hậu. Đi đầu là hai thị nữ chuyên lo giặt rũ và may vá khăn trải giường.

Caherdin la lên, ngạc nhiên: “Ta trông thấy hoàng hậu rồi!” Tristan đáp: “Không đâu, đó chỉ là những thị nữ lo những công việc nặng. “Tới các công tử, các cậu cất tiếng hát những bài ca đồng nội, hay hát ví, cùng đi với các công tử là các tiểu thư, con gái các hoàng đế và các vương

tước. Mọi người ca hát những bài ca tình tứ. Bỗng Caherdin la lên: “Đây rồi! Người đi trước kia đích thị là hoàng hậu!”. Tristan đáp: “Không phải, đó là một vị tiểu thư xin được hầu cận hoàng hậu mà thôi.”

Khi đó, mới thật hoàng hậu đi tới, có Perinis và Brangien theo hầu hai bên. Lần này Caherdin không còn hồ nghi gì nữa, vì nhớ lại hình tượng bằng đá và hoàng hậu quả tình xinh đẹp hơn hết thấy phụ nữ nào trên đời.

Đi ngang bụi rậm, bỗng nhiên đủ các loại chim lần lượt cất tiếng hót. Iseut sung sướng quay đầu lại ngó thấy cánh trắng. Iseut biết Tristan đã trở về đang ở gần đây. Trong tim Iseut như nghe thấy Tristan nói:

“Chúng ta khác nào nhành kim ngân quăn quít lây cành trắng. Nếu hai loại cây quăn lấy nhau có thể tươi tốt mãi. Nhưng có ai tách rời ra, cây trắng sớm muộn sẽ chết, cũng như nhành kim ngân. Bạn đẹp hơn hai chúng ta như vậy đó. Có bạn phải có ta, không có bạn không thể có ta.”

Hoàng hậu bèn lớn tiếng nói với Perinis:

“Nhà ngươi hãy chạy tới tâu với nhà vua, xin nhà vua cho phép ta tạm nghỉ tại lâu đài Thánh Lubin, đột nhiên ta cảm thấy mỏi mệt không thể đi theo nhà vua tới Bãi Trắng được.”

Tristan nghe thấy trong lòng vui sướng quá.

Vì tới một khúc quanh, để mau tới gần nhà vua, Perinis băng ngang một quãng rừng. Nhưng đường đi đó lại gần nơi hai tên hầu của Tristan và Caherdin đang núp đợi. Perinis trông thấy trên một mũi dáo lá cờ hiệu của Tristan, bèn lại gần. Nhưng hai tên hầu hoảng sợ, vội nhảy lên ngựa chạy trốn. Perinis tưởng một người là Tristan, bèn chạy theo cất tiếng gọi:

“Hỡi hiệp sĩ Tristan, tôi là Perinis đây. Xin hiệp sĩ hãy ngừng lại, nhân danh hoàng hậu Iseut!”

Ba lần Perinis nhắc tới tên hoàng hậu, nhưng hai tên hầu tảng lờ không nghe tiếng. lát sau mất hút hai người.

Perinis bèn tới gần vua Marc thông báo ý muốn của hoàng hậu, rồi buồn rầu quay lại nói với hoàng hậu:

“Tâu hoàng hậu, khi tới gặp nhà vua tôi có trông thấy hiệp sĩ Tristan. Nhưng thấy tôi, hiệp sĩ đã hoảng sợ bỏ chạy. ba lần tôi lên tiếng gọi trở lại, nhưng hiệp sĩ tiếp tục chạy đi, không quay đầu lại nữa.”

Iseut sung sướng bao nhiêu khi hay tin Tristan đã về gần mình, lại tức giận bấy nhiêu khi thấy thông báo Tristan tỏ ra chẳng tin tưởng chút nào nơi mối thâm tình của mình. Như vậy quả có đúng Iseut đã mất người bạn tình rồi sao, bằng chứng là ba lần nhắc đến tên mình Tristan chẳng thém quay cổ lại. Tên Iseut không còn mảnh lực gì nữa đối với Tristan. Bây giờ mảnh lực đã đổi sang cho Iseut, con gái hầu tước miền Bretagne rồi.

Cho nên đêm hôm đó, khi Tristan và Caherdin, cải trang thành hai hành giả, tới trước lâu đài Thánh Lubin xin vào yết kiến hoàng hậu, Iseut đã hạ lệnh cho quân hầu xua đuổi. Bị xua đuổi gắt, hai người bạn đành mau mau đáp thuyền ra khơi.

CHƯƠNG 15

Tristan trở về Bretagne, buồn rầu, lo lắng. Không còn vui sướng gì hết, Tristan không biết phải làm gì. Hi vọng duy nhất còn lại là chữa được khỏi thương nhớ, nếu không tốt hơn nên chết. Thà rằng một lần chết, còn hơn kéo dài những tháng ngày thương nhớ đau khổ. Trong nỗi đau, Tristan gần như đã chết.

Ngày Tristan một thấy rõ không sao chữa khỏi. Hi vọng trở thành sớm được chết. Mất Iseut, Tristan đã mất niềm vui; chết đó là ý muốn duy nhất, nhưng ít nhất Iseut cũng cần được thông báo Tristan đã chết vì nàng. Nếu Iseut biết cho như vậy, cái chết của Tristan cũng dịu nhẹ hơn.

Bây giờ Tristan lẩn trốn hết mọi người, trốn chạy cả Caherdin, người bạn tâm phúc cuối cùng. Tristan không thổ lộ với ai ý định mà đêm này Tristan không ngủ nghĩ tới.

Một buổi sáng, Tristan đi thẳng ra biển, chân không, ăn bận như người nghèo không ai chú ý tới. Tristan đi thẳng tới bãi biển. Ti đó có một chiếc thuyền lớn sắp ra khơi. Thủy thủ giương buồm, kéo neo. Tristan tới gần hỏi:

“Các ngài đi đâu vậy?”

“Tintagel.”

“Các ngài được tới đó sung sướng quá nhỉ! Tôi cũng muốn đi Tintagel. Cho tôi theo với, các ngài ời!”

Họ thuận cho đi theo. Tristan xuống thuyền. Gió thổi căng buồm. Chiếc thuyền rẽ sóng trên biển sâu. Mọi người trên thuyền được thừa thãi gió tốt, tha hồ, tùy thích. Tối ngày thứ hai đã trông thấy bên Tintagel, với ngọn tháp cao và hai cánh cửa lớn có người canh gác ngày đêm.

Thuyền vừa cập bến, Tristan vội nhảy lên bờ. Hỏi thăm vua Marc, có người cho hay nhà vua đang ở trong lâu đài cùng với quần thần.

“Còn hoàng hậu Iseut và thị nữ Brangien xinh đẹp ở đâu?”

“Theo như tôi biết, hai người đó cũng ở đây. Hôm qua tôi mới gặp, hoàng hậu Iseut vẫn buồn bã như xưa.”

Khi Tristan nghe nói tới tên hoàng hậu, tim chàng hiệp sĩ se thắt lại. Tristan suy ngẫm, tìm cách bày mưu gặp lại hoàng hậu. Nhưng biết bày mưu kế chi? Can đảm và tài trí không đủ Vua Marc thù ghét mình, vua Marc sẽ giết mình.

“Cho dù ai muốn giết ta cũng được. Ta phải chết cho Iseut. Hỡi Iseut, mỗi ngày ta mỗi chết vì nàng. Nếu nàng biết có ta ở đây, nàng có muốn nói chuyện cùng ta, hay nàng sẽ xua đuổi ta? Tình yêu của nàng đã khiến cho ta điên dại. Ta tới đây mà nàng chẳng hay, làm cách nào cho ta gặp được nàng... Ta sẽ thử một cách này: ta giả điên, ta sẽ làm ta điên. Như vậy có khôn ngoan và hợp lý không? Ai tưởng rằng ta lầm lạc là không khôn ngoan bằng ta, ai bảo ta điên vậy có ai điên hơn ta chẳng?”

Tristan ngó thấy một ngư phủ, râu tóc xồm xoàm và bận chiếc áo bằng vải thô. Tristan vẫy người đó lại, kéo ra chỗ vắng.

“Bạn ơi, chúng ta hãy đổi áo đi, áo của ta còn tốt, ta nhường cho bạn. Ta thích bận chiếc áo vải thô của bạn.”

Ngư phủ thấy áo của Tristan tốt thật, bèn nhận lời và vui vẻ bỏ đi.

Với chiếc kéo xưa kia Iseut đã cho, Tristan hót tóc thành hình thập tự. Với thứ cỏ đem theo từ Bretagne, Tristan bôi đen da mặt. Không ai còn nhận ra được Tristan nữa. Tới một hàng giậu, Tristan chặt lấy cây móc trên vai.

Rồi Tristan đi về hướng lâu đài. Ai trông thấy cũng hãi sợ. Lính canh ngoài cổng cho rằng đó là một tên khủng khiếp khổ.

“Đi chỗ khác, thằng khủng, đừng đứng đó mãi.”

Ngay từ thuở nhỏ, Tristan đã tập nói khác giọng, Tristan đáp:

“Ta vừa ở đám cưới cha xứ Mont, bạn ta, trở về. Bạn ta cưới một nữ tu, có một bà to béo chàng mang kén. Chẳng có linh mục cha xứ, tu sĩ hay thầy giảng suốt từ Besancon tới Mont, mà không tới dự đám cưới. Mỗi người đều mang cây gậy, mọi người ra bãi Belencontre cùng nhảy múa điên loạn trong bóng tối, ta bỏ họ tới đây, vì ta phải vào hầu nhà vua.”

Lính canh bảo:

“Thôi chú hãy vào trong đi, chú là con của râu xồm Urgan phải không? Chú cũng râu xồm và to béo như cha chú!”

Anh khủng lọt qua cổng la.

Lập tức, lũ hầu bàn và hầu ngựa chạy lại. CHÚNG LA lên như trông thấy chó sói:

“Kia thằng khủng, thằng khủng, thằng khủng...”

Chúng ném đá, đập gậy lên lưng tên khủng. Bị la, bị đánh, tên khủng cứ khập khiễng đi ngang sân. Nếu bị đánh từ mé tay mặt, tên khủng quay lại và đánh trả về mé tay trái. Nó tiến thẳng tới gian phòng nhà vua và hoàng hậu đang ngồi. gậy máng trên cổ, tên khủng bước vào.

Nhà vua trông thấy liền nói:

“Kìa một tên hầu tốt! Ngươi hãy vào đây! Ngươi từ đâu tới, tới đây có việc gì?”

Tên khủng đáp:

“Ta sẽ nói ta từ đâu đến và ta muốn gì. Mẹ ta là một con cá voi sống dưới biển, như một nhân ngư. Ta chẳng biết sinh ra ở đâu. Ta được một bà hổ cái nuôi bú. Hổ cái tìm thấy ta trên tảng đá lớn. Hổ cái tưởng ta là hươu nhỏ. Ta có em gái rất xinh đẹp. Ta sẽ gả cho nhà vua, nếu nhà vua muốn, như gả Iseut mà ta yêu biết mấy.”

Nhà vua cả cười, quay lại với Iseut:

“Hoàng hậu có thấy thế gian lắm thứ lạ đời?”

Tên khủng nói tiếp:

“Tâu nhà vua, chúng ta hãy trao đổi. Nhà vua đã chán Iseut, nhà vua hãy yêu người khác đi. Nhà vua cho ta Iseut, ta sẽ cưới nàng và ta sẽ vì tình mà phục vụ nàng.”

Nhà vua chưa hết cười, hỏi:

“Nếu ta cho nhà ngươi hoàng hậu, nhà ngươi sẽ làm gì? Nhà ngươi sẽ đưa hoàng hậu đi đâu?”

“Tâu nhà vua, trên trời cao ta có một thạch động, ta ở đó. Chung quanh ánh nắng tung bùng. Thạch động trên chín tầng mây, gió thổi không hề hấn gì. Bên thạch động có một gian phòng bằng pha lê trong vắt, mỗi sáng mặt trời sao thấu suốt.”

Nhà vua và các vương tước nói với nhau:

“Đây là thứ khủng khiếp, y nói chuyện tốt.”

Thằng khủng nói với vua Marc:

“Tâu nhà vua, tim ta đang đau khổ vì Iseut. Ta là Tristan đã từng yêu Iseut xiết bao, sẽ yêu Iseut trọn đời.”

Iseut nghe thấy, cơn giận lại nổi lên, la mắng:

“Thằng khủng kia, ai cho nó vào đây nói bậy?”

Thằng khủng thấy rõ Iseut tái mặt. Nó tiếp:

“Tâu hoàng hậu Iseut, hoàng hậu có nhớ ngày ta giết chết Morholt. Ta bị thương, vết thương không thể lành. Ta thả mình trên thuyền trôi trên mặt biển, ta muốn chết trên thuyền. Gió thổi mạnh đưa thuyền ta tới miền Irlande. Ta được gặp hoàng hậu và nàng đã chữa cho ta lành vết thương. Khi đó tên ta là Tristan. Thế bây giờ ta không còn là Tristan nữa sao?”

Iseut đáp:

“Tristan xinh trai và cao quý. Còn nhà ngươi vừa xấu vừa hèn. Ra khỏi đây ngay, ta không ưa nhà ngươi được.”

Tên khủng bèn vung gậy đánh các vương tước ra cửa:

“Ra hết, mấy người khủng! Để riêng ta nói chuyện với Iseut. Ta tới đây chào Iseut.”

Nhà vua cả cười, lấy làm thích thú cung cách tên khủng. Iseut đỏ mặt, nín lặng, nhà vua thấy rõ lắm. Nhà vua bảo tên khủng:

“Hãy lại gần đây, phải chăng hoàng hậu là bạn của nhà ngươi?”

Tên khủng cười, đáp:

“Tâu nhà vua, quả có vậy, ta không chối cãi.”

Iseut vụt dậy:

“Mi nói láo! Hãy đuổi tên khủng ra khỏi đây!”

“Hoàng hậu Iseut, hoàng hậu không nhớ nhà vua sai ta đi đón hoàng hậu. Hoàng hậu có nhớ bữa hoàng hậu tính giết ta. Ta đang tắm trong bồn. Hoàng hậu cầm thanh gươm của ta, thấy

gương bị mẻ một miếng. Iseut, ta đã xin được tha thứ, có đúng như vậy chẳng?”

“Láo, Mi nói toàn chuyện bịa đặt. Đêm qua mi uống say, men say làm cho mi mơ mộng quàn xiên.”

“Đúng, ta đang say. Hoàng hậu Iseut hãy nhớ lại lúc trời nóng ở trên biển, chúng ta khát nước, chúng ta cùng uống trong ly. Từ đó, ngày nào ta cũng say, say đau khổ.”

Nghe thấy nói như vậy, Iseut đưa hai tay che mặt, muốn bỏ ra ngoài. Iseut đứng lên. Nhưng vua Marc nắm áo kéo lại, kéo tới ngồi xuống bên:

“Hoàng hậu yêu quý hãy kiên nhẫn chút nữa, để cho y nói hết cơn điên.”

Với tên khùng, vua Marc hỏi:

“Hỡi kẻ điên đại kia, ta muốn hỏi người biết nghề chi?”

“Ta đã từng phục vụ các vương hầu.”

“Nhà người có biết nuôi chó, nuôi chim?”

Tên khùng đáp:

“Ta biết lắm, trước kia ta đã có rất nhiều chó với chim rất đẹp. Khi ta vào rừng săn thú, ta đem bầu chó. Chim hạc bay trên trời lẫn với những đám mây, ta dùng chó đuổi. Chim thiên nga, ngỗng trắng hay xám, các loài vịt rừng, loài quạ, ta cũng dùng chó.”

Vua Marc và các vương tước thích thú tên khùng nói chuyện khùng. Nhà vua lại hỏi:

“Này kẻ kia, thế người có biết câu cá chẳng?”

“Tâu nhà vua, có bao nhiêu ta bắt bấy nhiêu: Ta bắt đủ thứ chim muông, cá, thú đủ loại. Trời cao sông dài, có ai ngăn cấm ta đâu. Ta cùng chim điểu bắt nai và hươu; bắt cáo và thỏ; bắt mèo rừng; bắt bạch thỏ... Những khi ở nhà, ta đánh kiếm bằng gậy, biết đốt lò sưởi, biết đèn dương cầm, hát theo bàn ca, biết yêu hoàng hậu, biết dẻo nhưng mảnh dăm bào thả xuống suối. Tâu nhà vua, ta cũng là nhạc sĩ. Hôm nay ta dùng gậy để phục vụ nhà vua.”

Nói rồi nói vung gậy đánh tứ tung, la mắng các vương tước:

“Còn đợi gì không ra ngoài hết? Các người chưa ăn hay sao?”

Mỗi lời tên khùng nói ra, nhà vua lại cả cười. Nhà vua thấy thích thú có tên khùng. Rồi nhà vua hô dắt ngựa tới để đi chơi cùng các hiệp sĩ.

Iseut nói:

“Tâu nhà vua, xin tha lỗi, thiếp cảm thấy mệt trong người. Thiếp về phòng nằm nghỉ, không thể nghe tên khùng này nói mãi.”

Iseut trở về phòng suy nghĩ, Iseut ngồi bên giường than thở:

“Khốn nạn! Ta sinh ra làm chi? Tìm ta âu sầu, ủ rũ. Brangien em ơi, ta đến phải chết mất thôi, sống khó khăn, sống khổ cực quá. Những gì ở trước mắt ta đều trái với lòng ta. Ngoài kia có tên khùng, tóc hót kiểu thập tự tới làm cho ta khổ quá. Tên khùng đó có tài mê hoặc và bói toán, nó biết về con người ta và từng chi tiết trong đời ta. Brangien ạ, ta sợ! Nó biết những bí mật không

ai biết, ngoại trừ em, ta và Tristan. Tên bần cùng đó như có ma quái, nó biết hết mọi chuyện.”

Brangien nói:

“Tâu hoàng hậu, hay đó chính là Tristan?”

“Không, Brangien ạ, nó xấu xí, tật nguyền. Tristan mảnh mai, xinh trai, cao lớn và thông minh, đứng đầu trong hàng hiệp sĩ. Không, tên đó không thể là bạn ta được, tai hại thay giờ sinh ra nó, tai hại thay chiếc thuyền nào đưa nó tới đây! Sao nó không chết chìm ngoài biển khơi cho rồi!”

Brangien nói:

“Xin hoàng hậu hãy an tâm. Hoàng hậu nguyên rửa nhiều quá!”

“Brangien, tên khùng đó làm cho ta muốn điên lên.”

“Tâu hoàng hậu, nhờ ơn Thánh Jean, tôi tin rằng người đó là sứ giả của Tristan.”

“Ta không biết nữa, ta không biết người đó. Nhưng em ơi, em hãy ra nói chuyện với người đó, thử xem em có nhận ra là ai không.”

Brangien liền đi ra phòng ngoài. Tại đó không có ai ngoài tên khùng, ngồi trên ghế. Brangien đứng từ xa ngó. Tristan nhận ra Brangien, bèn liệng cây gậy xuống đất, nói với Brangien:

“Chào Brangien. Lạy Chúa, em hãy tội nghiệp ta.”

“Tại sao ta phải tội nghiệp nhà ngươi?”

“Vì ta là Tristan, đang đau khổ vì yêu hoàng hậu Iseut.”

“Láo, nhà ngươi không phải là Tristan.”

“Không, Brangien, ta chính là Tristan. Hoàng hậu miền Irlande xưa trao phó em cho ta, cùng với Iseut. Hoàng hậu có đưa cho em một bình rượu, em đã không lưu ý giữ kỹ. Ta đã khổ sở vì đã gặp em. Em không nhớ chuyện đó sao?”

“Quả thật không nhớ.”

Brangien không biết nói gì nữa, vội chạy về phòng Iseut. Tristan chạy theo van nài: “Tội nghiệp.”

Tới phòng, Tristan bước vào lại gần Iseut toan ôm hôn Iseut. Nhưng hoàng hậu đẩy ra, xấu hổ, mồ hôi ướt đầm. Tristan trông thấy hoàng hậu lảng tránh, nên vừa buồn vừa giận. Tristan lùi dần về bên tường, gần cánh cửa.

“Iseut, quả tình ta không thể ngờ như vậy. Nàng đã đổi khác cũng như thị nữ Brangien đã đổi khác. Khốn nạn! Ta sống mãi làm gì nếu bị nàng xua đuổi, nàng coi ta như bỏ đi. Bây giờ ta còn biết tâm sự với ai nữa, vì Iseut không còn giữ nguyên yêu ta nữa, Iseut không thèm nhớ tới ta nữa. Chao ôi, Iseut bạn tình! Yêu mãi rồi cũng đến quên. Dòng suối khi mới phun ra đẹp biết bao, nhưng khi suối hết chảy không còn đẹp nữa: tình yêu cũng vậy.”

Iseut đáp:

“Bạn ơi, không hiểu tại sao ngó bạn ta không thể nhận ra Tristan.”

“Hỡi hoàng hậu Iseut, ta chính là Tristan, người yêu của hoàng hậu. Hoàng hậu có nhớ chăng tên lùn mà hoàng hậu hằng hãi sợ? Nó không muốn chúng ta được sung sướng. Nó lấy bột trắng rắc giữa giường hai chúng ta. Ta nhận thấy, nhưng khi từ bên giường ta nhảy qua giường hoàng hậu, vết thương nơi chân ta đổ máu, làm lem tãn chăn giường. Hoàng hậu không nhớ sao bóng của nhà vua trên mặt nước dưới gốc tùng? Và ngày ta làm con lừa để cống hoàng hậu?”

Hoàng hậu chăm chú nghe tên khùng nói, chăm chú từng chữ một. Hoàng hậu ngó và thở dài, không hiểu ra sao, không phải Tristan, nhưng y nói toàn sự thật. Không, nếu nhận đó là Tristan thì thật là rồ dại. Càng ngó kỹ, hoàng hậu càng thấy không phải là Tristan.

“Hỡi hoàng hậu, bây giờ hoàng hậu trốn chạy ta. Nhưng trước kia ta đã qua thời gian hoàng hậu thương yêu ta. Chúng ta sống trong rừng, cho tới ngày nhà vua bắt gặp hai ta với thanh gươm để trần ở giữa. Iseut, nàng còn nhớ chăng? Ta tặng nàng con chó Husdent, con chó yêu quý của ta. Hoàng hậu đã bỏ con chó đâu rồi? Hãy cho nó ra đây.”

Iseut đáp:

“Quả thật ta còn giữ con chó Husdent. Đúng con chó mà người nói. Brangien, đưa con chó tới đây.”

Brangien dắt con chó tới.

Tristan nói với con chó:

“Lại đây, Husdent. Mi là của ta, ta lấy lại.”

Husdent nhận ra chủ cũ. Nó vùng lên chạy tới bên chủ cũ, liếm tay, vui sướng sủa vang. Chưa thấy con chó nào mừng gặp lại chủ như vậy.

Iseut kinh ngạc, râu hổ đỏ mặt; Husdent vừa nghe tiếng đã nhảy tới, con chó Husdent sủa cần hết không từ một ai, ngoại trừ hoàng hậu và Brangien. Nó sủa cần hết vì bức tức đã mất chủ.

Tristan vuốt ve con chó:

“Con chó này nó nhớ người đã nuôi nấng, đã dạy dỗ nó. Con chó biết nhớ người vũ hân nàng, người mà ta yêu thương xiết bao. Hoàng hậu, xưa kia nàng ngay thẳng. Ta còn giữ được của nàng chiếc nhẫn, nàng tặng cho ta khi ta ra đi. Ta thường tâm sự với nhẫn, hôn nhẫn, nhỏ nước mắt lên nhẫn.”

“Nếu có chiếc nhẫn đó hãy đưa ta coi.”

Tristan tháo chiếc nhẫn đưa cho Iseut. Iseut cầm lấy nhẫn ngắm nghía.

Iseut thốt khóc:

“Khốn khổ, ta đã mất người bạn tình. Vì nếu bạn ta còn sống, không ai có thể lọt vào tay chiếc nhẫn này được. Nay ta biết chắc bạn tình của ta đã thật sự chết.”

Thấy Iseut than khóc, Tristan cảm thấy thương, Tristan trả lại giọng nói bình thường của mình từ xưa:

“Iseut, rõ ràng hoàng hậu vẫn xinh đẹp và trung chính như xưa. Ta không cải dạng nữa. Ta để cho hoàng hậu nhận thấy ta, nghe rõ tiếng nói của ta.”

Iseut lao mình trong vòng tay Tristan, hôn lên má, trên mắt người yêu. Iseut vui sướng tìm lại được người yêu đến không biết giữ gìn gì nữa. Đêm nay, Tristan sẽ không đi đâu nữa. Tristan không muốn đi đâu khác ngoài nơi nào có Iseut.

Brangien đem nước tới; Tristan lau mặt, tìm lại hình dáng xinh trai cũ, mà cở lạ đã làm biến đổi hẳn. Tristan chui vào mừng. Trong tay kim ngân Tristan quần quít lấy cànhr trần Iseut.

Iseut lưu giữ Tristan dưới cầu thang đưa tới phòng hoàng hậu. Ban ngày Tristan trở lại thẳng khùng; ban đêm, nếu nhà vua đi vắng, Tristan tái hợp với hoàng hậu. Tristan ở lại Tintagel như vậy trong hai tháng không bị ai nhận diện.

Nhưng một đêm, có tên hầu nghe tiếng Tristan rời khỏi chỗ nằm dưới chân cầu thang. Tên hầu dỗi theo thấy thẳng khùng vào phòng hoàng hậu. Brangien khép cửa sau lưng thẳng khùng. Tên hầu ngó qua khe cửa nhận ra Tristan, nằm bên hoàng hậu. Tên hầu trở về giường nằm.

Sáng ra nó chạy đi kiểm các vương tước, kể lại những điều mắt thấy trong đêm:

“Rõ ràng tôi thấy thẳng khùng vào phòng ngủ với hoàng hậu. Thẳng khùng đó là Tristan.”

Các vương tước không tin.

Nhưng họ quyết định sẽ theo dõi thẳng khùng.

Tristan được thông báo tin các vương tước thì thăm về mình.

Đêm sau, chẳng lưu tâm tới lũ theo dõi. Tristan đi thẳng tới phòng hoàng hậu, Tristan nói:

“Bạn hỡi, ta bị lộ tung tích, ta phải đi ngay tức thì.”

“Tristan, ta có cảm tưởng tứ nay không bao giờ chúng ta còn gặp nhau trên cõi đời này nữa.”

“Tâu hoàng hậu, điều đó không sao biết được. Nhưng mãi mãi ta yêu hoàng hậu, dù sau khi chết đi.”

Hai người ôm nhau mãi không thôi.

Khi thẳng khùng từ phòng hoàng hậu đi ra, các vương tước đón đợi bên ngoài muốn bắt lấy, nhưng thẳng khùng hơi cây gậy, gạt mọi người sang bên, khập khiễng ra đi trong đêm tối.

Các vương tước quản thủ lâu đài hãi sợ. Họ không dám đuổi theo thẳng khùng.

Và khi nhà vua trở về, họ nín lặng.

CHƯƠNG 16

Tristan trở lại miền Bretagne. Một hôm đi săn, trên đường về Tristan trông thấy từ mé biển có một hiệp sĩ đang phóng nhanh thanh gươm trên lưng con ngựa trắng, mũi dáo và huy hiệu cũng hai màu vàng và trắng. Hiệp sĩ phóng ngựa trên đường mòn, mình che kín bởi tấm khiên. Hiệp sĩ có bộ dạng cao lớn, xinh trai và khỏe mạnh. Tristan đứng lại đợi. Ngạc nhiên không hiểu hiệp sĩ đó là ai.

Khi tới gần hiệp sĩ dừng cương, cúi đầu chào Tristan. Tristan đáp lễ và hỏi hiệp sĩ đi đâu vội vã như vậy.

Hiệp sĩ đáp:

“Xin ngài vui lòng chỉ cho ta lâu đài của hiệp sĩ Tristan, người yêu mê.”

Tristan hỏi:

“Có chuyện gì vậy? Ngài là ai? Tên ngài là gì? Biết rõ ta sẽ đưa ngài tới tận nơi. Nhưng nếu ngài chỉ muốn nói chuyện với Tristan thì khỏi cần đi xa thêm nữa. Người mang tên đó là ta.”

“Thật may mắn quá! Tên ta là Tristan Người Lùn, ta ở vùng ngoại biên Bretagne. Tại đó, ta có lâu đài và có người mà ta yêu như yêu đời ta. Nhưng chẳng may ta đã mất người yêu. Cách đây hai đêm có kẻ tới cướp mất. Kẻ đó là tên Kiêu Căng ở Castel Fer. Nó cướp mất người yêu của ta, đưa về trong lâu đài của nó tha hồ vui thú. Ta buồn khổ quá sức chỉ muốn chết cho xong. Ta không còn cách gì khác để sống trên đời này nữa; không có người yêu ta không sống nổi. Trong đời ta chưa bao giờ đau khổ như vậy, cho nên ta tới đây xin được giúp đỡ. Ngài có tiếng lớn, được thiên hạ hãi sợ, ngài là một hiệp sĩ ngay thẳng, thành khẩn, được sự kính mến của hết thảy. Ta tới đây van xin ngài: Hãy tội nghiệp ta! Trong cảnh hoạn nạn, ta xin ngài giúp đỡ. Ngài hãy giúp ta tìm lại được người yêu.”

Tristan liền đáp:

“Ta sẽ giúp ngài trong khả năng. Bây giờ chúng ta hãy ghé qua lâu đài của ta, sáng mai sẽ cùng đi...”

Nghe Tristan hẹn tới mai mới ra đi, hiệp sĩ nổi nóng la lên:

“Không đâu, thưa ngài, quả thật ngài không phải là người ta hằng hâm mộ, ngài không phải là Tristan. Đáng lý ra ngài phải chia nỗi đau với ta. Bởi Tristan đã từng yêu cho nên biết thế nào là sự đau khổ của những người yêu. Nếu Tristan hay biết sự cùng quẫn của ta không đời nào Tristan lại muốn kéo dài, chần chờ không giúp ta ngay. Không biết ngài là ai nhưng ta dám nói chắc ngài chưa yêu, chưa biết yêu. Cáo biệt! Để ta đi kiếm Tristan đích thật mới xong. Thế nào ta cũng kiếm ra.”

Tristan Người Lùn chạy đi, nhưng Tristan thương cảm, gọi lại:

“Bạn ơi, hãy dừng cương. Bạn đã cho ta thấy rõ phải cùng bạn đi ngay. Bởi ta là Tristan kẻ yêu mê, ta phải đi theo giúp bạn.”

Hai người bèn hối hả đi kiếm tên Kiêu Căng ở Castel-Fer. Mất nhiều ngày giờ và nhọc mệt hai người mới kiếm thấy lâu đài. Hai người xuống ngựa ở bìa rừng, ẩn núp chờ dịp ra tay.

Kiêu Căng ở Castel-Fer là một vương tước nhiều thủ đoạn. Sáu em của y làm hiệp sĩ cho y. Bọn chúng đều can đảm và mộ đạo. Nhưng y còn vượt xa các em về tài nghệ. Hai người trong đám hiệp sĩ từ một cuộc thí võ trở về.

Hai Tristan cùng nhảy ra thách đấu, giết hai hiệp sĩ đó. Nhưng người thứ ba ở đâu chợt đến báo động. Kiêu Căng nghe tiếng gọi cùng mọi người chạy tới. Hai Tristan bị bao vây kín, sợ rằng có thể bị bắt. Nhưng hai người là hai hiệp sĩ có thực tài, dễ gì để cho bọn kia làm khó được. Hai người chiến đấu rất hăng trong chốc lát đã giết chết Kiêu Căng cùng lũ em. Nhưng trả lại: Tristan Người Lùn bị chết. Còn Tristan kia bị đâm một lưỡi gươm có tẩm độc được. Tên thủ phạm làm bị thương Tristan phải trả giá bằng chiếc đầu lìa khỏi cổ.

Thế là bảy anh em Kiêu Căng bị giết, một Tristan cũng bị giết, còn lại một người bị thương.

Tristan cực nhọc lắm mới về tới nhà. Vết thương được băng bó. Y sĩ được mời tới. Rất nhiều y sĩ được mời tới, nhưng không ai có phương thuốc chữa trị nổi vết thương có nọc độc. Đủ thứ thuốc được cho uống, được đắp lên vết thương. Nhưng vô hiệu vì không ai biết đó là thứ nọc độc gì. Tình trạng của Tristan ngày một trầm trọng.

Tristan cảm thấy lần này chắc chết, nếu không kiếm ra phương thuốc. Nhưng tìm đâu ra phương thuốc?

Nếu hoàng hậu Iseut ở gần bên tất sẽ chữa khỏi cho Tristan, vì Iseut học được những phương pháp của mẫu hậu. Nhưng Tristan không thể tìm tới Iseut được vì bệnh trạng không cho phép vượt biển, vả chăng tại Cornouaille, Tristan có nhiều thù địch quá. Còn Iseut làm sao biết tin để tìm tới cứu Tristan.

Tristan thất vọng đợi chết. Nọc độc nơi vết thương lan ra cùng khắp cơ thể, Tristan như điên dại.

Tristan chỉ còn trông vào tình bạn của Caherdin. Caherdin được mời tới. Hai người đuổi hết lũ hầu ra ngoài, thăm thì nói chuyện. Tristan kể hết nông nổi cho bạn nghe và đặt hết hy vọng nơi bạn.

Iseut Tay Trắng lấy làm lạ về thái độ của Tristan, Tristan có điều gì phải giấu? Tristan muốn ẩn tích một nơi, trở thành tu sĩ chăng? Vừa ra khỏi phòng, Iseut đã lên quay lại kề tai vào vách sát bên giường Tristan. Một tên hầu được sai đứng gác bên ngoài.

Tristan mệt nhọc tựa lưng vào tường, Caherdin ngồi kế bên. Hai bạn thiết khóc lóc, than thở tình bạn sắp hết. Tristan bèn nói:

“Bạn hỡi, ta sống trên một đất lạ, chẳng có thân thích nào ngoài bạn. Nơi bạn ta được an ủi, khuyến khích. Nếu ta ở đất nhà, chắc hẳn vết thương sẽ khỏi. Nhưng ở đây ta chắc chết. Ta muốn gặp lại hoàng hậu Iseut trước khi chết. Nếu gặp được, hoàng hậu không chừng sẽ chữa cho ta khỏi chết. Nếu hoàng hậu hay tin sẽ cố gắng tới gặp ta. Nhưng làm cách nào cho tin được? Nếu ta biết có ai tới miền Cornouaille mang tin của ta, hoàng hậu sẽ tới liền. Hoàng hậu sẽ bỏ hết mọi thứ trên đời để tới đây cứu ta khỏi chết, vì hoàng hậu vẫn yêu ta như xưa. Bạn hỡi, nhân danh tình bạn của chúng ta, bạn hãy là người đưa tin cho ta. Nếu bạn giúp ta việc này, ta nguyện sẽ phục vụ bạn đến trọn đời, bạn mãi mãi là người thân đời của ta.”

Thấy Tristan khóc than, Caherdin cảm thương nhẹ nhàng đáp:

“Bạn thiết, bạn đừng khóc nữa, ta sẽ làm đúng theo ý bạn. Để cứu bạn được sống có phiêu lưu nào mà ta từ nan. Bạn hãy nói rõ phải làm cách nào đưa tin được tới hoàng hậu Iseut, ta sẽ y kế làm theo. Trọn vẹn ý chí, can đảm, tài khéo của ta, ta sẽ vận dụng để làm vừa lòng bạn, cứu sống bạn, bằng cách đưa hoàng hậu Iseut tới đây. Sau đây, ta sẽ tức khắc ra đi.”

Tristan nói:

“Cám ơn lòng tốt của bạn. bạn hãy cầm chiếc nhẫn này: đó là mật hiệu giữa hoàng hậu và ta. Khi bạn tới Cornouaille, bạn hãy cải trang thành khách thương bán các món tơ lụa gấm vóc. Bạn tới lâu đài mời hàng và đưa chiếc nhẫn cho hoàng hậu. Khi trông thấy nhẫn, hoàng hậu sẽ kiếm cách để bạn có thể nói chuyện tự nhiên. Bạn nói giùm ta gửi hết chân tình tới hoàng hậu, trọn vẹn hy vọng đặt nơi hoàng hậu. Nếu hoàng hậu không tới đây đem an ủi và sức khỏe cho ta, ta sẽ dâng tặng sức khỏe của ta cho hoàng hậu vì chắc chắn ta sẽ chết, cực khổ mà chết. Bạn tha thiết nói cho hoàng hậu biết ta sẽ chết nếu không gặp được hoàng hậu. Từ này bạn ra đi, ta sẽ ngày đêm nằm bên cửa sổ ngóng đợi hướng ra biển. Ra đi bạn sẽ mang theo hai tấm buồm: một trắng và một đen. Khi trở lại nếu có Iseut cùng đi, bạn hãy giương tấm buồm trắng. Nếu bạn trở về không, hãy giương cánh buồm đen. Ta sẽ tùy theo điểm hy vọng bạn mang về để vươn lên tìm sống hay lịm chết đi trước khi bạn thả neo dưới bến.”

Nói rồi, Tristan mệt đứt hơi nằm lịm. Caherdin nắm tay bạn từ biệt.

Đến giờ thuận buồm xuôi gió, Caherdin hạ lệnh nhổ neo. Trên thuyền đưa theo đủ thứ tơ lụa quý muôn màu, đồ sứ kiểu ở thành Tours, rượu nho vùng Poitou, chim lạ từ Tây Ban Nha. Phải mất hai chục ngày thuyền mới tới Cornouaille.

Nhưng mời bạn đọc trở lại với Iseut Tay Trắng, nàng trinh nữ có đủ quyền lực với Tristan theo đúng phép tắc của Giáo Hội. nhưng vẫn đành chịu sống bên lề cuộc đời Tristan. Nhưng quan hệ giữa đàn ông và phụ nữ có một nguyên lý chó ai quên: càng yêu người đàn bà đẹp càng dễ nổi giận. Khó khăn cho người đàn ông là tránh đừng chọc giận. Iseut yêu mê Tristan. Tristan coi vợ như người em nhỏ nằm bên. Iseut vẫn dầy công chờ đợi, chờ đợi cái vết thương bên mé phải của Tristan cho phép chồng thi hành đầy đủ nhiệm vụ làm chồng. Iseut Tay Trắng vì yêu có thể nén lòng trinh nữ chờ đợi lâu hơn nữa, vì Iseut tin cậy lời nói của Tristan.

Nhưng Tristan đã chọc giận Iseut. Bạn đọc ở bên ngoài, đem tấm lòng rộng mở hiểu được tấm lòng của Tristan. Tình huống của Tristan, những người đã yêu, biết yêu, có thể tìm hiểu được, tuy cũng than trách cho Tristan và nhất là cho Iseut Tay Trắng. Tất cả chỉ vì chiếc bình pha lê Men Yêu mà người thi nữ Brangien không biết, rót ra đúng lúc, Iseut Tay Trắng hoàn toàn không cần biết tới những khúc mắc của cuộc đời Tristan, Iseut Tay Trắng vui lòng đợi...

Nhưng qua tấm vách hờ hênh, Iseut đã biết: biết một điều ghê gớm, biết Tristan dối gạt nàng. Tristan đã chọc giận Iseut. Người đàn ông khi yêu đừng quên một nguyên lý căn bản: chó chọc giận người yêu. Chỉ trong một phút, tính người trinh nữ đã biến thành thù hận!

Bên sau vách, Iseut Tay Trắng nghe thấy hết. Iseut nín lặng trong khi sôi sục nghĩ tới Iseut kia. Iseut nín lặng sẵn sóc Tristan còn âu yếm hơn bao giờ hết. Iseut không ngót thăm hỏi không biết chừng nào Caherdin sẽ trở về với người thầy thuốc phép lạ mà Tristan mong đợi.

Caherdin lên bến Tintagel. Đưa lụa là gấm vóc cùng các vật quý tới triều vua Marc. Dâng lên vua Marc. Khách thương miền Bretagne đưa tặng một tấm áo choàng từ bàn tay thợ dệt. Với hoàng hậu, khách thương cũng dâng tặng một bảo vật bằng vàng. Để chứng tỏ nước đẹp của vàng, khách thương rút từ ngón tay ra chiếc nhẫn bằng ngọc thạch màu lục đặt trên nắp vàng của chiếc hộp quý:

“Tâu hoàng hậu, ngọc thạch làm tôn nước vàng, cũng như vàng ở bên ngọc thạch mới lộ hết sắc lục.”

Ngắm chiếc hộp và chiếc nhẫn, hoàng hậu nhận ra kỷ vật có mang tiếng gọi của người bạn tình. Tim hoàng hậu đòi hỏi ngắm đủ mặt hàng, để có thì giờ nói chuyện với khách thương.

Để tránh cho vua Marc đang bận triều đình, hoàng hậu hối thị nữ đưa khách thương cùng những món đồ tới phòng riêng của hoàng hậu.

Caherdin nói riêng với hoàng hậu:

“Tâu hoàng hậu yêu quý của Tristan, xin hoàng hậu hãy nghe sứ điệp do chiếc nhẫn ngọc thạch mang lại Tristan gửi tôi với lời kêu gọi khẩn thiết cứu mạng.”

Caherdin kể hết hoàng hậu tái xanh ngồi nghe mọi chi tiết về bệnh trạng của Tristan và kết luận:

“Cuộc sống của Tristan mỗi giờ mỗi phút hiện đang treo trên sợi hy vọng do hoàng hậu cầm trên tay. Hoàng hậu tới kịp, Tristan sẽ còn sống với hoàng hậu. Hoàng hậu tới chậm, sinh mạng của Tristan thêm nguy. Còn như hoàng hậu không tới, xin cầm bằng như Tristan đã chết từ giây phút quyết định của hoàng hậu, vì mạng sống của Tristan ở trong tay hoàng hậu. Xin hoàng hậu nhớ tới người bạn tình của bao năm.”

Iseut bối rối, nhưng không biết tính cách nào. Brangien như bao giờ vẫn là người sẵn sàng gỡ rối cho hoàng hậu. Brangien quyết định: Iseut phải cùng với Caherdin đi cứu mạng cho Tristan.

Đêm đó Iseut chờ mọi người ngủ, lén ra lối cổng ngách, tới bãi biển xuống thuyền của Caherdin. Một chiếc thuyền nhỏ đã đợi sẵn, đưa hoàng hậu ra thuyền lớn sẵn sàng nhổ neo. Gió căng no đầy cánh buồm trắng, đem hi vọng tới cho Tristan đang ngóng đợi.

Tristan buồn thảm trong giường, cố nhướn hai mắt nín lấy hy vọng thấp thoáng sẽ đến bên ngoài cửa sổ. Đời sống của Tristan, dưới sức hành hạ nặng nề của độc dược chỉ kéo dài chờ niềm hy vọng Iseut quý yêu sẽ tới. Sự hiện diện của Iseut, đi trước cả thần dược, sẽ chữa khỏi một nửa căn bệnh cho Tristan: nửa bên trong tim, vết thương nhức nhối chỉ là nửa thứ yếu bên ngoài.

Nóng lòng mong đợi bên cửa sổ, Tristan chịu không nổi, bắt khiêng giường xuống tận bãi, lấy lưa che mưa nắng, cho được gần hơn một chút trong khoảng cách mong đợi. Sóng biển dạt dào trên bãi, nhưng xa xa chưa thấy cánh buồm. Đôi lúc, hoài nghi xâm chiếm, thất vọng tràn lấp hy vọng. Tristan truyền khiêng giường trở vào phòng, không ngóng đợi nữa. Nhưng chưa được nửa ngày lại hối hả bắt đưa ra bãi biển.

Nhưng trong đời, dường như đã được yêu nhau là một hạnh phúc quá lớn đối với tầm vóc con người, những người yêu nhau không mấy được sung sướng trọn vẹn. Tắm thân những người yêu phải chẳng không đủ dung tích để chứa cho trọn hạnh phúc tình yêu. Do đó, thường xảy ra những vết thương cho máu trào, bớt ngọt ngọt hạnh phúc trong những tấm thân nhỏ bé. Mỗi bạn đoạn chót tình yêu vĩnh viễn chảy máu, để nếu có hồi sinh sẽ tìm một hình thức khác, hiển lộ cách khác tình yêu.

Con thuyền với cánh buồm trắng no gió phẳng phẳng rẽ nước đưa Iseut trở lại với Tristan. Iseut đứng trên thuyền đã trông thấy đất liền, nài tin rằng ở một khoảng nhỏ nào đó đây trên đất liền có Tristan đang ngóng đợi. Nhưng một cơn gió chướng cay nghiệt bỗng dưng thổi lật ngang con thuyền đã trông thấy bờ. Ngư dân thủy thủ miền Bretagne đặc biệt nhiều góa phụ, chính bởi có những cơn gió chướng như vậy thường quét vùng ven biển, trong một cơn thịnh nộ bất ngờ.

Thủy thủ trên thuyền ra sức hèo chống, nhưng không lại với thịnh nộ của thiên nhiên. Chiếc

thuyền nhỏ duy nhất khi gió lặng sóng êm các thủy thủ đã vội thả xuống nước trong cơn háo hức đổ bộ nay bỗng tan tành. Thuyền lớn còn nguyên nhưng bao nhiêu cột buồm đều hư gãy. Con thuyền lênh đênh trên sóng suốt năm ngày trời mà không cách nào ghé được vào bờ.

Trong năm ngày gió bão, Tristan đành nằm trong phòng ôm lấy hy vọng mà chờ đợi. Trong khi hơi sức tàn lụi dần dần. Iseut ở ngoài khơi mong đợi, Tristan ở trong phòng mong đợi, nhưng không có cách nào cho hai người lại gần nhau. Tới ngày thứ sáu, biển mới trở lại bình yên. Trong nắng chói lọi, lũ thủy thủ ra sức chèo, cố gắng nhờ biển lặng đưa được thuyền cập vào bờ.

Trở lại với người trinh nữ nổi giận Iseut. Nọc độc của thù hận hun đúc bao ngày trong tâm Iseut, năm ngày bão táp vẫn nằm yên, tới ngày thứ sáu mới có dịp loe ánh: như lưỡi dao sáng loáng phóng vút tựa tia chớp đâm trúng tim; như nọc độc của con rắn trong nháy mắt chích trên nạn nhân và cướp mạng sống của nạn nhân tức tốc.

Trong cơn bão táp, Tristan đã mệt mỏi vẫn còn nuôi hy vọng cố chờ qua cơn bão. Hy vọng lên tới tột đỉnh khi biển lặng sóng yên, Iseut Tay Trắng hốt hải chạy vào phòng báo tin mừng: thuyền của Caherdin đã về ở chân trời, chỉ trong khoảnh khắc sẽ tới bến! Không thể ra cửa sổ để tận mắt tra hỏi chân trời, tìm đọc điềm báo hiệu mà Caherdin đã được Tristan dặn dò khi ra đi. Tristan hỏi Iseut:

“Em có trông thấy thuyền chưa? Em có trông thấy cánh buồm không? Buồm trắng hay buồm đen?”

Thù hận chỉ chờ có giây phút đó, phút giây của mũi dao, phút giây của nọc độc con rắn, Iseut Tay Trắng thản nhiên ngó Tristan đáp:

“Biển lặng, trời trong sáng, từ bãi biển nhìn thấy rõ ngoài xa. Thiếp đã coi kỹ lắm: thuyền của Caherdin giương cánh buồm đen.”

Tristan lặng lẽ quay mặt vào vách tường, nói thầm trong tim:

“Lạy Chúa thương lấy Iseut và thương lấy con! người yêu ơi, bởi nàng không muốn trở lại cứu ta, ta chỉ còn một cách chết. Hỡi Iseut yêu quý, ta chết để trọn tình với nàng, vì ta yêu nàng cho nên phải chết. Iseut ơi, nàng không đoái thương nỗi đau của ta, nhưng ta tin chắc rằng sẽ đoái thương cái chết của ta!”

Ba lần, Tristan thề thào nhắc tên Iseut:

“Iseut! Iseut Iseut... “. Rồi Tristan trút hơi thở cuối cùng.

Tin Tristan chết lan mau trong lâu đài. Các hiệp sĩ chạy tới bỗng xác Tristan ra giữa đại sảnh, đặt trên một vương lụa lớn, bên trên phủ một cánh buồm lụa trắng mới tinh.

Khi thuyền của Caherdin cập bến, Iseut là người đầu tiên đặt chân xuống đất bể. Nhưng Iseut khựng lại khi nghe tiếng chuông ở khắp các giáo đường lớn nhỏ đổ hồi. Một ông già nói với Iseut:

“Hỡi phụ nhân xinh đẹp, xin Chúa phù hộ cho phụ nhân. Cuộc viếng thăm của phụ nhân không mau nhằm lúc toàn miền Bretagne đang chịu tang. Hiệp sĩ Tristan, con người ngay thẳng tài trí, và mộ đạo nhất, vừa tắt thở trong bệnh hoạn vô phương chữa trị. Tristan chết vì vết thương nhận lãnh khi xách gươm đi rửa hận cho một người yêu bị kẻ khác cướp mất người yêu... khốn khổ cho toàn dân miền Bretagne này quá chừng!”

Nghe vậy Iseut không nói một lời, lặng lẽ đi tới lâu đài nơi thân xác của người yêu còn để đó,

Iseut tới bên xác Tristan, quỳ gối và khẽ nói:

“Ơi hỡi bạn tình Tristan của ta, ta tới nơi nhưng quá muộn. Chúa đã muốn chàng phải chết do vết thương vì kẻ khác mà có, đó là ý muốn của Chúa. Trước đây trên biển, hai chúng ta đã vô tình cùng uống phải men Yêu. Có ai trong hai chúng ta định tâm như vậy. Biết đâu chẳng do ý muốn của Chúa. Sau đó chúng ta say sưa trong tình yêu và chúng ta cũng khổ sở trong tình yêu. Đó cũng là ý muốn của Chúa. Nhưng tới nông nỗi này, gặp được nhau mà chẳng thấy nhau, ta có ý muốn cuối cùng không hiểu phù hợp với ý muốn của Chúa hay không. Tristan, bạn tình hỡi, trước kia vô tình chúng ta đã uống Men Yêu. Nhưng giờ đây, ý muốn của ta là quyết tâm lập lại củ chỉ vô tình hồi đó. Ta quyết tâm uống vào Men Yêu một lần nữa, tuy không có sự đồng ý của bạn ta cũng tin rằng bạn chứng giám cho ta, cho quyết tâm của ta: ta không bỏ bạn, ta không bỏ tình yêu.”

Iseut ngược đầu lên, ghé gần mặt bạn và uống vào đôi môi của bạn đã lạnh cứng. Cử chỉ tượng trưng mà thật: Iseut rời đôi môi bạn để té chết bên xác bạn. Nọc độc nơi miệng Tristan hay Men Yêu không bao giờ hết, vương nơi miệng Tristan đã đưa Iseut vào tình yêu? Không ai biết.

Khi vua Marc hay tin Iseut và Tristan đã chết, nhà vua truyền đóng hai cỗ quan tài bằng gỗ quý, tự tay mang theo trên thuyền tới Bretagne. Nhà vua sai chôn hai cỗ quan tài trong hai huyệt song song, dưới bóng mát một giáo đường nhỏ. Truyền thuyết kể lại rằng, chỉ trong một đêm từ tìm Iseut mọc lên một nhánh hồng, từ tìm Tristan mọc lên một nhánh nho. Nhánh hồng và nhánh nho mọc lên cao, cành lá quấn quít lấy nhau, đến hoa trái cũng trộn lẫn như một. Ba lần có người đang tay chặt hai gốc cây điên dại, ba lần hai gốc cây vẫn mọc lên quấn quít.

- HẾT -

PHỤ LỤC

Sắc đẹp và chuyện tình

Những bài cùng tác giả

Trong một số tác phẩm văn học xưa và nay, đôi khi xuất hiện những nhân vật ảo xen lẫn với nhân vật thực, thí dụ như trong *Truyện kỳ mạn lục* của Nguyễn Dữ (thế kỉ 16). Có lẽ cũng là một hình thức hữu hiệu để tác giả phát biểu được ý kiến của mình trên một số vấn đề tế nhị. Mặt khác, ở chính trong một con người - tác giả - cũng có thể có mặt này và mặt nọ, vv., làm tôi liên tưởng tới truyện “Dr. Jekyll và Mr. Hyde” (1886) của tác giả (người Anh) *Robert Louis Balfour Stevenson*. Bác sỹ Jekyll, là con người thiện, tình cờ phát minh ra được một liều thuốc, uống vào thì biến thành ông Hyde, một con người ác. Nhưng trong bài viết này, không phải là lúc luận chuyện thiện hay ác, thuần đạo hay nghịch đạo, có chăng chỉ là hình thức phát biểu.

Tôi có một kẻ đối thoại, thực và ảo, gọi là Y, thường cùng tôi trao đổi, luận bàn, trong những buổi thư nhàn hay trong những cơn mộng mị. Y và tôi có qui ước như sau: khi đã trao đổi xong về một vấn đề gì mà y muốn tôi viết ra, tôi mất công ghi chép, thì tôi nhận phần “hơn”: những gì ôn tồn, nghiêm chỉnh, thanh tú, thì tôi nhận phần tôi; những gì thô bạo ngang ngược, chướng tai thì y phải nhận; và y đã đồng ý. Lại qui ước với nhau về cách xưng hô: gọi nhau bằng “vị”, xưng tôi, để tránh gọi nhau bằng “Ngài”, xưng “tạ hạ”, vv., lủng củng và lĩnh kỉnh.

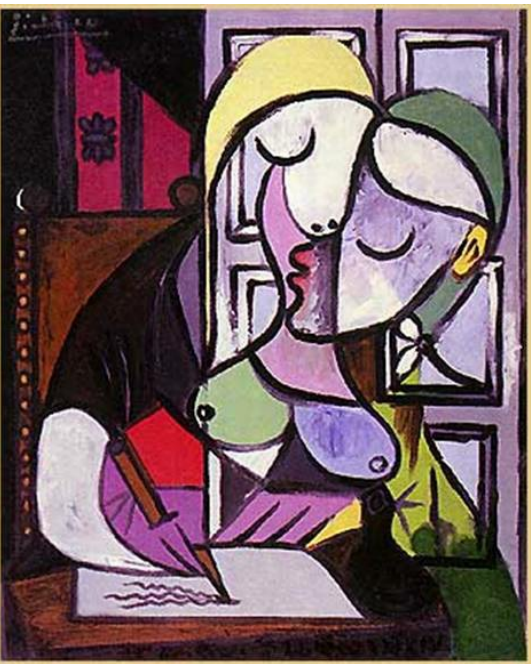
Dưới đây là cuộc trao đổi giữa tôi và y về “Sắc đẹp và chuyện tình”.

Y: Ta tạm khoan đề cập đến những chuyện trong những xã hội đa phu (nhiều chồng), như xã hội Bantou (Nouvelle-Calédonie), ở xã hội Minangkabau (Sumatra), ở quần đảo Laquedives (Nam Ấn Độ), ở người Na thuộc tộc Na xá (Trung Quốc), hay Tây Tang trước 1950, vv. Chúng ta luận chuyện ở những xã hội tương đối quen biết thôi nhé. “Vị” và tôi thuộc nam giới. Chúng ta luận và biểu dương sắc đẹp của phụ nữ thôi. Vả lại nữ giới là đa số của nhân loại, ta chú ý cũng là hợp lý. Lúc còn nhỏ, tôi ngắm người phụ nữ, chủ yếu là cái mặt. Đẹp hay không, theo tôi lúc đó là ở cái mặt, và cho rằng “nhan sắc” là chỉ ở đó. Rồi với thời gian, tôi bắt đầu ngắm từ trên dần dần xuống dưới, cái ngực, cái bụng và... thấp xuống hơn nữa. Hết đằng trước, rồi mới tới đằng sau, cũng từ trên dần dần xuống dưới. Nhưng thế nào là đẹp? Có một giá trị “toàn cầu” cho sắc đẹp không? Bình quân theo nghĩa thống kê, người phụ nữ phương Đông mảnh khảnh lưng dài căng ngắn mông đẹp; phụ nữ châu Phi lưng ngắn căng dài mông mẩy; còn phụ nữ phương Tây, nói chung thì vừa phải thôi miễn chưa phải là trường hợp phát phì. Nhưng khó định nghĩa thế nào là đẹp, đấy là một vấn đề hoàn toàn khách quan. Tranh vẽ bà *Dương quý phi* mà vua *Đường Minh hoàng* mê chết mê chết mệt, xem ra cũng chẳng hấp dẫn gì lắm. Hoạc những bức tranh vẽ các bà hoàng, công chúa phương Tây mà sách tả như tuyệt thế giai nhân, cũng chẳng phải ai cũng mê. Té ra cứ đọc sách, nghe tả, rồi tưởng tượng theo ý mình, có lẽ lại hay. Xét cho cùng, xem tranh vẽ thì chỉ là sắc đẹp “tĩnh”. Người phụ nữ đẹp nhất là lúc đang đẻ đẻ, mới làm lộ hết sắc đẹp. Thế mới biết những kẻ phạm phu tục tử là những kẻ chỉ biết vội vàng, không biết “nâng như nâng trứng, hứng như hứng hoa”, cũng như kẻ ăn nuốt vội mà chưa kịp nhai.

Dàn bà của Matisse

Dàn bà của Picasso

Cho nên vẽ tranh phụ nữ như danh họa *Picasso* có lẽ cũng chưa đủ, có lẽ cần phải tìm cách “vẽ” trong một không gian năm, sáu chiều gì đó mới đủ tả cái sắc đẹp. Nhưng động như *Picasso* hay tĩnh như tranh của *Matisse*, thấy thiên hạ khen ầm ầm, tôi vẫn hoài nghi về thẩm mỹ. Nó cũng tùy tiện lắm.

Người mẫu Mary Jane

Theo bài báo “Les canons de la beauté” (Chuẩn về sắc đẹp), của Georges Vigarelle, in trên tạp chí “L’Histoire” số 245 tháng 7 năm 2000, quan niệm về sắc đẹp ở châu Âu cũng thay đổi theo thời gian. Ở thế kỉ thứ 13, còn nói tới lồng ngực phải căng nâng áo mặc lên, lưng phải eo sao cho có thể nắm trọn trong vòng 2 bàn tay (không khác gì thời Đông Chu liệt quốc ở Trung quốc cách đây mấy nghìn năm, vua *Sở Linh vương* chỉ thích gái lưng eo, xây cái cung Chương Hoa, tuyển mỹ nhân lưng eo cho vào ở đấy, gọi là “Tế yêu cung”; có người nhin ăn gần chết đói để có lưng eo mong được vua ngó tới). Sang đến thế kỉ 15, 16, những họa sĩ như *Alberti*, *Dürer* và *Leonardo da Vinci* muốn “chuẩn hóa” sắc đẹp bằng cách định tỉ lệ lý tưởng như sau: đầu bằng một phần tám chiều cao toàn thân, nếu kể chiều dài từ trán đến cằm là 1 phần thì thân phải dài gấp 3, đùi dài 2 phần, bắp chân 2 phần. Nhưng rồi các vị cũng chẳng theo chuẩn của chính mình đặt ra. Thời đó, cũng có vị phân biệt những phần “quí” và những phần “không đáng kể” của người phụ nữ (như *Firenzuole*, trong cuốn sách “Discours sur la beauté des dames”, dịch thoát nghĩa là “Bàn về sắc đẹp phụ nữ”, viết năm 1576): phần “quí” là phần trên vì nhìn thấy, như mặt, ngực được phô bày, phần “không đáng kể” là phần dưới vì có áo, váy che đi. (Chao ôi, bỏ phí quá!). Ngày nay thì khác, người ta có che nửa dưới đâu; người đẹp thì phần dưới có khi lại đáng “quí” hơn phần trên!

Thanh cũng có mà tục cũng có thể có. Tục nhưng không lẫn sang địa bàn người khác, có lẽ còn hơn thanh mà có lẫn. Câu “Gái một con, nhìn mồn con mắt”, hay câu “Cơm chín tới, cải vồng non, gái một con, gà nhảy ổ. Cau phơi tái, gái đoạn tang, chim ra ràng, gà mái ghẹ”, xem chừng như có lẫn vì có ý thèm trong đó?

Tôi bảo: Thôi “vị” ời, sắc đẹp đâu chỉ có vậy, còn sự “hấp dẫn” khác nữa chứ, mà cũng không hẳn là cái duyên thôi đâu. Chuyện Tàu, chuyện Tây, chuyện Ta đều có hết.

Y đáp: Đúng là chuyện Tàu đâu có thiếu gì. Thời Chiến quốc, nước Trần, có nàng *Hạ Cơ* (vốn là gái nước Trịnh). Nàng này mắt phượng mày ngài, dung nhan tuyệt mỹ, lại có tài làm mê mẩn tình nhân. Năm mới 15 tuổi, *Hạ Cơ* nằm mộng thấy một chàng trai mũ ngọc, áo bào, tự xưng là thượng giới thiên tiên, đến giao hoan với mình, rồi truyền cách hấp tinh đạo khí rất thần diệu. *Hạ Cơ* có mấy đời chồng, người nào cũng kiệt sức chết non. Nàng có một con trai, cho học nơi xa, để mình tiện bề trăng gió. Hai quan đại phu nước Trần là *Khổng Ninh* và *Nghi Hàng Phủ* hay qua lại, *Nghi Hàng Phủ* khỏe hơn nên được yêu hơn, *Khổng Ninh* có ý ghen nên mới “tiến dẫn” nàng cho vua *Linh Công*. Vua hỏi: “Trước đây, ta có nghe nói sắc đẹp của *Hạ Cơ*, nhưng nay nàng đã trên bốn mươi, hoa đào đang độ tháng ba thì còn đâu là xuân sắc?”. *Khổng Ninh* nói: “Chúa công lầm rồi, nàng ấy giữ sắc đẹp rất khéo, nên vẫn còn đậm đà như tuổi đang xuân. Vả lại ngựa thuần mới là ngựa quý”. Vua tâu hú hí, con trai *Hạ Cơ* là *Hạ Trung Thư* mới căm giận lập kế giết vua *Linh Công*. *Khuất Vu* là quan nước Sở nghe đồn *Hạ Cơ* đẹp, mà nghề chơi có nhiều cách lạ, lòng ước ao, mới xúi vua *Sở Trang vương* đem quân giết “nghịch thần” nước Trần là *Hạ Trung Thư*. Phá nước Trần xong, chiếm được *Hạ Cơ*, vua Sở muốn “dùng”, *Khuất Vu* mới can rằng: “Không nên! Người đàn bà này là vật bất tường. Ai gần gũi nàng đều mang họa cả”. Vua Sở bị can, đành chịu bỏ, nhưng lại nói: “Tuy nhiên, nếu sắc đẹp ấy mà bỏ không, ắt gây rắc rối trong thiên hạ, chi bằng tìm cho nó một người chủ là hơn”. Nói rồi đem gả *Hạ Cơ* cho một tướng già là *Tương Lão*. *Khuất Vu* rất tiếc, nhưng chưa tuyệt vọng, mới nghĩ thầm: “*Tương Lão* chịu với *Hạ Cơ* thế nào nổi, chỉ vài tháng rồi nàng lại góa chồng, lúc đó ta sẽ tính”. Ít lâu sau *Tương Lão* chết, *Hạ Cơ* tư thông với con trai *Tương Lão*. *Khuất Vu* vẫn thèm, nên mới tâu với vua Sở: “*Hạ Cơ* vốn là gái nước Trịnh. Nay xin cho nàng trở về sống ở nước cũ”.

Vua Sở nghe theo. Ít lâu sau, *Khuất Vu* mượn cớ xin đi sứ, sang nước Trịnh cưới *Hạ Cơ*, rồi mang nàng trốn sang nước Tấn.

Tôi: Cũng có người cho rằng cái đẹp không phải là quan trọng lắm. Sự hấp dẫn có thể ở điểm khác. Dù tôi có chút hoài nghi, cũng vẫn xin kể: *Hứa Doãn* là người đời Tống bên Tàu, có văn tài, đỗ cao, làm quan có tiếng. Thuở trẻ lấy vợ, lúc mới cưới xong, thấy vợ xấu muốn bỏ, bèn hỏi vợ rằng: “Đàn bà có tứ đức, nàng được mấy đức?”. (Nhắc lại là theo mấy nhà Nho thuở trước thì người đàn bà phải có bốn đức là “công, dung, ngôn, hạnh”; dung là cái vẻ bề ngoài, tức là sắc đẹp. Cái ông *Hứa Doãn* này nêu cái sắc đẹp để tìm cớ đuổi vợ). Bà vợ mới trả lời: “Trong bốn đức, tôi chỉ kém cái “dung” mà thôi”. Và hỏi chồng: “Kể sĩ có bách hạnh, chàng được mấy hạnh?”. (Bách hạnh đây là trăm nét hay). Chồng trả lời: “Ta đây đủ cả bách hạnh”. Vợ mới nói: “Trong bách hạnh, thì “đức” là đầu. Chàng là người hiếu sắc, không hiếu đức, sao lại bảo là đủ cả bách hạnh được?”. Chồng “cứng họng” không trả lời được, đã không bỏ được vợ mà lại phục vợ. Đó là trường hợp được nêu ra làm điển hình của “cái nết đánh chết cái nhan”. Có điều là đây là sự tính toán cân nhắc, chẳng phải là tình yêu.

Y: “Vị” nói đúng. Vả lại thuở ấy, chế độ đa thê thịnh hành, có giữ bà vợ xấu cũng chẳng hại gì, nếu cần “làm bốn phận” với vợ thì cũng có thể dùng nàng hầu đẹp “kích thích” giúp trước.

Tôi: Lại có chuyện *Lư phu nhân* bên Tàu, vợ ông *Phòng Huyền Linh* đời Đường, là người tuyệt đẹp và có đức hạnh, ông yêu lắm. Lúc ông còn trẻ, chưa làm nên, một lần ốm nặng tưởng chết, thương vợ trẻ trung, nếu mình chết đi, ở góa thì tội nghiệp, mới bảo vợ rằng: “Tôi bệnh nguy quá, nếu chết đi, nàng còn tuổi trẻ, không nên ở vậy; nên tái giá và ăn ở tử tế với người chồng sau”. Bà vợ khóc nức nở, rồi lấy dao tự khoét một mắt đi, để chứng tỏ cho chồng biết rằng mình sẽ không lấy ai nữa. Ít lâu sau, may ông khỏi bệnh. Rồi ông thi đỗ làm quan, dần dần đến chức tể tướng, nhưng một lòng yêu mến kính trọng *Lư phu nhân*, không hề lấy người tì thiếp nào cả. Người ngoài không biết tình tiết, cho rằng tại *Lư phu nhân* có tính ghen. Vua *Đường Thái Tông* muốn thử lòng *Lư phu nhân*, một hôm bảo Hoàng hậu gọi bà vào bảo: “Các quan to thường có tì thiếp. Nay Vua muốn ban cho chồng bà một người mỹ nữ”. Bà nhất quyết không nghe. Vua nổi giận mắng: “Không ghen, vâng mệnh, thì sống; ghen thì chết”. Rồi sai người hầu đưa cho bà một chén rượu, giả làm thuốc độc, bảo: “Không vâng mệnh thì sẽ phải uống chén thuốc độc này”. Bà cầm chén rượu uống hết ngay. Vua thấy vậy, nói: “Ta cũng phải sợ [bà ấy], huống hồ là *Phòng Huyền Linh*”. Tôi kể nhưng không muốn luận bàn.

Y: Nói chuyện ghen tuông, không quên nói cái chuyện cái “khố giữ trinh” (*ceinture de chasteté*). Theo truyền thuyết thì cuối thời Trung cổ châu Âu, mấy tay hiệp sĩ (*chevaliers*) tham dự các cuộc viễn chinh chữ thập (*croisades*) ở Cận Đông - thế kỉ 11, 12, 13, tất cả có chín cuộc *croisades* của phương Tây Ki-tô giáo, sang Cận đông nhằm “giải phóng” Thánh địa khỏi tay Hồi giáo - trước khi đi xa, sai làm cái khố bằng sắt, bắt vợ đeo vào rồi khóa lại, mang chìa khóa theo mình, để vợ ở nhà khỏi ngoại tình; người vợ phải chịu như vậy có khi hàng mấy tháng hoặc hàng mấy năm. Bẩn thỉu và khổ sở thật kìa. Nghe mà khiếp.

Tôi: Ta cũng nên thận trọng vì chuyện giả chuyện thật cũng lẫn lộn nhiều đấy. Có người bảo rằng có thể gốc của chuyện này là một câu chuyện tình thanh và lý tưởng hơn, được kể

trong một “lai” của nữ thi sĩ *Marie de France* (1154-1189; tiếng Pháp “lai” trong trường hợp của bà này nghĩa là một tình sử huyền diệu viết bằng thơ, mà gốc là những “bài hát kể chuyện” của xứ Breton): một cặp tình nhân yêu nhau đắm đuối, thề nguyện thủy chung; nàng thắt một cái nút ở dưới áo chàng, và chàng thắt một cái nút vào cái khố của nàng, và tin tưởng rằng không thể có ai gỡ được các nút này ra, nếu không dùng dao hay kéo để cắt, vì chỉ có chàng và nàng mới biết cách gỡ nút; và như vậy chỉ có nàng và chàng mới nhận được ra nhau. (Chuyện cũng kỳ: hay là họ chỉ gặp nhau trong đêm tối?). Lại có người giải thích gốc gác câu chuyện xuất phát từ mấy tu sĩ nam hay nữ đeo một cái dây lưng để tự răn (?). Thế rồi dần dần biến ra chuyện cái khố ngăn dâm gán cho cuối thời Trung cổ. Theo lời kể, có hai bảo tàng một thời trưng bày hai cái khố này, sau lại rút đi vì phát hiện ra là đồ giả, làm vào thế kỉ 19. Cũng có thuyết cho rằng vào những thế kỉ 15, 16, ở Firenze (Ý), do loạn li, và đường xá đi lại thiếu an toàn, chính mấy bà phụ nữ đặt hàng mấy cái khố này để tự bảo đảm cho mình khi di chuyển. Cũng lại có sự việc đào thấy một cái xác một phụ nữ mang cái khố giữ trinh bằng sắt, nhưng đó là vào thế kỉ cuối thế kỉ 16 đầu thế kỉ 17 gì đó. Cũng có người kể là theo cuốn sách “*Les Vies des Dames Galantes*” (dịch thoát nghĩa là: Cách sống của mấy bà điểm đàn) của *Pierre de Bourdeille de Brantôme* (1540-1614), ông này có kể rằng cái khố giữ trinh xuất hiện ở Pháp dưới thời vua *Henri II* (trị vì từ 1547 đến 1559): có một người lái buôn đem bán ở chợ; có mấy ông chồng ghen tuông mua về khóa vợ, nhưng mấy bà vợ lén sai người làm cái khóa thứ nhì cho riêng mình. Sau dân chúng phẫn nộ, hủy loại hàng này và đe giết người bán. Mấy sử gia ngày nay thì cho rằng cuốn sách vừa dẫn trên không đáng tin. Cũng không loại trừ khả năng là chuyện cái khố giữ trinh này là có thật trong vài trường hợp lẻ tẻ, nhưng không phải là phổ biến. Cũng là chuyện bát nháo. Có lẽ câu hỏi đáng chú ý là tại sao người ta lại gán gốc gác của cái khố này cho thời cuối Trung cổ, trong khi các tài liệu hay “bằng chứng” thường thuộc về thời Phục hưng (thế kỉ 15, 16) hay sau đó? Có người giải thích rằng cần phải có một khung cảnh phù hợp thì mới kích thích trí tưởng tượng của người ta: thế kỉ 11, 12, 13 là thế kỉ của các cuộc viễn chinh chữ thập, chồng đi xa lâu, vợ trẻ ở nhà. Đồng thời cũng đổ cho thời Trung cổ những gì đen tối nhất, tuy thực tế không hẳn vậy. Nhưng như đã thấy trên, lý luận một chút, thì thấy khá phi lý; khi ông chồng đi vắng lâu như vậy, bà vợ nếu muốn, có thể dễ dàng gọi một người thợ rèn vào làm một cái chìa khóa khác để mở ra: “Mở ra rồi lại khóa vào như chơi!”.

Y: Giờ ta nói sang chuyện tình đi. Chuyện tình ta cũng có nhiều: nào là Trương Chi-My nương; Mị Châu-Trọng Thủy; Tiên Dung- Chử Đồng Tử; Huyền Trân công chúa- Trần Khắc Chung; bố mẹ Nguyễn Trãi; vua Mạc Mậu Hợp bị mất ngôi vì toan tính cướp vợ của Bùi Văn Khuê làm ông này bỏ chạy hàng Trịnh Tùng; chúa Trịnh Sâm mê bà chúa Chè Đặng Thị Huệ, gây ra loạn trong nhà, vv. Nhắc lại cũng nhàm. Chuyện Tàu cũng đã nghe nhiều. Kể vài chuyện nước khác xem sao.

Tôi: Ấn Độ có cái **Taj Mahal** đấy. Nhắc lại trong ba thế kỉ (từ 1526 đến 1857) triều đại trị vì Ấn Độ là triều đại Moghols, mà người sáng lập là hoàng đế shah *Baber* (còn gọi là Babur). Ông này tự nhận mình là dòng dõi của *Timur Leng* phía cha (cháu 5 đời) và dòng dõi *Thành-cát-tur hân* phía mẹ (không biết có phải thực thế không, hay là thấy sang bắt quàng làm họ), nhưng tóm lại là ông ta người gốc Thổ Nhĩ Kỳ, theo đạo Hồi, chiếm được phần lớn Ấn Độ. Tiếp đó vào thế kỉ 17, hoàng đế shah *Djahan* (1628-1657) có bà vợ là Arjumand Banu, được rất yêu, gọi là *Mumtaz Mahal*. Năm 1631, *Mumtaz Mahal* chết khi đẻ người con thứ 14. Tương truyền rằng hoàng đế *Djahan* đau buồn, không ra khỏi phòng trong tám ngày; khi ra triều trở lại thì râu tóc đều đã bạc phơ. Để tưởng nhớ người vợ yêu, ông ra lệnh xây một cái lăng ở gần kinh đô Agra: đó là Taj Mahal, một công trình kiến trúc đồ sộ bằng đá cẩm thạch trắng, mà cái vòm của phần trung tâm cao 56 m, giữa 17 hecta vườn hoa cây cỏ và các công trình phụ. Có nguồn ghi là phải huy động tới hai vạn thợ và hơn một nghìn súc vật như voi, ngựa, trâu, lạc đà, để xây cất trong 10 năm mới xong (có nguồn nói là xây cất lâu khoảng 16 năm). Từ lâu đài-đồn lũy đá đỏ (tiếng Pháp gọi là “Fort rouge”) nơi ngự của hoàng đế, có thể nhìn thấy Taj Mahal. Người ta tán dương cái đẹp và vẻ nên thơ của công trình này, biểu hiện của tình yêu, thương nhớ; nhà thi sĩ Ấn Độ **Rabindranath Tagore** (giải thưởng Nobel văn học 1913) ví Taj Mahal như “một giọt nước mắt trên má của thời gian”.

Tôi không muốn phụ họa. Cách đây gần 30 năm, nhân một chuyến đi dự hội nghị khoa học ở New Delhi, vợ chồng tôi có “lẻn” vắng mặt một ngày, tránh không đi chung với những người khác, thuê một chiếc xe hơi riêng đi thăm Taj Mahal. Từ cung điện trong Fort rouge ở Agra nhìn sang, do phong cảnh không hữu tình, cũng không có “ấn tượng” lắm. Nhưng đến tận nơi,

mới thấy hết sự đồ sộ, sự cầu kỳ, tinh vi của Taj Mahal này. Ba ý nghĩ ập đến với tôi lúc đó:

1/ Phải yêu lắm - (sắc đẹp có lẽ không phải lý do chính trong trường hợp này, khi yêu một người phụ nữ đã đẻ 14 lần) - mới cho xây cất một công trình như vậy.

2/ Sao ở khắp xứ sở này, người ta đã thực hiện biết bao nhiêu công trình cho người chết, mà lại nghĩ ít thế đến tình cảnh của người sống? (Tôi còn nhớ thuở ấy đi ngoài đường, có một người đàn bà giắt một bé gái nhỏ chừng 3 tuổi - hay là nhiều tuổi hơn nhưng trông như đứa bé lên 3 - thấy vợ chồng tôi, đứa bé buông tay mẹ, đến quì hôn chân vợ tôi rồi chìa tay xin tiền. Tôi nghĩ sắt đá cở cây cũng phải động lòng, vậy mà sao có những người cầm quyền vẫn có thể thản nhiên?).

3/ Đã bao nhiêu mồ hôi, nước mắt và máu đã chảy ở hàng vạn người, để thỏa mãn tình yêu của một người? (Theo một nguồn kể, shah *Djahan* vờ nhà kiến trúc sư Ba-tư nổi tiếng nhất thời đó là *Usad Ahmad* đến, nhưng sai người giết vợ ông ta để ông ta cảm thấy nỗi đau khổ mất vợ như thế nào, để đổ tất cả tình cảm và tâm trí vào việc thực hiện công trình này. Thực hay bịa?).

Cũng có lời đồn rằng hoàng đế shah *Djahan* cũng có ý định cho xây cất một lăng mộ tương tự cho chính mình, nhưng bằng cẩm thạch đen. Nhưng ý định đó không bao giờ được thực hiện. Lý do là shah *Djahan* có ý định truyền ngôi cho người con cả là *Dara Shikok* (còn gọi là *Shekuh*), nhưng người con thứ ba là *Aurengzeb* không chịu như vậy. *Aurengzeb* liên kết với các người anh em khác để loại người anh cả, gây ra cuộc chiến tranh cốt nhục tương tàn, và sau khi giết được *Dara Shikok* rồi thì lại loại các anh em khác, rồi tiến vào kinh đô Agra, truất ngôi của cha, tự lập mình làm hoàng đế năm 1658, giam cha ở trong cung trong 8 năm đến lúc chết. Trong 8 năm đó, shah *Djahan* cũng còn có thể, từ cung điện trong Fort rouge, nhìn thấy Taj Mahal phía xa để tưởng nhớ đến người vợ yêu. Hoàng đế *Aurengzeb* là người ngoan đạo, sùng tín, không khoan dung như những vua trước, bắt ép dân chúng phải theo đạo Hồi, gây nên nhiều cuộc chống đối, nên sau hơn 50 năm trị vì, triều đại này dẫn đến suy thoái, các hoàng đế nối nghiệp kém cỏi, sau dần dần đưa đến sự có mặt của Pháp, rồi nhất là của Anh trên lãnh thổ này. Nên nghĩ gì về tình yêu trong khung cảnh đó?

Y: Xa hơn về phía Tây, có chuyện tình “Romeo và Juliet” đó. Hai nhân vật này xuất hiện lần đầu tiên trong một truyện ngắn của một nhà văn Ý, thế kỉ 15, nhưng chỉ thực sự được thiên hạ biết đến qua tác phẩm viết khoảng năm 1595) của **William Shakespeare** (thì hào người Anh 1564-1616).

SIR FRANCIS RICKESSE *Romeo and Juliet*, 1882

Nội dung câu chuyện tóm tắt như sau. Ở thành phố Verona (Ý) thuở xưa có hai gia đình thù địch: *Montaigu* và *Capulet*. Gia đình *Capulet* tổ chức một buổi khiêu vũ giả trang (bal masqué) để con gái là *Juliet* gặp hầu tước *Paris*, người đã hỏi xin cưới *Juliet* làm vợ. *Romeo* và hai người bạn, vì một lý do tìm người quen, lẻn vào dự buổi này. Và do sự tình cờ *Romeo* và *Juliet* gặp nhau, và mê nhau thắm thiết, mà cũng thắm thiết khi phát hiện rằng mình thuộc hai gia đình thù địch nhau. Nhưng *Tybalt*, một người anh họ của *Juliet*, nhận ra *Romeo*. Quá yêu *Juliet*, hôm sau *Romeo* năn nỉ nhờ sự giúp đỡ của cố đạo *Laurent*. Ông này nhận giúp cặp uyên ương. Cũng vào lúc đó, *Tybalt* đi tìm *Romeo* để đòi đấu kiếm tay đôi để rửa nhục (duel); *Romeo* từ chối; nhưng *Mercutio* bạn của *Romeo* thấy bị khiêu khích, nhảy vào đấu thay và bị *Tybalt* đâm chết. *Romeo* đau đớn vì bạn, rút kiếm đấu và giết *Tybalt*. Hai gia đình kiện lên ông hoàng xứ này, ông này tha tội chết cho *Romeo* nhưng xử đày đi xa. *Romeo* than vãn, cho rằng xa *Juliet* thì thà chết còn hơn. Bố *Juliet*, vì thấy con gái sầu thảm, nên ép phải nhanh chóng tiến hành đám cưới với

hầu tước *Paris*. *Juliet* lén trốn đến nhà cổ *Laurent*. Trước sự tuyệt vọng của *Juliet*, ông này đề nghị một giải pháp: cho *Juliet* uống một liều thuốc, có hiệu quả là làm cho nàng này giống như người chết trong một thời gian, để rồi khi đem “chôn” nàng ta trong mộ xây của gia đình, sẽ báo cho chàng *Romeo* đến đón khi nàng tỉnh dậy. *Juliet* uống liều thuốc rồi, sự việc diễn biến đúng như dự định, trừ khâu chôn. Bị đày ở xa, *Romeo* không được báo trước tình tiết bí mật; khi được tin *Juliet* “chết”, chàng lên về viếng mộ *Juliet*, tình cờ gặp hầu tước *Paris* mang hoa đến viếng mộ *Juliet*. Đồi bên đầu kiếm, *Paris* bị thương và trước khi chết, yêu cầu *Romeo* mang mình đến gần thây *Juliet*. Chàng *Romeo* nhận lời; và trước “xác” của *Juliet*, thấy vẻ đẹp yêu kiều của nàng, hôn nàng rồi uống thuốc độc thật tự tử. Khi cố đạo *Laurent* tìm đến mộ *Juliet*, thì phát hiện ra xác *Paris* rồi xác *Romeo*. Khi *Juliet* tỉnh dậy, nàng đau đớn than vãn, và tự tử bằng dao găm của chàng *Romeo*. Cố *Laurent* đem sự tình kể lại với ông hoàng và gia đình đồi bên. Trước thảm kịch đó, hai ông bố nguyên rửa sự thù nghịch vô nghĩa của hai dòng họ, và quyết định hòa hảo với nhau, và hứa đúc hai pho tượng vàng cho “cặp tình nhân của thành Verona”. Câu chuyện lĩnh kính có vậy, nhưng nổi tiếng khắp năm châu bốn biển có lẽ vì do tác giả là *William Shakespeare*.

Tôi: Có danh tiếng nên mới có người hưởng ứng: nhà soạn nhạc *Berlioz* cũng từ đó mà viết bản nhạc giao hưởng (symphonie dramatique, 1839), Nhà soạn nhạc *Gounod* viết bản nhạc kịch (opéra, 1867), nhà soạn nhạc *Prokofiev* bản nhạc kịch múa (partition de ballet, 1938) trên đề tài này.

Tôi nói tiếp: Xa hơn nữa về phía Tây cũng lại có “*Tristan et Iseult*”, mà câu chuyện tình này xem ra cũng phức tạp lắm, vì có nhiều bản/dị bản. Thoạt đầu là truyền khẩu, và vài di tích như một hòn đá khoảng thế kỷ thứ V trên có ghi chữ “*Drvstanvs*” (*Tristan*). Có bản viết của *Chrétien de Troyes* và bản viết của *de la Chièvre* (đầu thế kỷ 12) nay đã thất lạc. Còn lại hai bản cổ nhất là: bản của *Bérout* (viết khoảng giữa 1150 và 1190), mất đầu mất đuôi, chỉ còn quãng giữa khoảng 4 ngàn câu thơ; một bản của *Thomas* viết năm 1173, với nhiều dị bản, đôi khi trái ngược với bản của *Bérout*. Câu chuyện kể ngày nay là từ hai bản đó mà ra, được thêm thắt bởi những mẩu của nhiều tác giả khuyết danh. Chuyện đại khái như sau:

Vua *Rivalen* xứ Loonnois giúp vua *Marc* xứ Cornwall (tây nam nước Anh, tiếng Pháp là Cornouailles, không phải là Cornouaille ở Pháp) đánh giặc, do đó có dịp gặp *Blanchefleur*, em gái vua *Marc*. Đồi bên yêu nhau, rồi cưới nhau. Nhưng *Rivalen* phải về nước mình dẹp loạn, mang theo vợ đã có mang. Chẳng may, vua *Rivalen* tử trận; ba ngày sau, *Blanchefleur* đau buồn, cũng chết theo sau khi đẻ một đứa con trai, đặt tên là *Tristan* (tiếng Pháp, “triste” nghĩa là buồn). Mồ côi, *Tristan* được một người tên là *Gouvernal* nuôi dạy. *Tristan* bị bọn lái buôn Na-uy bắt cóc rồi bỏ rơi ở xứ Cornwall. Nhờ có tài đàn hay, đánh kiếm giỏi, chàng được vua *Marc* chú ý. *Gouvernal* đi tìm, thấy chàng ở Cornwall, kể cho vua *Marc* biết chàng chính là con em gái vua. Vì vậy mà vua yêu dùng *Tristan*. Thuở ấy, xứ này hàng năm phải cống một món tiền lớn cho *Morholt*, một khổng lồ. Tốn kém, nhưng không ai dám cưỡng, chỉ có *Tristan* tình nguyện đấu với *Morholt*, giết được hắn, nhưng bị thương nặng chắc chết, vì gươm của *Morholt* có tẩm thuốc độc. *Tristan* một mình mang đàn mang gươm, lên một chiếc thuyền không buồm không lái, mặc cho thuyền trôi trên biển để đợi chết. Số phận run rủi chiếc thuyền trôi đến xứ Ái-nhĩ-lan. Bà hoàng xứ này nghe thấy đàn hay, rất thích, hứa sẽ chữa cho chàng khỏi với điều kiện là

chàng phải dạy đàn cho con gái bà là *Iseult*. Biết bà hoàng này chính là em gái của *Morholt* mà mình đã giết, *Tristan* phải giấu tông tích thật của mình. Được chữa khỏi, chàng trở về xứ Cornwall.

Những quần thần của vua *Marc* vốn ghét *Tristan* e rằng vua một ngày kia sẽ chọn *Tristan* nối ngôi; họ xúi vua nên cưới vợ để có con nối dõi. Vua *Marc* đồng ý, nhưng muốn lấy cô gái đẹp nhất thế gian, cô gái tóc vàng mà một con chim én đã đặt một sợi tóc bên cửa sổ nhà vua. Để đẩy chàng đi xa, quần thần xúi vua trao sứ mạng cho *Tristan* đi tìm cô gái tóc vàng kia. *Tristan* nhận ra cái tóc kia là của *Iseult*, nên nhận lời.

Giả làm một lái buôn, chàng trở lại xứ Ái-nhĩ-lan và được biết là có một con quái (con “rồng tây”, dragon!) mỗi ngày cướp đi một cô gái. Bà hoàng xứ này hứa ai giết được con quái này thì sẽ gả *Iseult* cho. *Tristan* tình nguyện đi, và giết được con quái, cắt lưỡi nó để mang về làm bằng chứng. Nhưng lưỡi con quái phát ra khí độc làm chàng ngất đi. Khi đó một chàng trai khác mê *Iseult*, lén đi theo, lợi dụng lúc *Tristan* bị ngất, cắt đầu con quái mang về nhận công. Nhưng chàng này vốn mang tiếng là người nhát, nên triều thần không ai tin. Để biết rõ sự thật, *Iseult* cùng thị nữ là *Brangien* quyết định đến tận nơi để xem thực hư thế nào, và tìm thấy *Tristan* đang ngất. Nàng cứu chàng khỏi, nhưng khi lau gương của chàng, nàng phát hiện ra rằng cái vết mổ của gương phù hợp với vết tử thương ở đầu *Morholt*, cậu nàng. Nàng cầm gương định giết chàng, nhưng chàng thuyết được nàng rằng chàng giết cậu nàng trong một cuộc đấu đàng hoàng chính trực. Nàng do dự, và rốt cục nàng sợ phải lấy cái anh chàng nhát cắt đầu con quái, nên nàng ưng thuận để *Tristan* sống. Nhờ cái lưỡi rồng làm bằng chứng, vua Ái-nhĩ-lan nhận gả *Iseult* cho *Tristan*. Lúc đó chàng mới thổ lộ sự thật rằng chàng có sứ mạng đi hỏi cưới *Iseult* cho vua *Marc*, và qua sự thông gia này hai xứ sẽ chuyển từ thù địch thành thân thiện. Nàng *Iseult* thì phiền lòng vì chàng hỏi cưới mình cho người khác. Mẹ nàng lo ngại cho tương lai của nàng, mới trao cho thị nữ *Brangien* một liều thuốc bùa yêu, dặn để kín đáo cho vua *Marc* và *Iseult* uống: liều thuốc sẽ làm cho cặp vợ chồng gắn bó yêu nhau suốt đời.

Trên thuyền trở về Cornwall, *Tristan* và *Iseult* khát nước, thị nữ *Brangien* dâng nhằm liều thuốc bùa yêu cho hai người. Trót uống rồi, hiệu quả bắt đầu. *Brangien* đành thú sự thật với hai người. *Tristan* cố cưỡng, vì lòng trung thực với vua *Marc*, nhưng cả chàng và nàng đều không cưỡng nổi bùa yêu, và sau ba ngày thì sự gì phải đến đã đến, hai người trở thành tình nhân.

Về đến Cornwall, vua *Marc* tiếp đón *Iseult*, lễ cưới nhà vua và nàng được tổ chức linh đình. Nàng này mưu mô tính toán khá nhiều: nàng thuyết được thị nữ *Brangien* lén vào giường vua đêm tân hôn để “thế thân” cho nàng, nên nhà vua ngỡ nàng còn trinh. Vua và triều thần chẳng ai biết gì, nhưng *Iseult* vẫn sợ *Brangien* tiết lộ bí mật, mới giả vờ sai thị nữ này vào rừng hái lá thuốc đồng thời lén sai hai đầy tớ đi theo để giết cô này. Nhưng hai người này hiểu lòng tốt của cô ta, nên tha không giết. Rồi rốt cục hai nàng lại hòa với nhau, thề thốt thủy chung mãi mãi! Trong mấy tháng, *Tristan* và *Iseult* lén lút với nhau mà vua không biết. Nhưng những người cận thần nói mãi, vua cũng nghi, mới tạm đày chàng xa kinh đô. Để thử cặp này, vua giả vờ đi săn vắng vài ngày. Chàng và nàng hẹn gặp nhau trong rừng; vua rình nơi hẹn, nhưng chàng và nàng đoán trước nên giả bộ chỉ nói những chuyện tào lao; vua ngỡ lòng họ ngay thật, nên lại cho phép *Tristan* trở về triều. Chàng và nàng lại lén lút yêu nhau. Nhóm cận thần vẫn không chịu thua; họ bày kế cho vua: vua sai *Tristan* đi xa thực hiện một sứ mạng; trước khi đi, thế nào chàng cũng tìm cách gặp nàng; vậy nên rắc bột trên giường và quanh giường của nàng, nếu

chàng mò đến, tắt để lại giấu vết. Quả vậy, đêm chàng mò vào, nhảy phốc lên giường nàng, chẳng may một vết thương cũ rách ra, để lại vết máu. Sáng ra, vua và cận thần vào soát, chàng không còn đấy, nhưng vết tích rành rành, chàng và nàng bị kết án tử hình. Khi quân dẫn *Tristan* tới đàn hỏa thiêu, chàng tán được mấy người lính này cho chàng ghé vào cầu Chúa Trời một lần chót ở một nhà thờ trên đỉnh núi; rồi lợi dụng cơ hội nhảy qua cửa sổ xuống biển trốn thoát. Còn nàng thì được một nhóm người hủi thuyết vua rằng có một hình phạt nặng hơn tội bị thiêu: đó là bắt nàng sống chung với họ (thuở ấy, người ta sợ bệnh hủi đến mức người hủi phải sống trong trại biệt lập). Vua nghe lời, trao nàng cho họ. Nhưng chàng *Tristan*, với sự đồng lõa của người thầy cũ *Gouvernal*, cứu được nàng ra; và hai người sống lén lút trong rừng. Một bữa, có người hầu của vua bắt gặp chàng và nàng đang ngủ trong rừng, về báo với vua; vua vội tới kiểm thì thấy họ đang ngủ, nhưng giữa họ có để thanh gươm của chàng, “chứng tỏ” rằng họ “trong trắng”. Nhưng vua cũng muốn cho họ biết rằng vua có tới ngó, nên vua thay cái gươm của vua với cái gươm của chàng, và cái nhẫn của vua với cái nhẫn của nàng. Khi tỉnh dậy, chàng và nàng cũng cảm động trước thái độ khoan dung của vua. Chàng thì cầu Chúa Trời cho mình có đủ can đảm để trả nàng cho vua, còn nàng thì cũng tiếc cuộc sống êm ái trong triều. Họ tâm sự và hỏi ý một ẩn sĩ, vị này khuyên nàng nên về triều và ông ta thuyết được vua là nàng vẫn “trong trắng”. Thế là nàng được về với vua, nhưng để “chứng minh” rằng nàng không tội lỗi, nàng phải lợi qua một cái vũng hiểm. Nàng lén nhấc chàng giả dạng làm người hủi, chàng giúp nàng lợi qua nổi cái vũng hiểm đó bằng cách công kênh nàng trên vai mình, và sau đó nàng có thể thề thốt với vua và triều đình rằng trừ vua và “người hủi” đó, không ai mó đến người nàng. Nàng này thật lắm mưu: thực vậy mà không phải vậy! Tiếp đó, *Tristan* lại được về triều. Chàng và nàng lại lén lút yêu nhau. Nhóm cận thần vẫn mách với vua; chàng thù nên giết một số. Nhưng rồi một lần, vua cũng phát hiện ra chàng và nàng ngủ trong một vườn quả, nhưng không có thanh gươm ngăn ở giữa. Lần này, vua hoàn toàn tin rằng chàng và nàng quả thật là tình nhân, và đuổi chàng đi xa.

Tristan lang thang từ xứ nọ sang xứ kia, rồi đến xứ Bretagne (tây bắc nước Pháp) giúp vua *Hoel* và hoàng tử *Kaherdin* dẹp giặc. Để cảm ơn chàng, vua định gả con gái cho chàng. Chàng nhận lời vì nàng này xinh đẹp và vì nàng cũng mang tên là *Iseult*. Nhưng cưới rồi thì đêm tân hôn, chàng lại hối hận khi nhớ tới mối tình cũ, và từ chối không chịu giao hợp. Nàng giận; chàng kiếm có thoái thác rằng để cảm ơn Đức Bà đồng trinh giúp chàng thắng trận, chàng có lời thề giữ mình “trong trắng” trong một năm. Nhưng sau đó *Kaherdin* phát hiện ra là đám cưới của em gái mình chỉ là đám cưới “suông”, nên nổi giận định giết *Tristan*. Chàng này đem sự thật ra kể cho *Kaherdin* nghe: mối tình của chàng với “*Iseult tóc vàng*” (gọi như vậy để phân biệt với em *Kaherdin* là “*Iseult tay trắng*” (*Iseult aux Blanches mains*)). Cảm động, *Kaherdin* thông cảm với *Tristan*, giúp chàng này trở lại Cornwall, lại lén lút với nàng “*Iseult tóc vàng*”. Nhưng chỉ một thời gian sau, sợ tiết lộ, lại phải trốn đi. Trở về Bretagne, *Tristan* lại có dịp giúp *Kaherdin* dẹp loạn; nhưng lần này chàng bị thương nặng bởi một vết giáo tẩm thuốc độc. Biết rằng chỉ có “*Iseult tóc vàng*” mới biết cách chữa, chàng nhờ *Kaherdin* sang Cornwall tìm cách đón nàng, và qui ước rằng: khi trở về, nếu đón được nàng, thì thuyền dương buồm trắng; nếu không đón được nàng thì thuyền dương buồm đen - (tích này bắt chước cái tích trong chuyện chàng *Thésée* và con quái Minotaure của Hy-lạp). Không ngờ là nàng “*Iseult tay trắng*” nghe lỏm được và biết sự thật vì sao chàng *Tristan* không chịu giao hoan với mình. *Kaherdin* sang Cornwall, lên đón được “*Iseult tóc vàng*” về, nhưng khi thuyền sắp đến bến, nàng “*Iseult tay*

trắng” nổi ghen vào báo với *Tristan* rằng thuyền mang buồm đen. Chàng tuyệt vọng, tắt thở chết. “*Iseult tóc vàng*” tới nơi, nghe tin *Tristan* đã chết, tìm đến, nằm cạnh xác chàng, rồi cũng tắt thở chết theo chàng.

Ít lâu sau, vua *Marc* cho đưa thi hài của cặp tình nhân về xứ Cornwall, và cho chôn hai người trong một nhà thờ - (tục lệ phương Tây hay chôn người quyền quý trong nhà thờ). Rồi một đêm, từ mộ chàng, mọc ra một cây leo, cây này mọc sang chui vào mộ nàng. Dân trong vùng cắt cây này đi, nhưng cây lại mọc như vậy, ba lần cắt, ba lần lại mọc sang mộ nàng. Dân lấy làm lạ tâu lên vua; vua truyền từ nay đừng cắt nữa.

Tình sử này đã gợi hứng cho nhà soạn nhạc *Wagner* viết vở nhạc kịch ba màn “*Tristan và Isolde*” (1865).

Y: Tôi xem có vẻ như “vị” kể chuyện tình này, nhưng không thích thú chẳng, vì tuy cốt chuyện đầy yêu thương gắn bó nhưng rắc rối, xen lẫn cả gian dối, lừa đảo, mưu mô, giết chóc, mối tình gắn bó lại do bùa yêu. Có lẽ tình yêu thành thật, nếu có là ở phía vua *Marc* chăng? Có người cho là thế vậy mới là ham mê, say đắm. Và biết bao tác giả đã luận về tình sử này: nào là lỗi hay không lỗi, tha tội hay không tha tội theo tiêu chuẩn của đạo Ki-tô; nhóm cận thần mách vua là do ganh tị chứ không phải là do đạo lý; thái độ của vua *Marc* là do yếu đuối, chứ không phải vì khoan dung vì dân chúng rất quý *Tristan* đã cứu dân thoát khỏi sự áp chế của *Morholt*, vv. Nhưng thôi, ta bỏ qua những lĩnh kính đó. “Vị” có chuyện tình nào êm ái hơn thì kể cho nghe.

Tôi: Tình yêu của “*Orphée và Eurydice*” có lẽ là một tình sử thần thoại đẹp. Tôi chỉ giữ phần chính của câu chuyện, mà loại bỏ những chi tiết khác.

Ở một vùng nước Hy-lạp xưa, có một chàng tên là *Orphée* đàn giỏi hát hay, có vợ là *Eurydice*. Vợ chồng yêu nhau thắm thiết. Một bữa chẳng may nàng bị rắn độc cắn chết. *Orphée* đau đớn khôn nguôi, và quyết định xuống tận âm phủ tìm vợ. Chàng lang thang khắp nơi để tìm đường xuống cõi này, nơi thuộc lãnh vực của “Diêm vương” *Hadès* và “Diêm vương hậu” *Perséphone*, hai thần cai quản cõi chết. Tìm mãi không thấy, chàng hát lên nỗi đau khổ tuyệt vọng của mình; tiếng đàn tiếng hát hay đến mức làm cây cỏ cũng cảm động, rạp xuống để chỉ đường cho chàng xuống cõi âm. Chàng tiến vào không chút nao núng, và trong bóng tối âm u, chợt thấy hiện ra ba cặp mắt sáng rực cản đường: đó là ba cặp mắt của con Chó ngao ba đầu *Cerbère* gác cổng vào âm phủ. Tiếng đàn tiếng hát của chàng làm dịu *Cerbère*, nó nhường lối cho chàng tiến vào. Chàng tới bờ sông *Styx*, con sông của cõi âm. Để qua được sông này, tiếng đàn tiếng hát của chàng làm mềm lòng *Charon*, người lái đò cõi chết và thuyết phục được vị này chở chàng qua bờ bên kia. Chàng đi qua vùng những linh hồn người xấu đang vĩnh viễn bị hình phạt; qua vùng những người không xấu không tốt; rồi qua vùng của những linh hồn người tốt đang được hưởng cực lạc. Cuối cùng, chàng tới trước nơi ngự của hai thần *Hadès* và *Perséphone*; chàng đàn và hát lên nỗi đau khổ của mình, mất đi người vợ còn đang ở tuổi thanh xuân mơn mớn; chàng van xin cho vợ trở về dương thế; chàng viện lẽ rồi một ngày kia, chẳng lẽ vợ chồng chàng cũng trở lại cõi âm. Nếu không, cùng lắm, chàng tình nguyện ở lại ngay cõi âm bây giờ để khỏi xa vợ. Mối tình của chàng làm xiêu lòng hai vị thần, và chàng được phép mang vợ trở về cõi sống, nhưng với một điều kiện: trước khi hoàn toàn rời khỏi cõi âm, chàng không được quay đầu lại nhìn vợ. *Orphée* sung sướng cảm ơn. Theo lệnh của thần *Hadès*, hồn *Eurydice*

được phép theo chàng. Chồng trước vợ sau lần theo đường trở về dương thế. Ông lái đò *Charon* chở họ qua sông Styx, con Chó ngao Cerbère nhường lối cho họ đi; họ đi qua một vùng yên lặng; gần đến cõi sống rồi, mà sao không có tiếng động nào. *Orphée* chột lo lắng, không biết *Eurydice* có theo kịp mình không, nàng có lạc đường không, và trong cơn hoảng hốt chàng quay đầu lại nhìn xem nàng đâu. Thì chỉ thấy thoáng bóng nàng lướt qua má mình như một cái hôn, rồi tan mất trong bóng tối. Cũng vì yêu, *Orphée* đã quên lời hứa hẹn với hai vị thần cõi chết, và vĩnh viễn bị mất *Eurydice*.

Orphée và Eurydice, tranh Nicolas Poussin

Tình sử này có một đoạn tiếp theo, không đáng kể. Chuyện “*Orphée và Eurydice*” gợi hứng cho nhiều tác giả. Trong các tác phẩm nổi tiếng, có thể kể vở nhạc kịch 5 hồi “*Orfeo*” của *Monteverdi* (1607), vở nhạc kịch 3 hồi “*Orphée*” của *Gluck* (1762), và vở nhạc kịch “giễu nhại” (opéra parodique) “*Orphée aux enfers*” của *Offenbach* (1858).

Gió đâu sịch bức màn màn,
Tỉnh ra mới biết rằng mình chiêm bao.

(Trích từ cuốn sách “*Học gần Học xa*” của tác giả, Đại học Quốc gia Hà Nội xuất bản 2005, Nhà xuất bản Tổng hợp tp HCM tái bản 2006). Hình do Vietsciences minh họa

© <http://vietsciences.free.fr> và <http://vietsciences.net/org> Bùi Trọng Liễu

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách :

Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>